

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ

سنة الحمد این کتاب مطاب مرغوب الابرار محبوب الاخيار المسمی به

دقائق الحکما

۲۲۰۵۹۸

۱۲ - ۱۳

با تمام بیوه درگاه رب العظیم قاضی عبدالکریم بن قاضی نور محمد صاحب برعوم تاجرتب

مطبع کرمی واقع بمبئی طبع گردید

بار اول تعداد ۳۰۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين والصلاة على رسوله محمد وآله وأصحابه
 أجمعين **باب في تخطيط نور محمد صلى الله عليه وآله وسلم**
 قد جاء في الخبر أن الله تعالى خلق شجرة ولها أربعة أغصان فسميها
 شجرة اليقين ثم خلق نور محمد صلى الله عليه وآله وسلم في حجاب من
 دُرّة بيضاء مثله كمثل الطاووس ووضعته على تلك الشجرة
 فسبح عليها مقدار سبعين ألف سنة ثم خلق مائة الحباء ووضعها
 باستقباله فلما نظر الطاووس فيها رأى صورته أحسن صورة و
 أزين هيئة فاستحيى من الله فسجد خمس مرات فصارت علينا تلك

السنجدات

السنجدات فضاموتها فامر الله تعالى بحسن صلوات على محمد صلى الله
 عليه وآله وسلم وأميته والله تعالى نظر إلى ذلك النور فخلق حياء
 من الله تعالى فمن عرق رأسه خلق الملكة ومن عرق وجهه خلق
 العرش والكرسي واللوح والقلم والشمس والقمر والحجاب واللكواكب
 وما كان في السماء ومن عرق صدره خلق الأنبياء والرسل والعلماء
 والشهداء والصالحين ومن عرق حاجبيه خلق أمة من المؤمنين
 والمؤمنات والمسلمين والمسلمات ومن عرق أذنيه خلق أرواح اليهود
 والنصارى والجوس وما أشبه ذلك ومن عرق رجله خلق الأَرْض
 ومن عرق يده خلق النار ومن عرق راسه خلق نور محمد صلى الله عليه وآله وسلم
 ثم خلق سبعين ألف سنة ثم خلق نور الأنبياء من
 نور محمد صلى الله عليه وآله وسلم ثم نظر إلى ذلك النور فخلق
 أرواحهم فقالوا لا إله إلا الله محمد رسول الله ثم خلق قنديلين من

السنجدات

تَرَابِ الطَّائِفِ فَصَارَ مَوْضِعَ الشَّهَادَةِ وَجَعَلَ فِيهِ تِسْعَةَ أَبْوَابٍ

سبعة في رأسه وهي عيناها وأذناه ومخراجه وقفمه وأثنيتين

فِي تِلْكَ نَفْسٍ وَهِيَ قَبْلَهُ وَدُرَّةٌ وَجَمَعَ اللَّهُ تَعَالَى الْحَوَاسَّ فِي آدَمَ

عليه السلام البصر في العينين والسمع في الاذنين والشم في

المُخْرِجِينَ وَالذَّوقَ فِي اللِّسَانِ وَاللَّمَسَ فِي الْيَدَيْنِ وَالشَّيْءَ فِي الرَّجْلَيْنِ

وَيَقَالُ لَمَّا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَنْفِخَ الرُّوحَ فِي آدَمَ أَمْرَ الرُّوحِ أَنْ يَدْخُلَ

من فیه و یقال من دماغه و هو الاصح فاستدارت فیه مقدار

التي عامر ثم نزلت من الرأس إلى عينيهِ فَنَظَرَ آدمُ إلى نَفْسِهِ

أَمَّا كَلِمَةُ طِينًا فَلَمَّا بَلَغَتْ إِلَى أَذُنِهِ سَمِعَ سَبِيحَ الْمَلَائِكَةِ تَتَنَزَّلُ

وَأَخِيصْوِمِهِ فَعَطَسَ قَبْلَ أَنْ يَفْرُغَ مِنْ عَطِيسِهِ نَزَلَتِ الرُّوحُ إِلَى

وَلِسَانُهُ فَفَقِنَهُ الْحَمْدُ فَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاجَابَهُ رَبُّهُ بِرَحْمَتِ اللَّهِ

وَمِنْ ثَمَرَاتِ الْوَصْدِ فَقَدْ جَعَلَ الْقِيَامَ فَلَمْ يَكُنْ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى

فَإِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَاجِفٌ

تترن الروح في جسده كله فصار لها وما وعروفا وعصبا

الْبَسْمَةُ لِلَّهِ تَعَالَى لِيَأْسَمِنَ ظَفِيرُ تَزِيدٍ كُلَّ يَوْمٍ حَسَنًا فَلَمَّا قَارَبَ

از ناخن که زیاده عشد هر روز درخوی پس چون نزدیک شد آدم

الذنب بدل الله هذا الظفر بالجمل وقبض منه بقية في الأناصيل

يَذْكُرُ أَوَّلَ حَالِهِ فَلْيَا أَتَمَّ اللَّهُ تَعَالَى خَلْقَهُ وَكَفَّ فِيهِ الرُّوحَ وَالنَّبِيَّةَ

لباساً من لباس الجنة ونور محمد صلى الله عليه وآله وسلم

جامع از جامع البرجست و نوره محمد عليه السلام عليه السلام عليه السلام
يلمع في جهنمه كالقمر ليلة البدر ثم رفع رأسه فحملته الملائكة

وَمِنْ دُشْمَانِیِّ اَوْدِیَّانَدِ فَتَبَا بَشِیِّ جِیْدِیِّمِ
پس از آن بدوشت دوم مرخوایین بر بدمشقند و درفشگان

عَلَىٰ أَعْدَائِهِمْ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ لَهُمْ طُوفُوا بِهِ فِي السَّمَوَاتِ لِيرَىٰ عَجَابِيهَا

رَبَّنَا فِيهِمَا فَيَزِدُّهُمَا عِلْمًا أَذْيَبًا وَقَالَ رَبَّنَا إِنَّهُمَا لَمِنَ الْغَالِبِينَ

[illegible]

قَالَ لَهَا قَدْ نَفَّخْتُ فِيهَا مِثْمُونَ وَلَمَّا جَاءَا مِنْ الدُّرِّ وَالْمَرْجَانِ

از ملک نیز بوی گرفته میشود آنرا بیستون و آن اسپند و دود پرانی از مردمان و مردمان

عن ساره وطافوا به في السموت كلها وهو يسلم على الملائكة فيقول

السلام عليكم وهم يقولون وعليك السلام ورحمة الله فقال الله

سلام باد بر شما و آستانه بختیگره و بر تو باد سلام و رحمت خداوندی بسیار شود خداوند
تعالی با آدمی هذه تحبک و تحبة المؤمنین من ذریتک فیما بینکم الی

بَعَثَ إِلَيْنَا رُسُلًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ أَنْ يَهْتَدُوا سُبُلَ اللَّهِ ۚ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي الْأُمَمِ مِنْ قَبْلِكَ مُوسَى وَهَارُونَ وَنُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَآدَمَ ثُمَّ خَلَقْنَا آدَمَ وَتَوَكَّلْنَا عَلَيْهِ ۖ فَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْ شَيْءٍ فَشَكَرَ ۖ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْ شَيْءٍ فَبَغِيَ عَلَيْنَا ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَافِظٌ ۚ

یوم الریاء باب یحیی السملک علما ان الله لعالی عن السملک
روز جماعت باب در بیان آفرین رشتگان چاکر تحقیق مدتیالی آفرید کرشمه
از احدی مکمل و ثانیه اسم افند و قال الله جبریل و ابیهم

اربا احد هم ميكايل ويايهم ابراهيم واييهم جبرائيل ووايهم
 چهار را كه از اين كتاب است و در چهار سال اسرائيل است و سوم در شان آيه الهيت و چهار در وقت
 عزرا شش ماهه الاله صوم سبت امم و الخالق و تدبير العالم

عزرا یسئیل علیهم السلام وجعلهم سبب امور الخلائق وندیدیم العارف
عزرا یسئیل است برایشان باو سلام آوردند وگفتند ای ایشا سبب کرامتی محقق و تو بهر عام

صَوْنَهُ مِنْ كُلِّ حَوْلٍ وَلَا يَدْرُونَ مَا هُوَ إِلَى وَقْتِ آدَمَ فَلَمَّا خَلَقَ اللَّهُ
 آدَمَ أَوَّلًا مِنْ طِينٍ وَنَسَفَ فِيهِ رُوحَ حَيَاتٍ وَأَمَّا وَقْتُ آدَمَ جَوْزٍ آخِرٍ مِنْ خَلْقِهِ
 تَعَالَى آدَمَ وَسَلَطَ مَلَكُ الْمَوْتِ عَلَيْهِ فَقَالَ مَلَكُ الْمَوْتِ يَا رَبِّ مَا
 أَتَيْتَنِي آدَمَ بِأَمْرٍ وَسَلَطَ مَلَكُ الْمَوْتِ بِأَمْرٍ آدَمَ بِسُوءِ كَلَمَةٍ أَمَّا رَبُّ جَبَّيْتِ
 الْمَوْتِ فَأَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى الْمَلَكَ أَنْ تَتَكَشَّفَ فَاَنْكَشَفَتْ حَتَّى رَأَى
 مَوْتَ آدَمَ وَرَأَى خَلْقَهُ بِرُوحِهِ وَرَأَى كَيْدَهُ وَرَأَى نَفْسَهُ بِرُوحِهِ وَرَأَى
 مَلَكُ الْمَوْتِ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْمَلَكَةِ قِفَا وَانْظُرِي إِلَى هَذَا الْمَوْتِ
 فَتَرَفَتِ الْمَلَكَةُ كُلَّهُمْ أَجْمَعُونَ وَقَالَ لِلْمَوْتِ طَرِّعِي بِنَا الْكُنْهَةَ
 كُلَّهَا وَأَفْشِي أَعْيُنَكَ كُلَّهَا فَلَمَّا طَارَ الْمَوْتُ وَنَظَرَتْ الْمَلَكَةُ فَتَحَرَّتْ
 كُلُّهُمْ مَغْشِيًا عَلَيْهِ الْفِي عَامٍ فَلَمَّا أَتَا قَوْلًا لَوَارِثِنَا أَخْلَقْتَ أَعْظَمَ مِنْ
 هَذَا خَلْقًا فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَنَا خَلَقْتُهُ وَأَنَا أَعْظَمُ مِنْهُ وَقَدْ يَدْرُقُ
 مِنْهُ كُلُّ خَلْقٍ وَقَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى يَا عَزَّازُ أَيْدِيكَ قَدْ سَلَطْتَكَ عَلَيْهِ
 فَقَالَ يَا إِلَهِي يَا قُوَّةَ أَخْذِهِ يَا قُوَّةَ عَظَمِهِ فَأَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى قُوَّةَ شَمْسٍ
 أَخْذَهُ مَلَكُ الْمَوْتِ فَسَكَنَ الْمَوْتُ فَقَالَ الْمَوْتُ يَا رَبِّ أَتَذْنُ لِي حَتَّى أَتَأْذِي
 فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ مَرَّةً ثُمَّ أَتُونَ لِي فَنَادِي الْمَوْتُ بِأَعْلَى صَوْتٍ أَنَا الْمَوْتُ
 الَّذِي أَفَرَّقَ بَيْنَ كُلِّ جَدِيدٍ أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَفَرَّقَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجَتِهِ
 أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَفَرَّقَ بَيْنَ الْبَنَاتِ وَالْأَمْهَاتِ أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَفَرَّقَ
 بَيْنَ الْأَبْنَاءِ وَالْأَبَاءِ أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَفَرَّقَ بَيْنَ الْقَوِيِّ وَالضَّعِيفِ مِنْ
 بَيْنَ الْبَسَرَانِ وَبَيْنَ مَنْ أَنْ مَرَكَمَ كَرَمًا يَكُونُ مِيكَانَ مِيكَانَ قَوِيٍّ وَضَعِيفٍ

بَنِي آدَمَ أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَفَرَّقَ بَيْنَ الْإِخْوَةِ وَالْأَخْوَانِ أَنَا الْمَوْتُ
 الَّذِي أَخْرَجَ الدُّورَ وَالْقُصُورَ أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَهْلَكَكُمْ وَلَوْ كُنْتُمْ
 فِي بَرْجٍ مُشِيدَةٍ وَلَمْ يَنْفِخْ مَخْلُوقٌ إِلَّا يَذُوقُ مِثْلِي فَإِذَا أَنْزَلَ الْمَوْتُ عَلَى
 أَحَدٍ قَامَ بَيْنَ يَدَيْهِ عَلَى صُورَتِهِ ثُمَّ يَقُولُ النَّفْسُ مَنْ أَنْتَ وَمَا
 تُرِيدُ قَالَ أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَخْرَجَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاجْعَلْ أَوْلَادَكَ بَيْنِي
 وَزَوْجَتِكَ أَرْمِلَةً وَمَالِكَ مَوْرُوثًا بَيْنَ وَرَثَتِكَ الْخِي لَا تَجْهَلُمْ وَلَا
 يُحِبُّوكَ فِي حَالِ حَيَاتِكَ فَإِنْ تَقَدَّتْ لِنَفْسِكَ خَيْرًا الْيَوْمَ جَاءَتْ إِلَيْكَ
 وَلَمْ تَبْقَعْكَ الْخَيْرَ بَعْدَكَ فَإِذَا سَمِعَتْ النَّفْسُ مِنَ الْمَوْتِ حَوْلَ وَجْهِهِ
 إِلَى الْحَايِطِ فَتَرَى الْمَوْتَ قَائِمًا بَيْنَ يَدَيْهَا فَتَقُولُ وَجْهًا إِلَى الْجَانِبِ
 الْآخَرِ فَتَرَى الْمَوْتَ قَائِمًا بَيْنَ يَدَيْهَا فَقَالَ الْمَوْتُ أَلَمْ تَعْرِفْنِي أَنَا الْمَوْتُ
 الَّذِي قَبَضْتُ رُوحَكَ وَالْإِلَهَ وَأَنْتَ تَنْظُرِينَ إِلَيْهَا وَلَمْ تَنْفَعِي الْيَوْمَ
 قَدْ أَفْنَيْتِ الْفَرُوقَ الْمَاضِيَةَ قَدْ كَانَتْ التَّرْقُوهَ مِنْكَ ثُمَّ يَقُولُ لَهُ
 الْمَوْتُ وَكَيْفَ رَأَيْتِ الدُّنْيَا قِيُولُ رَأَيْتُهَا عِدَّةً مَكَارَةً ثُمَّ يَخْلُوقُ
 اللَّهُ تَعَالَى الدُّنْيَا عَلَى صُورَةِ عَجُوزَةٍ فَتَقُولُ الدُّنْيَا يَا عَاصِي مَا أَهْلَيْتَنِي
 بَنِي آدَمَ مِنْ أَنْ مَرَكَمَ كَرَمًا يَكُونُ مِيكَانَ مِيكَانَ قَوِيٍّ وَضَعِيفٍ

قَدَامِهِ وَالثَّانِي عَلَى رَأْسِهِ وَالثَّالِثُ عَلَى ظَهْرِهِ وَالرَّابِعُ تَحْتَ قَدَمَيْهِ
 پیش اوست و دوم بر سر اوست و سیم بر پشت اوست و چهارم زیر دو قدم اوست
 فَيَأْخُذُ أَرْوَاحَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمَلَائِكَةِ مِنَ الْوُجْهِ الَّذِي عَلَى رَأْسِهِ
 پس بگیرد ارواح انبیا و ملائکه را از آن روی که در پیش دارد و بگیرد ارواح کافران
 وَأَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الْوُجْهِ الَّذِي مِنْ قَدَامِهِ وَأَرْوَاحَ الْكَافِرِينَ
 و بگیرد ارواح مؤمنین را از آن روی که در پیش دارد و بگیرد ارواح کافران
 مِنَ الْوُجْهِ الَّذِي وَرَاءَ ظَهْرِهِ وَأَرْوَاحَ الشَّيْطَانِ وَالْعَيْنِ مِنَ الْوُجْهِ
 از آن روی که در پشت دارد و بگیرد ارواح شیاطین و جنات را از آن روی که
 الَّذِي تَحْتَ قَدَمَيْهِ وَاحِدَى رَجُلِيَّةً عَلَى خَبَرِ حَبَلِهِمُ وَالْآخِرَى
 که زیر دو قدم دارد و یک پای ملک الموت بر یک دوزخ است و پای دیگرش
 عَلَى سِرِّيرِ الْجَنَّةِ وَيُقَالُ مِنْ عَظَمَتِهِ لَوْ صُبَّ مَاءُ جَمِيعِ الْبُحُورِ وَ
 بر تخت جنت است و گفته میشود که اگر آب همه دریاها بر سر او
 الْأَنْفَاسُ عَلَى رَأْسِ مَلِكِ الْمَوْتِ مَا وَقَعَتْ قَطْرَةٌ عَلَى الْأَرْضِ وَيُقَالُ
 چو پیا بر سر ملک الموت نهدند قطره بر زمین و گفته میشود
 إِنَّ الدُّنْيَا بَأْسُهَا فِي جَنْبِ مَلِكِ الْمَوْتِ كَخَوَانٍ قَدْ وُضِعَ عَلَيْهِ كُلُّ
 که به حقیقت تمام دنیا در پهلوی ملک الموت مانند یک خزانچه است که بر او
 شَيْءٌ وَوُضِعَ بَيْنَ يَدَيْ رَجُلٍ لِيَأْكُلَهُ فَيَأْكُلُ كُلَّ مَا شَاءَ فَكَذَلِكَ مَلِكُ
 چرخ و دوزخ و آن خزانچه را در پیش او نهاده اند تا هر چه خواهد پس بخورد
 الْمَوْتِ فِي الْخَلَائِقِ وَيَقْلِبُ مَلِكُ الْمَوْتِ الدُّنْيَا فِي رَاحَتِهِ كَمَا يَقْلِبُ
 الموت در جمیع مخلوقات و برگرداند ملک الموت دنیا را در گداز خود چنانچه برگرداند
 الرَّجُلُ دُرَّهُمَا وَيُقَالُ لَا يَزِلُّ مَلِكُ الْمَوْتِ إِلَّا إِلَى الْأَنْبِيَاءِ وَالرُّسُلِ
 کسی رو چرخد و گفته میشود که فرو نمی آید ملک الموت مگر بسوی انبیا و رسولان
 عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَلَهُ لِقَبْضُ أَرْوَاحِ السَّاعَةِ وَالْبَهَائِمِ أَعْوَانٌ وَيُقَالُ
 بر این که با سلام او برای گرفتن ارواح در روز قیامت و در روز قیامت و گفته میشود
 إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِذَا أَفْنَى الْخَلْقَ كُلَّهُ مِنَ النَّاسِ وَغَيْرِهِمْ يَطْمَسُ لَيُونُ
 که خالق خداوند چنانچه خلق را همه از مردمان و غیر آن ناپدید میشود و چنانچه
 الَّتِي عَلَى جَسَدِ مَلِكِ الْمَوْتِ كُلُّهَا وَيَبْقَى ثَمَانِيَةٌ لِمَا نَبِيَّةٌ يُقَالُ هِيَ
 که بر بدن ملک الموت بودند بر آن و باقی می ماند هشت و پنج تن که گفته میشود در آن جهان
 لِيَحْزَنَ أَيْدِيَهُمْ وَأَسْرَافُهُمْ وَعَزْرَانِيْلُ وَمِيكَائِيلُ وَأَرْبَعَةٌ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ
 چهار تن از اسرافیل و عزرائیل و میکائیل و چهار تن از حاملان عرش

عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَأَمَّا مَعْرِفَةُ أُنْتِمَاءِ الْأَجَالِ فَيُقَالُ أَنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ
 بر ایشان با سلام و هر چه شناسند وقت تمام شدن اجل باشد پس آنرا بشود که به حقیقت ملک الموت
 إِذَا رَفَعَ إِلَيْهِ شَخْصَةَ الْمَوْتِ وَالرَّضَى يَقُولُ اللَّهُ وَسَيِّدِي مَتَى
 چون بر او بشود خود بموت و عرض گوید ای مهربان و مهربان من کدام وقت
 أَقْبَضُ رُوحَ الْعَبْدِ وَعَلَى آتِي حَالٍ وَهَيْئَةً أَرْفَعُ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى
 بقیض کن روح بنده مرا و بر کدام حال و صورت بر دارم و او را گوید خدا بختی را
 يَا مَلِكُ الْمَوْتِ هَذَا أَعْلَمُ عَيْنِي لَا يَطْلُعُ عَلَيْهِ أَحَدٌ غَيْرِي وَلَكِنْ
 ای ملک الموت این علم غیب من است اطلاع ندارد بر روی کسی غیر من و لیکن
 أَعْلَمُكَ إِذَا جَاءَ وَقْتُهُ وَاجْعَلْ لَكَ عَلَامَاتٍ تَقِفُ عَلَيْهِ هِيَ وَ
 با خودم را چنان آید وقت او و گردانم برای تو نشانه که واقف خواهی شد بر آن ساعت آنوقت است و
 أَنَّ الْمَلَكَ الَّذِي هُوَ مُوَكَّلٌ عَلَى الْأَنْفَاسِ يَأْتِي إِلَيْكَ فَيَقُولُ تَمَّتْ
 به حقیقت آن فرشته که او مصلحت بر تو می آید نزد تو پس گوید تمام شد
 أَنْفَاسُ فَلَانِ بْنِ فَلَانٍ وَالْمَلَكُ الَّذِي هُوَ مُوَكَّلٌ عَلَى الْأَرْوَاقِ وَ
 دوازده فلان ابن فلان و آن فرشته که او مصلحت بر روزی غدا
 الْأَعْمَالُ يَقُولُ تَمَّتْ رِزْقُهُ وَعَمَلُهُ فَإِنْ كَانَ مِنَ السَّعْدَاءِ يَتَّبِعُنَّ عَلَى
 اعمال نزد تو و گوید تمام شد رزق او و عمل او پس اگر باشد از سعادت او بگویند که هر شوق
 رَأْسِهِ الَّذِي هُوَ مَكْتُوبٌ فِي حَقِيقَةِ الْخَلْقِ عِنْدَ مَلِكِ الْمَوْتِ خَطَمٌ
 نام او که نوشته شده است در حقیقت که آن نزد ملک الموت است خطی از
 النَّوْرِ حَوْلَ رَأْسِهِ وَإِنْ كَانَ مِنَ الْأَشْقِيَاءِ تَبَيَّنَ خَطَمٌ مِنَ السَّوَادِ
 نور گرد او و نام او و اگر باشد از شقاوت او بگویند که خطی از سیاهی
 ثُمَّ لَا يَزِيهِ مَلِكُ الْمَوْتِ عِلْمُ يَدَاكَ حَتَّى يَسْقُطَ عَلَيْهِ وَرَقَةٌ مِنْ
 پس از آن تمام میشود ملک الموت با علم این علامات تا آنکه می افتد بر او یک ورقه از
 الشَّجَرَةِ الَّتِي تَحْتَ الْعَرْشِ مَكْتُوبٌ عَلَيْهَا اسْمُهُ فَيَحْنَبُذُ يَقْبِضُ
 درختی که آن زیر عرش است و نوشته شده بر آن و درخت نام آن پس در آن وقت قفس میکند
 رُوحَهُ وَرُوي عَنْ كَعْبِ الْأَخْبَارِ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ شَجَرَةً تَحْتَ
 ملک الموت در آن روایت شده از کعب اخبار که به حقیقت خدا بختی را از زیر
 الْعَرْشِ عَلَيْهَا أَوْرَاقٌ بَعْدَ كُلِّ خَلَائِقٍ فَإِذَا انْقَضَى أَجَلُ الْعَبْدِ
 عرش که بر آن درخت و درخت است بشمار همه مخلوق پس چون تمام شود اجل بنده
 وَبَقِيَ لَهُ مِنْ عَمَلِهِ أَرْبَعُونَ يَوْمًا سَقَطَتْ وَرَقَتُهُ فَيَقَعُ عَلَى حَجَرِ
 و باقی ماند از عمر او چهارده روز می افتد و ورق او پس می افتد بر آن روزی که

عَزَّ وَجَلَّ يُبْلَغُ بِذَلِكَ فَأَمَرَ يَقْبِضُ رُوحَ صَاحِبِهَا وَبَعْدَ ذَلِكَ
 عَزَّ وَجَلَّ يَسْمَعُ بِشُؤْنِهَا بِرُوحِهَا بِسَبْعِينَ يَوْمًا قَبْلَ أَنْ يَخْرُجَ مِنْ بَيْتِهَا
 بِسَمَوْنَهُ مَيِّتًا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ حَيٌّ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَنْ يَبْعُونَ
 فِي يَوْمٍ وَيُقَالُ إِنَّ مِيكَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَأْتِي عَلَى مَلِكِ الْمَوْتِ
 بِصَحِيفَةٍ مِمَّنْ عِنْدَ اللَّهِ فِيهَا اسْمُ مَنْ أَمَرَ يَقْبِضُ رُوحَهُ وَالْمَوْضِعَ
 الَّذِي يَقْبِضُ فِيهِ وَالسَّبَبَ الَّذِي يَقْبِضُ رُوحَهُ عَلَيْهِ وَذَكَرَ
 أَبُو الْكَيْثِ السَّمَرْقَنْدِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ تَنْزِيلَ قَطْرَتَيْنِ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ
 عَلَى اسْمِ صَاحِبِهِ أَحَدُهُمَا خَضِرَاءُ وَالْآخَرَى بَيْضَاءُ فَإِذَا وَقَعَتِ
 الْخَضِرَاءُ عَلَى أَيِّ اسْمٍ كَانَ عَرِفَ أَنَّهَا تَشْفِي وَكَذَا وَقَعَتِ الْبَيْضَاءُ عَلَى
 أَيِّ اسْمٍ كَانَ عَرِفَ أَنَّهَا سَعِيدٌ وَأَمَّا مَعْرِفَةُ الْمَوْضِعِ الَّذِي يَمُوتُ
 فِيهِ فَيُقَالُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ مَلَكَ مُؤَكَّلًا بِكُلِّ مَوْلُودٍ يُقَالُ
 لَهُ مَلَكُ الْأَحْيَاءِ فَإِذَا وَلِدَ مَوْلُودٌ أَمَرَ اللَّهُ أَنْ يَدْرَجَ فِي النُّطْقَةِ
 الَّتِي فِي رَحْمَةِ أُمِّهِ مِنْ تَرَابِ الْأَرْضِ الَّتِي يَمُوتُ عَلَيْهَا فَيَدُورُ
 الْعَبْدُ حَيْثُ مَا يَدُورُ حَتَّى يَعُودَ إِلَى مَوْضِعِ رُفْعِ تَرَبَةِ ذَلِكَ
 النُّطْقَةِ مِنْهُ فَيَمُوتُ فِيهَا وَعَلَى هَذَا أَيْدُنَ قَوْلُهُ تَعَالَى قُلْ كُونُوا
 فِي بُيُوتِكُمْ لَتَرَنَّ الْكَافِرِينَ كَثِيرًا يُقْتَلُونَ فِي مَضَاجِعِهِمْ
 وَرِجَالُهُمْ مُدْبِرُونَ بَيْنَ يَدَيْهِمْ وَأَنْ سَلَامُكَ نَزَلَتْ فِيهِ بِرَأْسِهِ لَمْ يَسْمَعْ لِقَاءَ الْإِنْسَانِ

وَعَلَا

وَعَلَى هَذَا أَحْكَمُ أَنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ كَانَ يَظْهَرُ فِي الزَّمَنِ الْأَوَّلِ
 فَدَخَلَ يَوْمًا عَلَى سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فَاحْدَا النَّظَرَ
 فِي شَأْنٍ عِنْدَهُ فَأَرْتَعَدَ الشَّابُّ مِنْهُ فَلَمَّا غَابَ مَلَكُ الْمَوْتِ قَالَ
 الشَّابُّ يَا بَنِي اللَّهِ أَرِيدُ أَنْ تَأْمُرَ الرِّيحَ لِيَحْمِلَنِي إِلَى الصَّيْنِ فَأَمَرَ
 سُلَيْمَانُ الرِّيحَ فَحَمَلَتْهُ إِلَى الصَّيْنِ فَجَاءَ مَلَكُ الْمَوْتِ إِلَى سُلَيْمَانَ
 فَسَأَلَهُ عَنْ سَبَبِ نَظَرِهِ إِلَى الشَّابِّ فَقَالَ إِنِّي أَمُرْتُ أَنْ أَقْبِضَ
 رُوحَهُ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ بِالصَّيْنِ فَرَأَيْتُهُ عِنْدَكَ فَحَبِطْتُ مِنْ ذَلِكَ
 فَأَخْبَرَهُ سُلَيْمَانُ بِقَضِيَّتِهِ كَيْفَ سَأَلَنِي أَنْ أَمُرَ الرِّيحَ لِيَحْمِلَنِي إِلَى
 الصَّيْنِ فَقَالَ مَلَكُ الْمَوْتِ أَنَا قَدْ قَبِضْتُ رُوحَهُ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ
 بِالصَّيْنِ وَفِي خَيْرٍ آخَرَ يُقَالُ إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ أَعْوَانًا يَفْقَهُونَ
 يَقْبِضُ الْأَرْوَاحَ الْأَتْرَى أَنَّهُ رُويَ أَنَّ رَجُلًا لَقِيَ عَلَى لِسَانِهِ
 أَلَمَةً غَيْرَ فِي وَلَمَلِكُ الشَّمْسِ فَاسْتَأْذَنَ هَذَا الْمَلِكُ رَبَّهُ
 فِي زِيَارَتِهِ فَلَمَّا تَوَلَّى عَلَيْهِ قَالَ لَهُ إِنَّكَ تَكْثُرُ الدُّعَاءَ عَلَى قَمَّارِ
 حَاجَتِكَ قَالَ حَاجَتِي إِلَيْكَ أَنْ تَحْمِلَنِي إِلَى مَكَانِكَ وَتَسْأَلَ عَنِّي
 مَلَكُ الْمَوْتِ أَنْ يُخْبِرَنِي بِأَقْرَابِ أَحْلَى حِمْلَةٍ وَأَقْعَدَةٍ فِي مَقْعَدٍ

ملك الموت ايگله خبر کند مرا و نزدیک شدن اجل من پس بروایت فرشته آن بختیاری را و از او پرسیدند

مِنْ الشَّمْسِ ثُمَّ صَعِدَ إِلَى مَلِكِ الْمَوْتِ وَذَكَرَ لَهُ أَنَّ رَجُلًا مِنْ بَنِي آدَمَ
 اِنْ اَقْبَابِ پس با رفتن آن فرشته بود که ملک الموت گفت او را که به حقیقت شخصی از بنی آدم
 اَلْقَى عَلَى لِسَانِهِ اَنْ يَقُولَ كُلَّمَا صَلَّيْتُ اَللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ اَعِزَّنِي وَوَلَّيْتُ
 انداخته شده بود بر زبان وی اینکه بگفت هر وقت که نماز خواندی ای الله بیاور مرا و فرست
 الشَّمْسِ وَقَدْ طَلَبَ مِنِّي اَنْ اُطَلِّبَ مِنْكَ اَنْ تُعَلِّمَهُ اَجَلَهُ مَتَى
 اَقْبَابِ را و حقیقت خلاصت آن شخص از من اینکه بخوانم از تو اینکه بگویم او را اجل او کی
 قَرَبَ لِيَسْتَعِذَّ لَهُ فَقَطَرَ مَلِكُ الْمَوْتِ فِي كِتَابِهِ فَقَالَ هِيَمَا ت
 نزد یک من شود تا آماده شود برای او پس دید ملک الموت در کتاب خود پس گفت بپسند
 اَنْ يَصَاحِبَكَ شَا نَاعِظِي مَا وَهَوَا اَنْهَ لَا يَمُوتُ حَتَّى يَجْلِسَ بِجِلْسِكَ
 به حقیقت رفیق ترا شایان عظیم است و آن است که حقیقت وی نبرد تا که بشنید و در جای نشستن تو
 مِنْ الشَّمْسِ فَقَالَ قَدْ جَلَسَ بِجِلْسِي مِنْهَا فَقَالَ مَلِكُ الْمَوْتِ تَوَقَّعْ
 اِنْ اَقْبَابِ پس گفت آن فرشته اَقْبَابِ که حقیقت است و در جای نشستن من از آن پس گفت ملک الموت میباید ندان
 رُسُلَنَا عَلَى ذَلِكَ وَهُمْ لَا يَرِطُونَ وَامَّا اَنْتَ اَجَالَ اَلْبَهَائِمِ
 فرستاده گان ما بر این امر وادان انقضای میکنند و هر چه تمام شدن اجلهای چهار بیایان
 وَالطُّيُورِ رَفِئِي لِحَبْرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِنَّهُ
 و رفیقان پرند و در حریت از پیش من خط الله تعالی علیه و آله و سلم که به حقیقت
 قَالَ اَجَالَ الْبَهَائِمِ كُلِّهَا فِي ذِكْرِ اللهِ تَعَالَى فَاِذَا اَتَوْا ذَكَرَ اللهُ تَعَالَى
 فرموده اجلهای چهار بیایان پر در یاد کردن خدا تعالی است پس چون ترک کنند ذکر خدا تعالی را
 قَبَضَ اللهُ اَرْوَاحَهُمْ وَلَيْسَ لِمَلِكِ الْمَوْتِ مِنْ ذَلِكَ شَيْءٌ وَقَدْ قِيلَ
 قبض کند خدا تعالی ارواح ایشان را و نیست ملک الموت را از قبض کردن ارواح آنها چیزی و حقیقت گفته شده
 اَنَّ اللهَ تَعَالَى هُوَ قَابِضُ اَلْاَرْوَاحِ وَلَمَّا اُخْصِفَ إِلَى مَلِكِ الْمَوْتِ
 که خدا تعالی اوست که قبض کننده ارواح و جز این نیست که نسبت کرده شده قبض کردن ارواح ملک الموت
 كَمَا اُخْصِفُ الْقَتْلَ إِلَى الْقَاتِلِ وَالْمَوْتَ إِلَى اَلْاَمْرَاضِ وَعَلَى هَذَا يَدُلُّ
 چنان که نسبت کرده شد قتل بر قاتل و نیست کرده شد موت بر امراض و بر همین با مراد است کند
 قَوْلُهُ تَعَالَى اَللهُ يَتَوَفَّى اَلْاَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي
 قول او خدا تعالی خدا تعالی می میراند نفس را در وقت موت آنها و می میراند آن نفسها را که نمرده در
 مَنَامِهَا فَيَمْسِكُ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرَى إِلَى
 وقت خواب آنها پس باز دارد آنها را که مرده بر آنها برود و میفرستد آن دیگر را که در وقت خواب
 اَجَلَ مَسْمُومٍ اِنْ فِي ذَلِكَ لَا يَأْتِ لِقَوْمٌ يَتَفَكَّرُونَ
 اجل مسموم اگر در آن نیست که آید برای قومی که تفکر کنند

بَابُ ۶ فِي ذِكْرِ جَوَابِ الرُّوحِ وَفِي الْخَبَرِ أَنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ اِذَا ارَادَ قَبْضَ الرُّوحِ
 باب ۶ در ذکر جواب روح و در خبر است که به حقیقت ملک الموت چون اراده کند قبض کردن روح را
 يَقُولُ الرُّوحُ لَا اطِيعُكَ مَا لَمْ يَأْمُرْ اللهُ تَعَالَى بِذَلِكَ فَيَقُولُ
 گوید روح فرما بدار من سخن ترا تا و بگویم امر کند خدا تعالی بران پس گوید
 مَلِكُ الْمَوْتِ اَمْرٌ فِي اللهِ تَعَالَى بِذَلِكَ فَيَطْلُبُ الرُّوحُ مِنْهُ الْعَلَامَةَ
 ملک الموت امر کرده مرا خدا تعالی برین قبض کردن تو پس طلب کند روح از ملک الموت علامت را
 وَالْبَرْهَانَ فَيَقُولُ الرُّوحُ اِنَّ رَبِّي خَلَقَنِي وَاَدْخَلَنِي فِي جَسَدِي
 و دلیل را پس گوید روح به حقیقت پروردگار من آدمیده مرا و داخل کرد مرا در بدن من
 وَلَمْ يَكُنْ عِنْدَ ذَلِكَ فَاَلَا اَنْ تُرِيدَ اَنْ تَاْخُذَنِي فَيَرْجِعُ مَلِكُ
 و نه بودی تو نزد آن وقت پس همان میخوای اینکه قبض کنی مرا پس رجوع کند ملک
 الْمَوْتِ إِلَى اللهِ تَعَالَى وَيَقُولُ اِنَّ عَبْدَكَ يَقُولُ كَذَا وَكَذَا وَ
 الموت بر سر خدا تعالی و گوید به حقیقت بنده تو میگوید چنین و چنان و
 يَطْلُبُ الْبَرْهَانَ فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى صَدَقَ رُوحُ عَبْدِي يَا مَلِكُ
 طلب میکند دلیل را پس گوید خدا تعالی راست گفته روح بنده من ای ملک
 الْمَوْتِ اِذْهَبْ إِلَى الْجَنَّةِ وَخُذْ ثَقَافَةً وَعَلَيْهَا اسْمِي مَكْتُوبٌ وَارْهَا
 الموت برو برو بهشت و بگیر یک سبک که بر آن نام من نوشته باشد و بیاور آن سبک را
 رُوحُ عَبْدِي فَيَذْنُهَا هَبْ مَلِكُ الْمَوْتِ فَيَاْخُذُهَا وَعَلَيْهَا مَكْتُوبٌ
 روح بنده من پس میرود ملک الموت بهشت پس بگیرد آن سبک را و بر آن نوشته باشد
 بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَيُرِيهِ فَاِذَا ارَاهُ رُوحُ الْعَبْدِ يُخْرِجُ
 بسم الله الرحمن الرحيم و بیاورد آن سبک روح را بر سر آن بنده را و بر روی آن
 مَعَ النَّشَاطِ بَابُ ۷ فِي ذِكْرِ جَوَابِ الْاَعْضَاءِ وَفِي الْخَبَرِ اِذَا ارَادَ
 از بدن با نشاط باب ۷ در ذکر جواب اعضا و در خبر است که چون اراده کند
 اللهُ تَعَالَى قَبْضَ رُوحِ عَبْدِهِ يَجِيءُ مَلِكُ الْمَوْتِ مِنْ قَبْلِ الْوَقْتِ يَقْبِضُ
 خدا تعالی قبض کردن روح بنده را می آید ملک الموت از طرف دیگر تا قبض کند
 رُوحَهُ مِنْهُ فَيُخْرِجُ الذِّكْرَ مِنْ فَمِهِ وَيَقُولُ لَا سَبِيلَ لَكَ فِي هَذِهِ
 روح او را از طرف دیگر پس بیرون می آید ذکر او را و گوید که نیست راه ترا در این
 الْجَنَّةِ وَ اَلْمَا جَرَى فِيهِ ذِكْرُ رَبِّي فَيَرْجِعُ مَلِكُ الْمَوْتِ إِلَى اللهِ تَعَالَى
 بهشت و بر این نیست که جاری باشد در آن و آن ذکر است پس رجوع میکند ملک الموت به سوی خدا تعالی
 وَيَقُولُ يَا رَبِّ اِنَّ عَبْدَكَ يَقُولُ كَيْتٌ وَكَيْتٌ فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى
 و گوید ای رب من به حقیقت بنده تو میگوید چنان و چنین پس گوید خدا تعالی

اَقْبِضْ رُوحَهُ مِنْ جَمْعَةٍ أُخْرَى فَيَجِيءُ مَلَكُ الْمَوْتِ مِنْ قِبَلِ الْيَدِ
 قَبضِ رُوحِ او از طرف دیگر پس آید ملک الموت از طرف دست
 لِيُخْرِجَهُ مِنْهُ فَيَقُولُ الْيَدُ الْمَلِكُ الْمَوْتِ لَا سَبِيلَ لَكَ إِلَيَّ فَإِنِّي
 تا بیرون کند روح او از طرف دست پس گوید ملک الموت لا سبیل را هستی به حق
 نَصَدَقْتُ كَثِيرًا وَسَمِعْتُ رَأْسَ لَيْتِيْمٍ وَكَتَبْتُ الْعِلْمَ وَضَرَبْتُ
 من صدقه دادم بسیار و سر پیچیده را آلوده نمودم علم را و زدادم
 السَّيْفَ عَلَى عُنُقِ الْكَفَّارِ ثُمَّ يَجِيءُ إِلَى الرَّجُلِ فَيَقُولُ لَا سَبِيلَ لَكَ
 شمشیر را بر گردن کافران پس ازان آید بطرف پای پس گوید ای بی ایمان راه ترا
 مِنْ قِبَلِي فَإِنَّهُ مَشَى بِي إِلَى الْجَمْعَةِ وَالْجَمَاعَةِ وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ
 از طرف من پس به حقین و بی ایمان گشتی تا جماعت و عیادت بیمار
 وَمَجْلِسُ الْعِلْمِ وَالْعُلَمَاءِ ثُمَّ يَجِيءُ إِلَى الْأَدْنَى فَيَقُولُ لَا سَبِيلَ لَكَ
 و مجلس علم و علما پس ازان آید ملک الموت بطرف گوشها پس گوید گوشها نیست راه ترا
 مِنْ قِبَلِنَا فَإِنَّهُ يَسْمَعُ بِنَا الْقُرْآنَ وَالذِّكْرَ لِيَجِيءَ إِلَى الْعَيْنَيْنِ فَيَقُولُ لَا
 از طرف ما پس به حقین و شنیده ایمان قرآن را و ذکر را پس آید ملک الموت بر پیشانی پس گوید چشمان
 لَا سَبِيلَ لَكَ مِنْ قِبَلِنَا فَإِنَّهُ نَظَرَ بِنَا إِلَى الْمَصَاحِفِ وَوُجُوهَ الْعُلَمَاءِ
 نیست راه ترا از طرف ما پس به حقین و می نگرند ما ایمان بسوی قرآن را و بسوی روی عالمان
 ثُمَّ يَبْصُرُ مَلَكُ الْمَوْتِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَيَقُولُ يَا رَبِّ عَجَبٌ لِعِضَاءِ
 پس ازان میبرد ملک الموت بطرف خدا پیشانی و گوید ای رب عجب کردی من اعضا
 الْعَبْدِ بِأَجْحَةٍ وَيَقُولُ كَذَا وَكَذَا كَيْفَ أَقْبِضُ رُوحَهُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى
 بنده را بپای و گوید بنده چنین و چنان پس چگونه قبض کند روح او را پس گوید خدا تبارک
 اَكْتُبْ اِسْمِي عَلَى كَفِّكَ وَارْهَ عَبْدِي الْمُؤْمِنَ حَتَّى يَرَاهُ فَيَكْتُبُ
 که بنویس نام من بر کف خود و باران او را بروح بنده مؤمن مرا تا آنکه ببیند او را پس می نویسد
 مَلَكُ الْمَوْتِ اِسْمُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى كَفِّهِ وَيَرْيَهُ رُوحَ الْعَبْدِ فَيُجِيبُهُ
 ملک الموت نام خدا پیشانی بر کف خود و می نماید ترا بروح بنده پس اجابت کند
 فَيُخْرِجُ رُوحَ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ فَمِنْ اِسْمِهِ يَبْصُرُ عَنْهُ مِرَارَةً
 پس بیرون آید روح بنده مؤمن پس از اسم او با حق و حقانیت او می بیند ازان بعضی جان
 التَّرَجُّعُ فَيُخْرِجُ مَعَ الشَّيْطَانِ فَكَيْفَ لَا يَبْصُرُ عَنْهُ الْعَذَابُ وَ
 کردن پس بیرون آید روح با شیطانی پس چگونه نخواهد دید عذاب از وی عذاب
 الْقَطِيعَةِ وَالْقَضِيحَةِ وَلِذَا لَكَ كِتَابُ اللَّهِ عَلَى صَدْرِكَ
 بریدن از خدا و قطعیت و رسوائی و ایمان نوشتن است خدا بپای بر سینۀ تا نماست

اِسْمُ اللَّهِ تَعَالَى وَاللَّيْلُ عَلَيْهِ قَوْلُهُ تَعَالَى اُولَئِكَ كَتَبَ فِي
 نام خدا تبارک را و در پیل بر این قول خدا بپای است او شان نوشتن است خداور
 قُلُوبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَقَوْلُهُ تَعَالَى اَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ
 دلها را بپای ایمان را و این قول خدا بپای است او شان نوشتن است او شان نوشتن است او شان نوشتن است
 فَهَوَّلَ نُورَ مَنْ رَآهُ فَيَنْصَرِفُ عَنْهُ الْعَذَابُ وَاهْوَالُ الْقِيَمَةِ
 پس او بر نور کسی است از رب خود پس میگردد از وی عذاب و هولهاست قیامت
 وَفِي الْحَبْرِ اِذَا وَقَعَ الْعَبْدُ فِي التَّرَجُّعِ يُنَادِي مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ الرَّحْمَنِ
 و در حبر است که چون واقع شود بنده در تراجع آواز کند آواز کند از طرف رحمت حق
 دَعَا حَتَّى يَسْتَرْجِعَ فَاِذَا بَلَغَ إِلَى الصَّدْرِ يُنَادِي مُنَادٍ دَعَا
 که بخند از این بنده تا آنکه برگردد پس چون رسد روح تا سینۀ آواز کند آواز کند که بخند
 حَتَّى يَسْتَرْجِعَ وَكَذَا لَكَ اِذَا بَلَغَ إِلَى التَّرَكُّبَيْنِ وَالشَّرْقِ فَاِذَا بَلَغَ
 تا آنکه بخند و تا آنکه برگردد پس چون رسد روح تا زانو و آنان پس چون رسد روح
 إِلَى الْخَلْقِ يُنَادِي مُنَادٍ دَعَا حَتَّى يُوْرَعَ الْأَعْضَاءُ بَعْضُهَا
 تا خلق آواز کند آواز کند که بخند از او تا او دعای کند اعضا را بپای بعضی از ایشان
 بَعْضًا فَيُوْرَعُ الْعَيْنَانِ وَيَقُولُ لَا سَلَامَ عَلَيْكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ
 بعضی را پس دعای کند چشمان و گوید سلام باد بر تو تا روز قیامت
 وَكَذَا لَكَ اِذَا نَازَ الْيَدَانِ وَالرِّجْلَانِ وَيُوْرَعُ الرُّوحُ وَالنَّفْسُ
 و تا آنکه بخند و دستها و پاها را و دعای کند روح و نفس
 فَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ وَدَاعِ الْاِيْمَانِ عَنِ اللِّسَانِ وَوَدَاعِ الْقَلْبِ عَنْ
 پس بپایا بپای که بخند از او دعای کون ایمان از زبان و دعای کون دل از
 مَغْرَقَةِ الرَّحْمَنِ فَيَبْقَى الْيَدَانِ بِأَحْرَاقٍ وَالرِّجْلَانِ بِدَلَا
 مغرق شدن رحمت حق پس باقی مانده دو دست بپای حرکت کردن و دو پا بپای
 حَرَكَةٍ وَالْحَدَقَاتُ لَا بَصَرَ لَهَا وَلَا دُنَانٌ لَا سَمْعَ لَهَا وَالْبَدَنُ
 حرکت کردن و دو چشمان نمی باشد بپای او و دو گوش نمی باشد بپای او و بدن
 لَا رُوحَ لَهُ قُلُوبُهُ بَقِيَ اللِّسَانُ بِأَشْهَادَةٍ وَالْقَلْبُ بِدَلَا مَغْرَقَةٍ
 تا بخند روح مراد پس اگر باقی مانده زبان بپای شهادت و باقی ماند دل بپای مغرقت
 فَكَيْفَ حَالُ الْعَبْدِ فِي الْحَدِّ لَا يَرَى أَحَدًا إِلَّا أَبَا وَلَا أُمَّتًا وَلَا أَوْلَادًا
 پس چگونه باشد حال آن بنده در حد نمی بیند در حد کسی را نه پدر را و نه مادر را و نه اولاد را
 وَلَا إِخْوَانًا وَلَا أَصْحَابًا وَلَا فَرِشًا وَلَا حِجَابًا فَلَوْ لَمْ يَرِمْ رَبُّهُ الْكَرِيمُ
 و نه برادران را و نه یاران را و نه فرش را و نه پرده را پس اگر رحم نکند رب کریم

فَقَدْ خَسِرَ خُسْرًا عَظِيمًا قَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَجَعَهُ اللَّهُ أَكْثَرُ مَا يَسْلُبُ

الإيمان من العبد في وقت التزج أعادنا الله وإياكم من سلب الإيمان

باب في ذكر الشيطان كيف يسلب الإيمان

في الخبر يحيى الشيطان إليه يجلس عند يسارم وهو

في التزج فيقول له اترك هذه الدين وقل الحقين اثنين حتى

تخرج من هذه الشدة فإذا كان الأمر كذلك فالخطر

عظيم فعليك بالبقاء والنصر واجيء الكيلة وكثر في

الزكوع والتجود حتى تنجو من عذاب الله تعالى وسئل عن

أبي حنيفة رجه الله أي ذنب أخوف لسلب الإيمان قال

ترك الشكر على الإيمان وترك خوف الخاتمة والظلم على العباد

وقال أبو حنيفة رجه الله إن من كان فيه هذه الخصال

الثلاث فالغلب أن يخرج من الدنيا كافرا فعوذ بالله منه

إلا من أدركته السعادة الآن ليه ويقال أشد الحال على الميت

عند التزج العطش واحتراق الكبد ففي ذلك الوقت يجحد

الشيطان عليه فرصة من تنزع الإيمان لأن المؤمن يعطش

شيطان بروي فرصت از سلب کردن ایمان زیرا که مؤمن تشنه میشود

مهم فذلك

في ذلك الوقت يحيى الشيطان عند رأسه مع القدح من ماء

جده فيحرك القدح له فيقول المؤمن أعطني من الماء ولا يدري

أنه شيطان فيقول له قل لأصانع للعالم حتى أعطيك الماء

فإن لم تحببه المؤمن يحيى إلى موضع قدميه فيحرك القدح

فيقول أعطني من الماء فيقول له قل كذب الرسل حتى أعطيك

الماء فمن أدركته الشقاوة حبيب إليه لأنه لا يطيق على العطش

يخرج من الدنيا كافرا ومن أدركته السعادة يرد كلامه و

يتفكر ما أمامة كما حكي إن أبا زكريا الزاهد لما حضرته

الوفات فاتاه صديق له وهو في سكرات الموت فلقنه لاله

إلا الله محمد رسول الله فأعرض عنه الزاهد بوجهه ولم يقل

فقال له ثانيا فأعرض عنه ثم قال له ثالث فقال لا أقول

فحشي صديقه فلما كان بعد ساعة وجد أبو زكريا

خفاة وفتح عينيه وقال هل قلتم لي شيئا قالوا نعم عرضنا

عليك الشهادة ثلاثا فأعرضت مرتين وقلت في الثالثة لا

أقول فقال آتاني إبليس ومعه قدح من الماء ووقف عن

كلمه فلهذا ما سأل عن أبي زكريا في ذلك الوقت

كلمه فلهذا ما سأل عن أبي زكريا في ذلك الوقت

كلمه فلهذا ما سأل عن أبي زكريا في ذلك الوقت

يَمِينِي وَحَرَكَ الْقَدَحَ وَقَالَ لِي اَتَحْتَاجُ إِلَى الْمَاءِ قُلْتُ بَلَى فَقَالَ
 لِي قُلْ عَيْسَى بْنُ اللَّهِ فَأَعْرَضْتُ عَنْهُ ثُمَّ أَتَانِي مِنْ قِبَلِ الرَّجُلِ
 فَقَالَ لِي كَذَلِكَ فَأَعْرَضْتُ عَنْهُ وَفِي الْمَرَّةِ الثَّالِثَةِ قَالَ
 لِي قُلْ لَا إِلَهَ قُلْتُ لَا أَقُولُ فَضَرَبَ الْقَدَحَ عَلَى الْأَرْضِ
 وَوَلَّى نَادِمًا فَإِنَّا رَدَدْتُ عَلَى الْبَلِيسِ لَعَلَّكُمْ فَاشْهَدَنَّ لَا إِلَهَ
 إِلَّا اللَّهُ وَاشْهَدَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَعَلَى هَذَا الْخَبَرِ
 رَوَى عَنْ مَنْصُورِ بْنِ عَمَّارٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّهُ قَالَ إِذَا دَخَلْتُ مَوْتٌ
 الْعَبْدُ قِيمَ حَالِهِ عَلَى خَمْسَةِ أَوْجِهٍ أَمَّا الْوَارِثُ وَالرُّوحُ
 يَمْلِكُ الْمَوْتَ وَاللَّحْمُ لِلدِّبَالِ وَالْعَظْمُ لِلتَّرَابِ وَالْحَسَنَاتُ
 لِلْخَصْمَاءِ فَذَهَبَ الْوَارِثُ بِالْمَالِ وَذَهَبَ مَلِكُ الْمَوْتِ بِالرُّوحِ
 وَذَهَبَ الدُّودُ بِاللَّحْمِ وَذَهَبَ التَّرَابُ بِالْعَظْمِ وَذَهَبَ الْخَصْمَاءُ
 بِالْحَسَنَاتِ وَيَالَيْتَ الشَّيْطَانَ لَا يَذْهَبُ بِالْإِيمَانِ عِنْدَ الْمَوْتِ
 فَإِنَّهُ يَكُونُ فِرَاقًا مِنَ الرَّبِّ فَإِنَّ فِرَاقَ الرُّوحِ مِنَ الْجَسَدِ غَيْرُ فِرَاقِ
 الرَّبِّ فَإِنَّهُ فِرَاقٌ لَا يَدُلُّ مِنْهَا **بَابُ** فِي ذِكْرِ الرُّوحِ فِي الْخَبَرِ
 إِذَا فَرَّقَ الرُّوحُ مِنَ الْبَدَنِ نُودِيَ مِنَ السَّمَاءِ ثَلَاثَ صَيَّحَاتٍ

يا ابن

يَا بَنَ آدَمَ أَتَرَكْتَ الدُّنْيَا أَمِ الدُّنْيَا تَرَكْتُكَ أَجَمَعْتَ الدُّنْيَا
 أَمِ الدُّنْيَا جَمَعَتْكَ أَقْبَلْتَ الدُّنْيَا أَمِ الدُّنْيَا قَبِلَتْكَ وَلَئِنْ وَضِعَ
 عَلَى الْغُفْسِلِ نُودِيَ مِنَ السَّمَاءِ ثَلَاثَ صَيَّحَاتٍ يَا بَنَ آدَمَ أَيْنَ
 بَدَنُكَ الْقَوِيُّ فَمَا أَضَعَفَكَ وَأَيْنَ لِسَانُكَ الْقَصِيحُ فَمَا أَسْكَتَكَ
 وَأَيْنَ أُذُنُكَ السَّامِعُ فَمَا أَصَمَّتَكَ وَأَيْنَ أَحْبَابُكَ فَمَنْ أَوْحَشَكَ
 وَلَئِنْ وَضِعَ فِي الْكَبْرِ نُودِيَ ثَلَاثَ صَيَّحَاتٍ يَا بَنَ آدَمَ طُوبَى لَكَ
 إِنْ كَانَ مَا وَكَ الْجَنَّةُ وَالْوَيْلُ لَكَ إِنْ كَانَ مَا وَكَ النَّارُ
 يَا بَنَ آدَمَ طُوبَى لَكَ إِنْ كَانَ صَاحِبُكَ رِضْوَانُ اللَّهِ وَالْوَيْلُ لَكَ
 إِنْ كَانَ صَاحِبُكَ سَخَطُ اللَّهِ يَا بَنَ آدَمَ قَدْ تَذَهَّبَ إِلَى سَفَرٍ طَوِيلٍ
 بِغَيْرِ زَادٍ وَخَرَجَ مِنْ مَنَازِلِكَ فَلَا تَرْجِعْ إِلَيْهِ أَبَدًا وَتَصِيرُ إِلَى
 بَيْتِ الْأَهْوَالِ وَلَئِنْ وَضِعَ عَلَى الْجَنَازَةِ نُودِيَ ثَلَاثَ صَيَّحَاتٍ
 يَا بَنَ آدَمَ طُوبَى لَكَ إِنْ كَانَ عَمَلُكَ خَيْرًا وَالْوَيْلُ لَكَ إِنْ كَانَ
 عَمَلُكَ شَرًّا وَطُوبَى لَكَ إِنْ كُنْتَ قَائِمًا وَصَاحِبُكَ رِضْوَانُ اللَّهِ وَ
 الْوَيْلُ لَكَ إِنْ كَانَ صَاحِبُكَ سَخَطُ اللَّهِ وَلَئِنْ وَضِعْتَ لِلصَّلَاةِ نُودِيَ
 ثَلَاثَ صَيَّحَاتٍ يَا بَنَ آدَمَ كُلُّ عَمَلٍ عَمَلَةٌ تَرَاهُ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ

يا ابن

فَاِنْ كَانَ عَمَلُكَ خَيْرًا تَرَاهُ خَيْرًا وَاِنْ كَانَ عَمَلُكَ شَرًّا تَرَاهُ شَرًّا

پس اگر باشد عمل تو نیک بر بینی جزای او نیک و اگر باشد عمل تو بد بینی آن جزا

طَوْنِي لَكَ اِنْ كُنْتَ اَصْلَحْتَ عَمَلُكَ وَالْوَيْلُ لَكَ اِنْ كُنْتَ ضَلَعْتَ

خوشتر من است ترا اگر بودی که در صلاحیت گزیده ای و بدتر ترا اگر بودی که طماعی گزیدی

عَمَلُكَ وَادَا اَوْضَعْتَ الْجَنَازَةَ عَلَى شَفِيرِ الْقَبْرِ تُؤَدِّي بِثَلَاثِ

عمر خود را و چون نهاده شود جنازه بر گنبد قبر آواز داده شود سه

صِنَاعَاتٍ يَا بَنَ اَدَمَ كُنْتُ عَلَى ظَهْرِي ضَاحِكًا وَصِرْتُ فِي بَطْنِي

آواز که ای پسر آدم بودی تو بر پشت من خندان و گشتی تو در شکم من

بَاكِيًا وَكُنْتُ عَلَى ظَهْرِي فَرَحًا وَصِرْتُ فِي بَطْنِي حَزِينًا وَكُنْتُ

گریه کننده بودی تو بر پشت من شادمان و گشتی تو در شکم من غمناک و بودی تو

عَلَى ظَهْرِي نَاطِقًا وَصِرْتُ فِي بَطْنِي سَاكِتًا وَاِذَا اَدْبَرَ اَلْبَاسُ

بر پشت من گویا و گشتی تو در شکم من خاموش و چون برگردد مودم

عَنْهُ يَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ يَا عَبْدِي بَقِيتَ وَحِيدًا قَرِيدًا وَ

از وی گوید خداوند عز و جل ای بنده من ای بنده من ای گدازنده تنهایی

تَرَكُوكَ فِي ظِلْمَةِ الْقَبْرِ وَقَدْ عَصَيْتَنِي لِاجْلِهِمْ فَاَنَا اَرْحَمُ عَلَيْكَ

گذاشتندی تو در تاریکی قبر و بپشتی مرا برای آنکه پس من رحیم تر

الْيَوْمَ رَحْمَةً يَسْجِبُ مِنْهَا الْخَلَاقُ وَاَنَا اَشْفَقُ عَلَيْكَ مِنَ الْوَالِدَةِ

امروز رحمتی که سبب است از آن مخلوق و من مهربان ترم بر تو از مادر

يُولَدُهَا **بَاب** فِي ذِكْرِ نِدَاءِ الْاَرْضِ وَالْقَبْرِ قَالَ اَسْرُ اِبْنُ

باز زاده شود باب ۱۰ در ذکر آواز کردن زمین و قبر گفت اسیر بن

مَالِكٍ رَوَى عَنْهُ اَبُو اَبِي بَكْرٍ زَيْنُ الدِّينِ وَكَوْثَرُ كُوفٍ كُنْتُ اَسْرُ

مالک روایت کرده است از ابوی بکر زین الدین و کوفی کوفی گفتم اسیر

تَقُولُ يَا بَنَ اَدَمَ سَعَى عَلَى ظَهْرِي وَمَصِيرُكَ فِي بَطْنِي وَتَعْصِي

گویدی ای پسر آدم سستی بر پشت من و باز گشتی تو در شکم من و نافرمانی میکنی

عَلَى ظَهْرِي وَتُعَذِّبُ فِي بَطْنِي وَتَضْحَكُ عَلَى ظَهْرِي وَتَبْكِي فِي

بر پشت من و عذاب میکنی در شکم من و خند میکنی بر پشت من و گریه میکنی

بَطْنِي وَتَأْكُلُ الْحَرَامَ عَلَى ظَهْرِي وَتَأْكُلُ الدُّودَ لِحِمِّكَ فِي بَطْنِي

شکم من و میخوری حرام بر پشت من و میخوری کرم را از گوشت ترا در شکم من

وَتَفْرَحُ عَلَى ظَهْرِي وَتَحْزَنُ فِي بَطْنِي وَتَسْتَمِنُ بِالْحَرَامِ عَلَى ظَهْرِي

و شاد می شوی بر پشت من و غم میکنی در شکم من و وضو میکنی با حرام خوردن بر پشت من

وَتَذْكُرُ

وَتَذْكُرُ فِي بَطْنِي وَتَحْتَالُ عَلَى ظَهْرِي وَتَدُلُّ فِي بَطْنِي وَتَمْشِي

و یاد میکنی در شکم من و برکت میکنی بر پشت من و دلیل شوی در شکم من و میروی

سُرُورًا عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ حَزِينًا فِي بَطْنِي وَتَمْشِي فِي التَّوْبَةِ عَلَى ظَهْرِي

شادمان بر پشت من و واقع شوی غمناک در شکم من و میروی در روشنی توبه بر پشت من

وَتَقَعُ فِي الظُّلُمَاتِ فِي بَطْنِي وَتَمْشِي مَعَ الْجَمَاعَةِ عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ

واقع شوی در تاریکی در شکم من و میروی با جماعتی بر پشت من و واقع شوی

وَحِيدًا فِي بَطْنِي وَفِي الْخَبَرِ اَنَّ الْقَبْرَ يُنَادِي كُلَّ يَوْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ

تنهایی در شکم من و در خبر است که قبر هر روز سه بار

يَبْلُثُ كَلِمَتٍ يَقُولُ اَنَا بَيْتُ الْوَحْشَةِ وَاَنَا بَيْتُ الظُّلْمَةِ وَاَنَا

پرسه کلمات میگوید من خانه وحشی ام و من خانه تاریکی ام و من

بَيْتُ الدُّودِ فَمَاذَا اَعْدَدْتَ لِي وَيَقَالُ اِنَّ الْقَبْرَ يُنَادِي كُلَّ

خانه کرم ام پس چه چیز آماده کرده ای برای من و گفته میشود که هر یک از آواز میکند هر

يَوْمٍ مِائَتَ مَرَّةٍ يَقُولُ اَنَا بَيْتُ الْوَحْدَةِ فَاحْمِلْ مَوْسَا وَهُوَ رَأًةٌ

روز یکصد بار گوید من خانه تنهایی ام پس بردار موه را و او را زانو

الْقُرْآنِ وَاَنَا بَيْتُ الظُّلْمَةِ فَاحْمِلْ سِرَاجًا وَهُوَ الصَّلَاةُ فِي اللَّيْلِ

قرآن است و من خانه تاریکی ام پس بردار چراغ را و او نماز است در شب

وَاَنَا بَيْتُ التَّرَابِ فَاحْمِلْ اِلَيَّ فِرَاشًا وَهُوَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَاَنَا بَيْتُ

و من خانه خاکم پس بردار بستر مرا و او کار نیک است و من خانه

الْاَفَاعِ وَالْعَقَّارِبِ فَاحْمِلْ التَّرْيَاقَ وَهُوَ الصَّدَقَةُ وَبِسْمِ اللهِ

مارها و کزها و مارها پس بردار تریاق را و او صدقه است و خواندن بسم الله

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَاَهْرَاقُ الدُّعْوَى وَاَنَا بَيْتُ سُؤَالِ مُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ

الرحمن الرحیم است و درجین بشارت است و من خانه سوال منکر و نکیر

فَاَنْتَرُ عَلَى ظَهْرِي لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ **بَاب**

پس بسیار بخوان بر پشت من که لا اله الا الله محمد رسول الله باب ۱۱

فِي ذِكْرِ نِدَاءِ الرُّوحِ بَعْدَ الْخُرُوجِ وَفِي الْخَبَرِ رَوَى عَنْ عَائِشَةَ

در ذکر آواز دادن روح بعد از خروج و در خبر روایت کرده است از عایشه

رَضِيَ اللهُ عَنْهَا اَللَّهَ قَالَتْ كُنْتُ قَاعِدَةً مُرَبَّعَةً فِي الْبَيْتِ اِذَا جَاءَ

رضی الله عنها خدا را گفت بودم من نشسته چهارگوشه در خانه که در آنوقت آمد

رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَارَدَّتْ اَنْ اَقُوْمَ لَهَا كَمَا

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم پس اراده کردم ایستادن برای او همانگونه که

وَتَذْكُرُ

كَانَ عَادِي عِنْدَ حَبِيبِهِ إِلَى فَقَالَ اجْلِسْ مَكَانِي يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ
 بود عادت من نزد آمدن وی بدین من گفت ای مادر مؤمنان
 قَعَدْتَ قَوْصَ رَأْسِهِ فِي حِجْرِي وَنَامَ مُسْتَلْقِيًا عَلَى قَفَاهُ
 پس نشست بر سر نهاد سر خود را در تن من و خوابید بر پشت افتاده بر پشت خود
 فَطَلَبْتُ شَبِيهَةً فِي حَبِيبَتِهِ فَرَأَيْتُ فِيهَا تِسْعَةَ عَشَرَ شَعْرَةً بَيْضَاءَ
 پس می جست شبیهه ای در حقیقتش پس دیدم در آن نوزده عدد مو سفید را
 فَتَفَكَّرْتُ فِي نَفْسِي فَقُلْتُ أَنَّهُ يُخْرِجُ مِنَ الدُّنْيَا وَيَبْقَى مِنْهُ يَلَا
 پس فکر کردم در دل خود پس گفتم که به حقیقت آنحضرت را برود دنیا و باقی ماندن او سبب
 لِي بِكَ كَيْتُ حَتَّى سَأَلَ دَمْعِي عَلَى خَدَيْهِ وَتَقَاطَرَتْ مِنْهُ عَلَى
 پیش من برآمد تا آنکه گفتم ای کاش بر رخسار من قطره افتاد از آن بر
 وَجْهِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَانْتَبَهَ مِنَ النَّوْمِ وَقَالَ
 روستا پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم بیدار شد از خواب و گفت
 مَا الَّذِي أَنْكَرَ يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ فَقَصَصْتُ عَلَيْهِ الْقِصَّةَ ثُمَّ
 چه چیز بر آورد و ای مادر مؤمنان پس قصه خوابم بر آنحضرت آنوقت پس از آن
 قَالَ يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ آيَ حَالٍ أَشَدَّ عَلَى الْمَيِّتِ فَقُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 فرمود ای مادر مؤمنان کدام حال سخت تر است بر میت پس گفت خدا تعالی و رسول او
 أَعْلَمُ فَقَالَ بَلَى قَوْلِي أَنْتَ فَقُلْتُ لَا يَكُونُ الْحَالُ أَشَدَّ مِنْ وَقْتُ
 و اما زمانه پس گفت ای مادر مؤمنان پس گفت تا شد حال سخت تر از وقت
 خُرُوجِهِ مِنْ دَارِهِ يَعْدُوهُ أَوْلَادُهُ خَلْفَهُ وَيَقُولُونَ يَا أَلِدَاهُ
 بر آمدن او از خانه وی میدویدند اولاد او در پس جازه او و میگویند ای پدر ما
 وَيَا أُمَّهُ وَيَقُولُ الْوَالِدُ وَالْوَلَدُ وَوَلَدَاتُهُ فَقَالَ هَذَا
 در ای مادر ما و میگوید پدر و مادر و پسر و مادران او پس فرمود آنحضرت که این
 شَدِيدٌ عَلَيْهِ وَأَنَّهُ لَا شَدَّ مِنْهُ ثُمَّ قَالَ آيَ حَالٍ أَشَدَّ عَلَى الْمَيِّتِ
 سخت است بروی و چه حقیقت سخت تر از این است پس از آن فرمود کدام حال سخت تر است بر میت
 قُلْتُ لَا يَكُونُ الْحَالُ أَشَدَّ عَلَى الْمَيِّتِ مِنْ أَنْ يُوَضَّعَ فِي الْحَدِّ وَ
 گفت تا شد حال سخت تر بر میت از آنکه در حد نهاده شود در حد و
 يُعَالَى عَلَيْهِ التُّرَابُ وَيَرْجِعُ عَنْهُ أَقْرَبُ وَأَوْلَادُهُ وَآحِبَّاءُهُ
 بر میگردد بر وی خاک و باز گردند از او و اولاد وی و دوستان وی
 وَيَسْأَلُونَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَعَ عَمَلِهِ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 و میپرسند او را بخدا تعالی با عملش پس از آن فرمود پیغمبر صلی الله علیه

وَاللهُ

وَاللهُ وَسَلَّمَ يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ هَذَا شَدِيدٌ عَلَيْهِ وَأَنَّهُ لَا شَدَّ مِنْهُ
 و اما و السلام ای مادر مؤمنان این سخت است بروی و به حقیقتش این شایسته است که این
 ثُمَّ قَالَ آيَ حَالٍ أَشَدَّ عَلَى الْمَيِّتِ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ فَقَالَ
 پس از آن فرمود کدام حال سخت تر است بر میت گفت خدا و رسول او و اما سخت است بر میت
 أَعْلَى بِأَعَانَتِهِ أَنْ أَشَدَّ الْحَالُ عَلَى الْمَيِّتِ حِينَ يَدْخُلُ الْغَسَّالُ
 بدان ای مادر مؤمنان به عیانتش سخت تر است بر میت و گویا است که داخل شود غسل دهنده
 دَارَهُ لِيُقْعِلَهُ وَيَخْرِجُ الشَّيَابَ مِنْ بَدَنِهِ وَيُخْرِجُ خَاتَمَ السَّابِ
 خانه میت را تا غسل دهد و بیرون کند چاه را از بدن او و بیرون کند خاتم سببی جوان را
 مِنْ أَصَابِعِهِ وَيَزِعُ قَبْضَ الْعُرْوِ مِنْ بَدَنِهِ وَيَرْفَعُ عِمَامَةَ الشَّيْخِ
 از انگشتان وی و ببرد قبضه عرو را از بدن او و بردارد ریش را
 وَالْفَقِيهَ وَالْقَاضِيَّ مِنْ رَأْسِهِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَنَادِي رُوحَهُ
 و فقیه و قاضی را از سر وی پس از آن حال آنکه روح او
 حِينَ يَرَى نَفْسَهُ عَارِيًا يَصُونُ عَيْنَيْنِ يَسْمَعُهُ كُلَّ الْخَلَائِقِ إِلَّا
 و وقتی که بیند بدن خود را برهنه بماند و عینین که می شنود آنرا هر مخلوق مگر
 الثَّقَلَيْنِ فَيَنَادِي بِأَغْسَالٍ بِاللَّهِ عَلَيْكَ أَنْ تَنْزِعَ ثِيَابِي بِرُفْقٍ
 ثقیلین را پس آواز کند ای غسل دهنده قسمت بخدا تعالی بر تو ایتم که بر کنی جامه ای مرا بر کنی
 قَائِي الْأَنَاسِرَ حَتَّى تَمْلِكَ الْمَوْتَ فَإِذَا صَبَّ عَلَيْهِ
 پس به تحقیق من الحال تمام کرده ام از چنگال مرگ پس چون ریزد بروی
 الْمَاءَ صَاحِبِ الرُّوحِ كَذَلِكَ يَقُولُ بِأَغْسَالٍ لَا يَجْعَلُ الْمَاءَ حَارًّا وَلَا
 آب را آید و آواز کند روح بچنین گوید ای غسل دهنده من آب را بسیار گرم و سرد
 بَارِدًا وَلَا تَصُبَّ عَلَى الْمَاءِ الْحَارِّ وَلَا بَارِدًا فَإِنْ جَسَدِي تَجَرَّوْخَ
 بسیار خنک و گرم و بر من آب گرم و خنک را پس به تحقیق بدن من تجر و خور است
 يَنْزِعُ الرُّوحَ فَإِذَا غَسَلَهُ يَقُولُ بِاللَّهِ عَلَيْكَ بِأَغْسَالٍ لَا تُسَيِّئِي
 بکشیدن روح پس چون غسل دهد و آواز کند قسم بخدا تعالی بر تو ای غسل دهنده من بدن مرا
 بِقُوَّتِكَ فَإِنْ جَسَدِي تَجَرَّوْخَ بِخُرُوجِ الرُّوحِ فَإِذَا فَرَعَ مِنْ غَسْلِهِ
 بقوت خود پس به تحقیق بدن من تجر و خور است بر آمدن روح پس چون فارغ شود از غسل وی
 وَوَضَعَهُ فِي كَفْنِهِ وَشَدَّ مَوْضِعَ قَدَمَيْهِ نَادَاهُ بِاللَّهِ عَلَيْكَ بِأَغْسَالٍ
 و نهاده او در گنجینه و بسته شود جای دو قدم او آواز کند قسم بخدا تعالی بر تو ای غسل دهنده
 لَا تَشُدَّ الْكَفْنَ عَلَى رَأْسِي حَتَّى يَرَى وَجْهِي أَهْلِي وَأَوْلَادِي
 بسته نکن گفن را بر سر من تا آنکه نبیند رویم را این من و اولاد من

وَأَقْرَبَ بَنِي فَإِنَّ هَذَا الْخُرُوجَ لِيْهِمْ فَاذْكُرُوا يَوْمَ أَفَارَقَهُمْ
 وَأَرَاهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَإِذَا أَخْرَجُوا مِنَ الْمَيِّتِ مِنْ دَارِهِمْ نَادَى
 بِاللهِ يَاجَمَاعَتِي لَا تَحْجِلُونِي حَتَّى أَوْدِعَ دَارِي وَأَهْلِي وَمَالِي ثُمَّ
 يَنَادِي بِاللهِ تَرَكْتُ أَرْضَكُمْ فَعَلَيْكُمْ أَنْ لَا تُؤْذُوا هَذَا
 وَأَوْلَادِي يَنْبَغِي عَلَيْكُمْ أَنْ لَا تُؤْذَوْهُمْ فَإِنَّ الْيَوْمَ أَخْرَجَ
 مِنْ دَارِي وَلَا أَرْجِعُ إِلَيْهِمْ أَبَدًا فَإِذَا أَهْلَوْهُ عَلَى الْجَنَازَةِ يَقُولُ
 بِاللهِ يَاجَمَاعَتِي لَا تَحْجِلُونِي حَتَّى أَسْمَعَ صَوْتِ أَهْلِي وَأَوْلَادِي
 وَأَقْرَبَ بَنِي فَإِنَّ الْيَوْمَ أَخْرَجَ وَأَفَارَقَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ
 وَإِذَا أَوْضِعَ عَلَى سِرِّيرِ الْجَنَازَةِ وَخَطُّوا بِهَا ثَلَاثَ خُطُوطٍ
 يَنَادِي بِصَوْتِ يَسْمَعُهُ كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا الثَّقَلَيْنِ يَاجَمَاعَتِي وَيَا خَوَانِي
 وَيَا أَوْلَادِي لَا تُغْرِبْكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا كَمَا غَرَبَتْ بَنِي وَلَا تَلْعَبْ بِكُمْ
 الدُّنْيَا كَمَا لَعِبَتْ بِي فَاعْبِرُوا يَا أَوْلِيَ الْأَبْصَارِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ فَإِنَّ
 خَلَفْتُ مَا جَعَلْتُ لِيْ رِثَتِي وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ مِنْ قَوْلِي وَلَا
 تَحْمِلُونَ مِنْ خَطَايَايَ شَيْئًا وَالَّذِينَ يُحَاسِبُونِي وَأَنْتُمْ تَسْأَلُونِي
 وَتَدْعُونِي ثُمَّ لَا تَسْتَعُونِي فَإِذَا أَصَلُّوا عَلَى الْجَنَازَةِ وَرَجَعَ بَعْضُ
 مِمَّنْ كَانُوا مَعَهُ إِلَى قَلْبِهِمْ يَخْلُفُ بَعْضُ مَا كَانَ خَلْفَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَجُودُكُمْ كُنْزُكُمْ

هم اهله

أَهْلِهِ وَأَصْدِقَائِهِ مِنَ الْمُصَلِّينَ يَقُولُ بِاللهِ يَا خَوَانِي إِنِّي كُنْتُ
 أَعْلَمُ أَنَّ الْمَيِّتَ تَسْتَحْيِي لَكِنْ لَا تَسْتَوْحِي هَذِهِ السَّرْعَةَ رَجَعْتُ قَبْلَ
 أَنْ دَفَنْتُوكُنِي فَإِذَا أَوْضَعُوهُ فِي الْحَدِّ يَقُولُ بِاللهِ يَا وَرَاجِي
 إِنِّي قَدْ جَمَعْتُ مَا لَا كَثِيرَ لِي فِي الدُّنْيَا وَتَرَكْتُ لَكُمْ فَلَا تَسْتَوْحِي
 يَكْتَفِرُ خَيْرُكُمْ وَعَلَيْكُمْ الْقُرْآنُ وَالْأَدَبُ فَلَا تَسْتَوْحِي بَدْعًا لَكُمْ وَإِذَا
 رَجَعُوا بَعْدَ دَفْنِهِ يَقُولُ يَا خَوَانِي إِنِّي كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّ الْمَيِّتَ
 أَبْرَدُ مِنَ الرَّهْصِ يَرِي قُلُوبُ الْأَحْيَاءِ وَلَكِنْ لَا تَسْتَوْحِي هَذِهِ
 السَّرْعَةَ وَعَلَى هَذَا حُكِيَ عَنْ أَبِي قَلَابَةَ أَنَّهُ رَأَى فِي الْمَنَامِ
 مَقْبَرَةً كَانَتْ قُبُورُهَا قَدْ انْشَقَّتْ وَخَرَجَ مِنْهَا أَمْوَالُهَا وَقَعْدُهَا
 عَلَى شَفِيرَةِ الْقُبُورِ وَكَانَ بَيْنَ يَدَيْ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ طَبَقٌ مِنْ ثَوْرٍ
 وَرَأَى فِيمَا بَيْنَهُمْ رَجُلًا مِنْ جَبَلَانٍ وَلَمْ يَرِ بَيْنَ يَدَيْهِ طَبَقًا مِنْ
 ثَوْرٍ فَسَأَلَهُ وَقَالَ مَا لِي لَا أَرَى بَيْنَ يَدَيْكَ طَبَقَ الثَّوْرِ فَقَالَ
 إِنَّ هَذَا أَوْلَادِي وَأَصْدِقَائِي يَدْعُونَهُمْ وَيَصْدُقُونَ لِأَجْلِهِمْ
 وَهَذَا الثَّوْرُ مَا بَعَثُوا لَهُمْ وَكَانَ لِي ابْنٌ غَيْرُ صَالِحٍ لَا يَدْعُو
 وَلَا يَصَدِّقُ لِأَجْلِي وَهَذَا لَا تَوْرِي وَأَنَا أَفْجَلُ بَيْنَ جَبَلَانِي

هم اهله

يُخْرِجُ الْمَلَائِكَةُ مِنْ قُبُورِهِمْ مَعَ الرُّوحِ وَيَجْعَلُ فِي قَنَادِيدٍ مَعْلُوقَةٍ
 بِرُءُوسِهِمْ وَرُءُوسُهُمْ مَعِ الرُّوحِ وَتُؤَدُّ رُءُوسَهُمْ إِلَى قُبُورِهِمْ
 بِالْعُذْرَةِ وَرُءُوسُهُمْ مَعِ الرُّوحِ وَتُؤَدُّ رُءُوسَهُمْ إِلَى قُبُورِهِمْ
 صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَا أُخْرِجُ
 عَبْدًا مِنْ عِبَادِي مِنَ الدُّنْيَا وَأَنَا أَرِيدُ أَنْ أَغْفِرَ لَهُ الْأَقْبَضَتُ
 مِنْهُ كُلَّ سَيِّئَةٍ عَلِمَ بِسَقَمِهِ فِي جَسَدِهِ أَوْ خَبَرَ فِي مَعَايِشِهِ
 أَوْ مَا يُصِيبُهُ مِنْ عَمٍّ فَإِنْ بَقِيَ عَلَيْهِ شَيْءٌ مِنْ سَيِّئَاتِهِ شَدَّدْتُ
 عَلَيْهِ عِنْدَ الْمَوْتِ حَتَّى يَلْقَانِي وَلَا سَيِّئَةٍ عَلَيْهِ وَعِزَّتِي وَجَدَّائِي
 لَا أُخْرِجُ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي مِنَ الدُّنْيَا وَأَنَا أَرِيدُ أَنْ أَغْفِرَ لَهُ
 الْأَقْبَضَتُ مِنْهُ كُلَّ سَيِّئَةٍ عَلِمَ بِسَقَمِهِ فِي جَسَدِهِ أَوْ خَبَرَ
 فِي مَعَايِشِهِ أَوْ مَا يُصِيبُهُ مِنْ عَمٍّ فَإِنْ بَقِيَ عَلَيْهِ مِنْ سَيِّئَاتِهِ شَيْءٌ شَدَّدْتُ
 عَلَيْهِ عِنْدَ الْمَوْتِ حَتَّى يَلْقَانِي وَلَا سَيِّئَةٍ عَلَيْهِ وَلَا حَسَنَةٍ لَهُ قَالُوا
 الْأَسْوَدُ كُنَّا
 عِنْدَ عَائِشَةَ إِذَا اسْقَطَ فُسْطَاطٌ عَلَى إِنْسَانٍ فَفُحِكَ وَافْتَقَلَّتْ
 عَائِشَةُ سَمِعَتْ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 أَنَّهُ قَالَ مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَشَاكُ لَهُ شَوْكَةٌ إِلَّا رَفَعَ اللَّهُ بِهَا حَسَنَةً
 وَحَظَّ عَنْهَا سَيِّئَةً وَقَدْ قِيلَ لَأَخْبِرُ فِي بَدَنِ لَا يُصِيبُهُ

وَمَا يَنْفَعُ
 لَأَخْبِرُ عِبَادِي
 عِبَادِي

الاسقام

الْأَسْقَامُ وَلَا فِي مَالٍ لَا يُصِيبُهُ النَّوَابُغُ وَفِي الْخَبَرِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ عَبْدًا مَاتَ إِذَا كَانَ فِي الْفُطَايِجِ
 مِنَ الدُّنْيَا وَقِيلَ لَهُ إِلَى الْآخِرَةِ تَنْزِلُ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ
 السَّمَاءِ يَبْسُطُ الْوُجُوهَ كَأَنَّ وَجُوهَهُمُ الشَّمْسُ وَمَعَهُمْ كَفَنٌ مِنْ
 أَكْفَانِ الْجَنَّةِ وَحَنُوطٌ مِنْ حَنُوطِ الْجَنَّةِ يَتَجَلَّسُونَ بَعْدَ إِقْبَالِهِ
 مَدَّ الْبَصَرِ ثُمَّ يَجْعَلُ مَلَكُ الْمَوْتِ يَجْلِسُ عِنْدَ رَأْسِهِ وَيَقُولُ
 أَخْرِجِي أَتَيْتُ النَّفْسَ الْمُطْمَئِنَّةَ إِلَى مَغْفِرَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَرِضْوَانِهِ
 فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَخُذْ مِنْ نَفْسِهِ
 كَمَا تَشَاءُ الْفُطْرَةَ مِنَ السَّقَاءِ فَاخْذُهَا وَرِضْوَانَهَا فِي أَيْدِيهِمْ
 وَيَذَرُ جَوْفَهَا فِي تِلْكَ الْأَكْفَانِ فَيُخْرِجُ مِنْهُ الرِّيحَ كَالْمِسْكِ وَمَا
 يَصْعَدُ وَنَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْأَقْلَامَ مَا هَذِهِ الرِّيحُ الطَّيِّبَةُ فَيَقُولُونَ
 هَذِهِ رُوحُ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ وَلَا يَذْكُرُونَ إِلَّا بِأَحْسَنِ أَسْمَائِهِ
 الَّتِي كَانَ يَدْعِي بِهَا فَإِذَا انْتَهَوِيَ إِلَى السَّمَاءِ الْأَوَّلِ نَجَحَتْ لَهُ
 أَبْوَابُ السَّمَاءِ السَّبْعَةِ فَيَشْعُرُ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ مَلَائِكَةٌ حَتَّى انْتَهَوِيَ
 إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ عزَّ وَجَلَّ أَكْتُبُوا

وَمَا يَنْفَعُ
 لَأَخْبِرُ عِبَادِي
 عِبَادِي

وَمَا يَنْفَعُ
 لَأَخْبِرُ عِبَادِي
 عِبَادِي

وَسَمِعَ عَنْ أَوَّلِ مَلَكَ يَدْخُلُ فِي الْقَبْرِ عَلَى الْمَيِّتِ قَبْلَ مَنْكِرٍ وَنَكِيرٍ
 وسمی از اول فرشته که داخل میشود در قبر بر مردی بر سر مردی
 فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَا بَنِي سَلَامٍ يَدْخُلُ فِي الْقَبْرِ
 پس از رسول پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم ای بن سلام داخل میشود در قبر
 عَلَى الْمَيِّتِ مَلَكَ قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ مَنْكِرٌ وَنَكِيرٌ تِلْكَ لَوْ وَجْهُهُ
 بر مردی فرشته پیش از آنکه داخل شود منکر و نکیر و چهره
 كَالشَّمْسِ وَرَأْسُهُ رُومَانٌ وَيَقْعُدُهُ ثُمَّ يَقُولُ لَهُ أَكْتُبْ مَا عَمِلْتَ
 مانند آفتاب و سر او رومانیست و می نشیند و بعد از آن میگوید
 مِنْ حَسَنَةٍ وَسَيِّئَةٍ فَيَقُولُ لَهُ الْعَبْدُ يَا بَنِي شَيْءٍ أَكْتُبْ آيِنَ
 از من حسن و بدی پس گوید آن فرشته را آن بنده بگوید
 قَلْبِي وَدَوَائِي وَمَدَادِي فَيَقُولُ لَهُ قَلْبُكَ أَصْبَعُكَ وَدَوَائُكَ
 دلم من و دوائ من و سیاه من پس گوید آن فرشته او را دلم تو و انگشت تو و دوائ تو
 قَلْبُكَ وَمَدَادُكَ رِيْقُكَ فَيَقُولُ لَهُ عَلَى أَيِّ شَيْءٍ أَكْتُبُ وَلَيْسَ
 دلم تو و سیاهی تو و آب تو پس گوید آن فرشته را بر کدام چیز
 فِي صَحِيفَةٍ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَقْطَعُ مِنْ كَفِّهِ
 برای ما که ندی پس از رسول صلی الله تعالی علیه و آله و سلم پس جدا کند از کف خود و
 قِطْعَةً وَيُنَاوِلُهُ وَيَقُولُ هَذَا صَحِيفَتُكَ فَأَكْتُبْ عَلَيْهَا مَا عَمِلْتَ
 یک قطعه و بدو میداد و میگوید این صفت کاغذ تو پس بنویس روی آنچه عمل کردی
 فِي الدُّنْيَا مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ فَيَكْتُبُ مَا عَمِلَهُ فِي الدُّنْيَا خَيْرًا فَإِذَا
 در دنیا از خیر و شر پس بنویس آنچه عمل کرده در دنیا از خیر پس چون
 بَلَغَ سَيِّئَةٍ يَسْتَحْيِي مِنْهُ فَيَقُولُ لَهُ الْمَلَكُ يَا خَالِي أَمَا لَا تَسْتَحْيِي
 رسیده بدی یا خال آن مرد و از فرشته پس گوید او را فرشته ای خط کشنده ای خال من که گوی
 مِنْ خَالِكَ حَيْثُ عَمِلْتَ فِي الدُّنْيَا وَتَسْتَحْيِي مِنِّي الْآنَ وَتَرْفَعُ
 از آن فرشته خود آن وقت که بنویس ای خال من و دنیا و حیا منی اوستن خال من بر دار
 الْمَلِكُ أَلَمْ يَرْضَ بِهِ فَيَقُولُ لِعَبْدٍ ارْفَعْ عَنِّي حَتَّى أَكْتُبَهَا
 آن فرشته گریه می زند او را پس گوید آن بنده بر دار گریه از من تا بنویسم آن بدی را
 فَيَكْتُبُ جَمِيعَ حَسَنَاتِهِ وَسَيِّئَاتِهِ ثُمَّ يَأْمُرُ أَنْ يُطَوَّيَ وَبِحُفْمَةٍ
 پس بنویسد همه نیکیهای خود را و بدیهای خود را پس از آن امر کند که بپوشانند و با کف دست خود را
 فَيَطْوِي وَيَقُولُ يَا بَنِي شَيْءٍ أَخْتَمُهُ وَلَيْسَ مَعِيَ خَاتَمٌ فَيَقُولُ لَهُ
 پس بپوشد و میگوید بگویم ختم آنرا نیست با من مهر پس گوید فرشته او را

بمهر ختمها

أَخْتَمَهَا بِظُفْرِكَ فَخَتَمَهَا بِظُفْرِهِ وَبَعَلَهَا الْمَلَكُ فِي عُنُقِهِ إِلَى يَوْمِ
 که مهر کنی آنرا با ناخن خود پس مهر کند آن صفت را با ناخن خود و با مهر او مهر کند در گردن آن شخص تا روز
 الْقِيَامَةِ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَكُلَّ نَسَانِ الزَّمَنِ طَائِفَةٌ فِي عُنُقِهِ
 تمام است چنانکه از خود خدا بیاید و هر انسان را لازم کرد و با ناخن خدا را در گردن و
 ثُمَّ يَدْخُلُ بَعْدَ ذَلِكَ الْمَنْكِرُ وَالنَّكِيرُ فَكَذَلِكَ الْعَاصِي إِذَا رَأَى
 پس داخل شود بعد از آن منکر و نکیر پس بپوشانند چنانچه
 كِتَابَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى بِالْقِرَاءَةِ فَيَقْرَأُ حَسَنَاتِهِ
 کتاب خود را روز قیامت و امر کرد خدا بیاید بخواندن آن پس بخواند نیکیهای خود را
 فَإِذَا بَلَغَ إِلَى سَيِّئَاتِهِ سَكَتَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَا لَقَرَأُ فَيَقُولُ
 پس چون رسد به بدیهای خود خاموش شود پس گوید خدا بیاید چرا نمی خوانی
 اسْتَحْيِي مِنْكَ يَا رَبِّ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَا لَسْتُ حَيٍّ فِي الدُّنْيَا قَالَ لَا تَسْتَحْيِي
 که حیا منی از تو ای رب من پس گوید خدا بیاید چرا حیا منی را در دنیا پس میگوید
 فَيَنْدِمُ الْعَبْدُ وَلَمْ يَنْفَعَهُ التَّوْبَةُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى خُذْهُ وَفَعَلَهُ ثُمَّ الْحَجِيمُ
 پس پشیمان شود بدو توبه و توبه نفع نداشت پس گوید خدا بیاید بخواند از فرشته که بخواند بدیهای خود را پس بدو توبه
 صَلَوَةُ بَاب ۱۲ فِي ذِكْرِ جَوَابِ مَنْكِرٍ وَنَكِيرٍ فِي الْخَبَرِ إِذَا وَضَعَ الْمَيِّتُ فِي الْقَبْرِ
 بر مردی باب ۱۲ در بیان جواب منکر و نکیر و در خبر آنکه بگذارد مردی در قبر
 أَنَّهُ مَلَكَانِ أَسْوَدَانِ أَرْقَانِ وَأَصْوَا خُصْمَا كَالرَّعْدِ الْقَارِيفِ
 آنرا دو فرشته سیاه رنگ سبز چشم که از او را می شنانند مانند صد گون آواز بلند
 وَأَبْصَارُهُمَا كَالْبَرْقِ الْخَاطِفِ يَخْرِقَانِ الْأَرْضَ بِأَنْبِيَاهِمَا فَيَأْتِيَانِ
 و چشمهای ایشان مانند برق می کشند و چشمهای خود را شکافتند زمین را بر زمینهای خود پس بیایند
 مِنْ قَبْلِ رَأْسِهِ فَيَقُولُ الرَّاسُ لَا تَأْتِيَانِ مِنْ قِبَلِي قُرْبَ صَلَوَةٍ
 از طرف سر من پس گوید سر من بیایید از طرف من پس بسیار نماند
 صَلَّيْتُ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ خَوْفًا مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ ثُمَّ يَا نَبِيَّاهُ مِنْ
 خواندم در شب و روز از ترس این موضع پس از آن که آمدن او شنیدم از
 قَبْلِ رَجُلِيهِ فَيَقُولُ الرَّجُلَانِ لَا تَأْتِيَانِ مِنْ قِبَلِنَا فَقَدْ كُنَّا مَشِينَا
 طرف دو پادشاه من پس گوید دو پادشاه من بیایید از طرف ما پس بر حقین بودیم که میترسیدیم
 إِلَى الْجَمْعَةِ وَالْجَمَاعَةِ حَذَرًا مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ فَيَأْتِيَانِ مِنْ قَبْلِ يَمِينِهِ
 به نماز جمعه و جماعت از خوف این موضع پس آیند او را از طرف دست راست
 فَيَقُولُ الْيَمِينُ لَا تَأْتِيَانِ مِنْ قِبَلِي فَقَدْ كَانَ يَتَصَدَّقُ بِي حَذَرًا مِنْ
 پس گوید دست راست من بیایید از طرف من پس بنویس بودی صدقه میداد بواسطه من از خوف

۹ تمامه
 و خارج از صفت منکر و نکیر
 کتابت آن فرشته است
 عليك حسابا من
 قیامت قیامت آنست
 خال ناخن کشنده
 و در خبر آنست

هَذَا الْمَوْضِعَ فَيَأْتِيَانِ مِنْ قِبَلِ الشِّمَالِ فَيَقُولُ الشَّمَالُ كَذَلِكَ فَيَأْتِيَانِ مِنْ

این موضع پس آیند اوشان از طرف دست چپ پس گوید دست چپ همچنین پس آیند اوشان از

قِبَلِ فَمِنْهُ فَيَقُولُ أَلَمْ لَا تَأْتِيَانِ مِنْ قِبَلِي فَقَدْ كَانَ يَجُوعُ وَيَعْطَشُ

طرف دهن وی پس گوید درین سیاهیک از طرف من پس همچنین بود وی اگر کسی می شد و تشنه می شد

حَذَرَ رَأْسِهِ هَذَا الْمَوْضِعَ فَيُقَوِّظَانِهِ كَمَا يُقَوِّظُ النَّائِمُ وَيَقُولَانِ لَهُ

از طرف این جا پس بیدار کنند و بگویند و باریک بدار کرده شود و بگویند و بگویند و بگویند

مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي مُحْكَمٍ فَيَقُولُ أَشْهَدُ أَنَّهُ لِرَسُولٍ اللَّهُ فَيَقُولَانِ

چه گویی در حق محمد آنکه عباد او را رسول پس گوید آنکه پس گوید که حق وی رسول خداست پس گویند

عِشْتَ مُؤْمِنًا وَمِتَّ مُؤْمِنًا ثُمَّ الْحِكْمَةُ فِي سَوَالٍ مُنْكَرٍ وَنُكْثِيرٍ

زیادت ای جان و مردی ای جان پس حکمت در سوال منکر و نکثیر

أَنَّ الْمَلِكَةَ طَعَنْتُ فِي بَنِي أَدَمَ حَيْثُ قَالُوا لِمَ تَجْعَلُ فِيهِمَا مَنْ يَفْسِدُ

این است که ملکه زنشتگان لعن کردند و بنی آدم را گفتند چرا ایشان را در زمین می آفرینی که فاسد کنند

فِيهَا فَدَرَدَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَقَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ فَيَبْعَثُ اللَّهُ تَعَالَى

و در آن پس در خدا عذاب را بر ایشان پس از خود و بر خلق من و از آدم با یکدیگر شما ندانید پس برانگیزد از خدا عذاب را

مَلَكَتَيْنِ إِلَى قَبْرِ الْمُؤْمِنِ لِيَسْأَلَهُ مِنْ ذَلِكَ فَبَا مَرُّهُمَا أَنَّ يَشْهَدَا

دو فرشته را بسوی قبر مؤمن پس سوال کنند از وی از آن بینه از خود و از آن که در دنیا و در آخرت از او بگویند

بَيْنَ يَدَيِ الْمَلِكَةِ مَا سَمِعَ مِنَ الْعَبْدِ الْمُؤْمِنِ لِأَنَّ أَقْلَ الشُّهُودِ

پیش روی فرشتگان است آنچه شنیده اند از بنده مؤمن زیرا که کمتر بود و گواهی

إِشَارَتِهِ ثُمَّ يَقُولُ الرَّبُّ مَلَكَتِي قَدْ أَخَذَتْ رُوحَهُ فَتَرَكْ مَا لَهُ

و اشاره پس از آن فراموش کرد و تها ای فرشتگان من تحقیق گرفته ام من روح این بنده را پس از آنکه ایشان را خدایا

بِغَيْرِهِ وَزَوْجَتَهُ فِي حُجْرٍ غَيْرٍ وَجَارِيَةٍ وَضَيْعَةٍ فِي يَدِ غَيْرٍ

برای غیر خود و زن خود را در حجر غیر خود و کنیز خود را و جاریه و ضایعه را در دست غیر خود

وَأَحْبَاؤُهُ غَائِبُونَ عَنْهُ وَيَسْأَلُ فِي بَطْنِ الْأَرْضِ وَلَمْ يَرَ أَحَدًا

و دوستان او غایب اند از وی و در چنین حال سوال کرده میشود و از وی در زیر زمین و مالا که در آن

غَيْرِي وَلَمْ يَعْلَمْ حَالَهُ سَوَاءً وَقَالَ رَبِّي اللَّهُ وَنَبِيِّ مُحَمَّدٍ

غیر از من و ندانم حال او را سواي از من و گفت وی چنین حال هست که چنین است و پیغمبر من محمد

رَسُولُ اللَّهِ وَالْإِسْلَامُ دِينِي لِتَعْلَمُوا إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ بَابُ

رسول الله و اسلام دین من است برای آنکه شما بدانید که حق دانایم و از شما ندانید بابت ۱۴

فِي ذِكْرِ كِرَامِ كَاتِبَيْنِ رَوِيَ فِي الْخَبَرِ أَنَّ كُلَّ إِنْسَانٍ مَعَ مَلَكَيْنِ

در ذکر کرام کاتبین روایت شده در خبر که هر کسی را با دو فرشته همراهی می باشد

احدهما

أَحَدُهُمَا عَنْ يَمِينِهِ وَالْآخَرُ عَنْ يَسَارِهِ قَالَ رَحِي فِي يَمِينِهِ يَكْتُبُ

یکی از آن دو از جانب راست وی و دیگری از چپ وی پس آن دو فرشته که از جانب راست وی می نویسند

حَسَنَاتِهِ مِنْ غَيْرِ لَذَن صَاحِبِهِ وَالَّذِي فِي يَسَارِهِ يَكْتُبُ سَيِّئَاتِهِ

بلیکهاست و بیلا بغیر از آن رقیق خود که آن فرشته سیارست و آن فرشته که از جانب چپ وی می نویسند

وَلَا يَكْتُبُهَا إِلَّا بِشَهادَةِ صَاحِبِهِ فَإِنْ تَعَدَّ الْعَبْدُ قَعْدًا حَدَّهَا عَنْ يَمِينِهِ

و می نویسد آنرا مگر با شهادت صاحب وی رقیق خود که در فرشته همین است پس اگر شنیده بدهد و شنیده بدهد از آن دو فرشته از جانب راست وی

وَالْآخَرُ عَنْ يَسَارِهِ وَلَذَا امْتَنَى أَحَدُهُمَا خَلْفَةً وَالْآخَرُ أَمَامَةً وَلَئِنْ

و دیگری از جانب چپ وی و اگر راود و در آن بنده باشد یکی از ایشان در پس وی و دیگری پیش وی و اگر

تَامَ فَأَحَدُهُمَا عِنْدَ رَأْسِهِ وَالْآخَرُ عِنْدَ رِجْلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ

بگو ایمان بنده پس باشد یکی از آن دو فرشته نزد سر و دیگری نزد پا و در روایتی

خَمْسَةُ أَمْلَاجٍ مَلَكَانِ بِاللَّيْلِ وَمَلَكَانِ بِالنَّهَارِ وَمَلَكَانِ لَلْإِقَارَةِ

پنج فرشته آمده دو فرشته در شب با وی می باشند و دو فرشته در روز و یک فرشته با وی می باشد که در وقت

فِي وَقْتٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ كَمَا فِي قَوْلِهِ تَعَالَى لَهُ مَعْقِبَاتٌ مِنْ بَيْنِ

در پنج وقت از اوقات چنانکه در قول خداست که او برای وی معقبانند از وی که در آن

يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يُرِيدُ بِالْمَعْقِبَاتِ مَلَكَتُ الْلَّيْلِ وَالنَّهَارِ يَحْفَظُونَهُ

دوست او و از باز پس پشت او از آنکه بکنند و معقبانند در شب و روز و در هر دو روز و در هر دو روز

مِنْ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ وَالشَّيَاطِينِ يُقَالُ مَلَكَانِ بَيْنَ كَيْفِيَةِ يَكْتُبَانِ

از جن و انس و شیاطین گفته میشود که دو فرشته همان دو فرشته ای می نویسند

أَعْمَالَهُ مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ فَلَهُمَا سَبَابُ مَا قَدْ وَانْتَهَا حَقُّهُمَا وَمَا مَلَأَهُمَا

اعمال او را از خیر و شر و هر دو را سبب است از آنکه در آن است و در آن است و در آن است و در آن است

رِيقُهُمَا وَصَحِيفَتُهُمَا فَوَدَّ هُمَا فَيَكْتُبَانِ أَعْمَالَهُ إِلَى مَوْتِهِ وَرَوِي

آب دهان ایشان است و کاغذ ایشان دل ایشان است پس می نویسند ایشان را اعمال او را تا وقت مرگ وی و روایت شده

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ صَاحِبَ

از پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که هر تحقیق از حضرت فرشته صاحب

الْيَمِينِ أَمِيرٌ عَلَى صَاحِبِ الشِّمَالِ فَإِذَا عَمِلَ سَيِّئَةً قَارَأَ صَاحِبُ

اليمين امیر است بر فرشته صاحب شمال پس هرگاه عمل کند بنده بدی را و او را در فرشته صاحب

الشِّمَالِ أَنْ يَكْتُبَهَا قَالَ لَهُ صَاحِبُ الْيَمِينِ أَمْسِكْ فَيَمْسِكُ سَبْعَ سَاعَاتٍ

شمال آنچه بنویسد آن بدی را که او بدید و فرشته صاحب یمن ایستاد از نوشتن پس ایستاد هفت ساعت

فَإِنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ لَمْ يَكْتُبْهَا فَإِنْ لَمْ يَسْتَغْفِرْ كُتِبَتْ سَيِّئَةً وَاحِدَةً

پس اگر طلبد عذرش کند آن بنده از خدا عذرت می نویسد آن بدی را که او بدید و فرشته بنویسد آن فرشته یک بدی را

تاجمه
من اوست
در فرشته

باب
در ذکر کرام کاتبین

فَاذْ قَبَضَ رُوحَ الْعَبْدِ وَوَضَعَ فِي قَبْرِهِ يَقُولُ الْمَلَكُانِ رَبَّنَا
 پس چون نفس شود روح بند و نهاده شود در قبر او گویند آن دو فرشته ای رب ما
 وَكَلَّمْنَا عَبْدَكَ حَتَّى نَكْتُبَ عَمَلَهُ وَقَدْ قَبَضْتَ رُوحَ عَبْدِكَ
 مسخر کرده بودی ما را بر بندۀ خود تا آنکه بگوئیم عمل او را و بر حقیقت نفس را در روح بندۀ خود را
 فَاذَنْ لَنَا حَتَّى نَصْعَدَ إِلَى السَّمَاءِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ السَّمَاءَ
 پس اذن ده ما را تا بالا برویم بر روی آسمان پس فرماید خدا ایغالی که بر حقیقت آسمان
 مَلُوءَةٌ مِنَ الْمَلَائِكَةِ يُسَبِّحُونََنِي وَيُهَلِّلُونََنِي فَمَا أَفْعَلُ بِكُمْ
 پرست از فرشتگان تسبیح گویند مرا و دایر الا الله گویند مرا پس چه کنم با شما
 فَيَقُولَانِ رَبَّنَا مَرْنَا حَتَّى نَقِيمَ فِي الْأَرْضِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ
 پس گویند آن دو فرشته ای رب ما از آسمان اقامت کنیم در زمین پس فرماید خدا ایغالی که بر حقیقت
 أَرْضِي مَلُوءَةٌ مِنْ خَلْقِي فَمَا أَفْعَلُ بِكُمْ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى سَبِّحَا
 زمین پرست از مخلوق من پس چه کنم با شما پس فرماید خدا ایغالی که بر حقیقت زمین
 عَلَى قَبْرِ عَبْدِي وَهَلِّلَا وَكَبِّرَا وَكُنِّبَا ذَلِكَ لِعَبْدِي حَتَّى أُنْعَثَهُ
 بر قبر بندۀ من و دایر الا الله گویند و کبر و بزرگوار گردانند آن را برای بندۀ من تا آنکه بر او نعمت
 مِنْ قَبْرِهِ وَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ
 از قبر او و بر حقیقت فرموده خدا ایغالی که بر حقیقت بر شما نگاشته اند و از نگاهبانان کرامی نگاشته اند
 يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ سُبَّاهُمْ كَرَامًا كَاتِبِينَ لَا تَهْمُرُوا ذَا
 پس انده آنچه میکنند نام نهادند ایغالی که از نگاهبانان کرامی نگاشته اند و از نگاهبانان کرامی نگاشته اند
 كُتُبًا حَسَنَةً يَصْعَدُونَ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ بِالْفَرْجِ وَالشَّرُّورِ
 نویسنده نیکی را بالا روند بر آن نیکی بسوی آسمان به شادی و خوشبختی
 وَيَعْرَضُونَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى وَيَشْهَدُونَ عَلَى ذَلِكَ وَيَقُولَانِ
 و عرض کنند آن نیکی را بر خدای تعالی و گواهی دهند بر آن نیکی و گواهی دهند
 إِنَّ عَبْدَكَ فَلَا نَاعِمِلَ لَكَ حَسَنَةً كَذَا وَكَذَا أَوْ إِذْ أَكْتُبُوا مِنْ
 بر حقیقت بندۀ تو فلان عمل کرده برای تو نیکی و چنین و چنان نویسنده از
 الْعَبْدِ سَيِّئَةً يَصْعَدُونَ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ مَعَ الْحَمِّ وَالْحَزَنِ فَيَقُولُ
 بندۀ بدی را بالا روند بر آن بدی بسوی آسمان با حرم و اندوه پس فرماید
 اللَّهُ تَعَالَى يَا كَرَامًا كَاتِبِينَ مَا فَعَلَ عَبْدِي فَيَسْكُنُونَ حَتَّى يَأْتِيَ
 خدا ایغالی ای کرامی نگاشته اند چه عمل کرده بندۀ من پس خاموش شوند تا آنکه سوال کند
 اللَّهُ تَانِيًا قَالُوا لَيْسَ أَفَقُولُونَ إِلَهِي أَنْتَ أَعْلَمُ وَأَنْتَ السَّاتِرُ أَمْرَتِ
 خدا ایغالی دوم بار پرسیدم تو می دانی ای خدای ما تو دانستی و تو چه کردی پرسیدم فرمودی

عِبَادَكَ أَنْ يَسْتَرْوِعُوا عَنْهُمْ فَلَا تَقْرَأُ بِقُرُونٍ كُلَّ يَوْمٍ كِتَابَكَ وَ
 بعدگان خود را ایستادند عیب نمی گیرند پس ایشان میخوانند هر روز کتاب تو را و
 تَلْ حَوْنَكَ فَيَقُولُونَ أَغْنِي كَرَامًا كَاتِبِينَ أَسْتَرْوِعُوا لَكُمْ قَالَتْ
 مدح و ستایش کنند برای کرامی نگاشته اند کرام کاتبین یا انده بهوش جنبه های ایشان را پس به حقیقت تو
 عَلَامُ الْغُيُوبِ فَلَمَّا اسْتَمُوتَ كَرَامًا كَاتِبِينَ وَرُوي عَنْ صَدِيقِ
 و انده چیزی را پنهان پس ازین جهت نام نهاده اند کرام کاتبین در روایت شده از صدیق
 ابْنِ أَوْسِينَ أَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 پس او پس را که بر حقیقت می گفت شنیدم از رسول خدا صلوات الله علیه و آله
 وَسَمِعْتُ قَالَ آتَانِي جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ يَا حَمْدُ
 و سَمِعْتُ که فرمود آمد مرا جبرئیل علیه السلام و گفت ای حمد
 إِنَّ اللَّهَ يَقْرَأُكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ بَلِّغْ أُمَّتَكَ أَنَّ مَنْ مَاتَ
 بر حقیقت خدا میگوید ترا سلام و میفرماید برسان امت خود را ای که بر حقیقت کسی که بمیرد
 مُقَارِبًا لِلْجَمَاعَةِ لَا يَنْتَمِ رَأْيُهُ الْجَنَّةَ وَلَوْ كَانَ أَكْثَرُ مِنْ أَهْلِ
 محالقت کنند و براسه جماعت نخواهد بود پس جنت را اگر چه باشد بسیار از اهل
 الْأَرْضِ عَمَلًا وَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حَرْفًا وَلَا عَدْلًا
 از بین در عمل و قبول کنند خدا ایغالی از وی روز قیامت وزن و نفع را
 وَقَارِبُ الْجَمَاعَةِ عِنْدَكَ وَالْمَلَائِكَةُ وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ مَلْعُونُونَ
 و نزدیک کننده جماعت نزد تو و فرشتگان و همه مردم ملعون است
 وَيَلْعَنُهُ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ وَالزَّبُورُ وَالْفُرْقَانُ وَتَارِكُ الصَّلَاةِ
 و لعنت میکند ویراثات و انجیل و زبور و فرقان و ترک کننده نماز
 لَا يَسْتَحَابُّ لَهُ الدَّعْوَةُ وَلَا يَنْزِلُ عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 قبول نمیشود برای او دعا و نازل نمیشود بر وی رحمت در دنیا و آخرت
 وَأَهْوَنُ مِنْ أُمَّتِكَ وَأَشْرُ مِنْ شَارِبِ الْخَمْرِ وَقَاطِعِ الطَّرِيقِ
 و خوارتر است از امت تو و شترتر است از نوشنده شراب و قاطع طریق
 وَقَاتِلُ آلِ فِ عَالِمٍ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَلِّمُوا عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَرَى
 و تسبیح کنید بر یهود و نصاری و فرمود آنحضرت علیه السلام سلام کنید بر یهود و نصاری
 وَلَا تَسَلِّمُوا عَلَى الْيَهُودِ مِنْ أُمَّتِي قَالَ شَدَّادٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ
 و سلام نکنید بر یهود و کلمه از امت من باشد گفت تسبیح او را ای رسول خدا ام
 مِنْ يَهُودٍ مِنْ أُمَّتِكَ قَالَ مَنْ يَسْمِعُ الْأَذَانَ وَلَمْ يَحْضُرِ الْجَمَاعَةَ وَقَالَ
 کیست یهود از امت تو فرمود کسی که بخواند اذان و حاضر جماعت را و فرمود آنحضرت ام

الخروج كيف يأتي الى قبره ومنزله قال لبي صلى الله عليه
 برآمدن از بدن چگونه آید بسوی قبر خود و خانه خود فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله
 وآله وسلم فاذا خرج الروح من بني آدم فاذا مضى ثلثة
 وانه وسر پس چون بیرون آید روح از بنی آدم پس چون بگذرد سه
 ايام يقول الروح يارب ائذن لي حتى امشي وانظر الى جسدي
 روز سوم گوید روح ای رب من اذن ده مرا تا
 الذي كنت فيه فياذنه الله فيجيئني الى قبره وينظر من بعيد
 آنکه بمردم در آن قبر آید و در آنجا ایستد و از دور نگاه کند
 قد سال الماء من جسده ومن متخريه ومن قبلي بكاء
 به حقیقت جاری باشد که از بدن او و از سوراخ بینی او و از دهان او پس بر گریه کند
 طويلا ثم يقول يا جسدي المسكين يا جسدني هل تذكر ايام
 دراز پس از آن گوید ای بدن مسکین من وای مسکین من آیا یاد میکنی ايام
 حياتك وهذا منزل البلاء والوحشة والغم والكرية والحزن
 زندگی خود را و این جای نازل بلا و وحشت و غم و کدورت و اندوه
 والندامة ثم يمضي فاذا كانت خمسة ايام يقول يارب ائذن
 و پشیمانی هست پس از آن بیرون رود پس چون بگذرد پنج روز گوید روح ای رب من اذن ده
 لي حتى انظر الى جسدي فياذن الله تعالى له فياتي الى قبره وينظر
 مرا تا منظر کنم بسوی بدن خود پس اذن دهد خدا بپای او و آید بسوی قبر خود و نظر میکند
 من بعيد وقد سال الدم من جسده ومن متخريه ومن قبلي فم
 از دور و به حقیقت جاری شده باشد خون از بدن او و از سوراخ بینی او و از دهان او
 واذنية وصدي يدق قبلي بكاء طويلا فيقول يا جسدي
 و دو گوشه او و داری باشد و آب و رگم پس بر گریه کند دراز پس گوید روح ای بدن
 المسكين اذن كر ايام حياتك وهذا منزل الغم والهم والحزن
 مسکین من آیا یاد میکنی ايام زندگی خود را و این جای نازل غم و اندوه و حزن
 والديان والحيمة والعقارب وكلت الديان لحكم وفترت
 و گم گشته و داران و گزند است و خوردند گم گشته مرا و جدا کردند
 جلدك وتفرقت اعضاؤك ثم يمضي فاذا كان سبعة ايام
 پوست ترا و جدا شدند اندام های ترا پس از آن بیرون رود روح پس چون بگذرد هفت روز
 يقول يارب ائذن لي حتى انظر الى جسدي فياذن الله له
 گوید روح ای رب من اذن ده مرا تا منظر کنم بسوی بدن خود پس اذن دهد خدا بپای او و آید

فياتي

فياتي الى قبره وينظر من بعيد وقد وقع فيه الدود فينبكي بكاء
 پس آید بسوی قبر خود و نظر کند از دور و به حقیقت افتاده باشد در کرم پس بر گریه کند بکاء
 شديداً او يقول يا جسدي المسكين اذن كر ايام حياتك اين
 سخت و گوید ای بدن مسکین من آیا یاد میکنی ايام زندگی خود را و این
 اولادك واباؤك وعشيرتك ودارك وعقاربك و اين اخوانك
 اولاد تو و پدران تو و اقربا تو و قریبا تو و اقارب تو و اقارب تو و اقارب تو و اقارب تو
 واصدقائك و اين رفقاؤك و حبراؤك الذين كانوا يرضونك
 و یاران تو و دوستان تو و بزرگان تو و هماینان تو و آنکه بودند که دوست داشتند تو
 في جوارك اليوم سيكون علي وعلى الى يوم القيمة وروي
 در هماینان تو امروز گریه میکند بر من و بر تو تا روز قیامت و روایت شده
 عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
 از ابی هریره رضی الله عنه عنه گفت آن روز نمرد رسول خدا صلی الله علیه و آله
 عليه وآله وسلم چون بمیرد مؤمن بمیرد روح او گردد غدا او
 شرا ينظر الى ما خلفه من عياله كيف يقسم ماله وكيف
 نگاه نظر میکند بسوی آنچه پشته اند از عیال او و می گوید تقسیم کرده باشد مال او و چگونه
 يؤدى ديونة فاذا اتم شرا ينظر الى جسده ويدخل حوله قبره
 ادا کرده باشد دیونش پس چون تمام شده نگاه نظر کند بسوی بدن خود و بگذرد گرد قبر خود
 بسنة وينظر من يدعوله ومن يحزن عليه فاذا اتمت سنة دفن
 یک سال و نظر میکند کسی دعا میکند و برای او که غم می خورد و بر روی پس چون تمام شود سال بالا بوه شود
 روحه الى حيث يجتمع فيه الارواح الى يوم ينفع في الصور
 روح او بسوی آن سوختن که جمع میشود در آنجا ارواح تا روزی که سودمند شود در تصویر
 كقوله تعالى تنزل الملائكة والروح فيها ويقال الروح فيها
 چنانکه قول خداست تنزل الملائكة والروح فيها ويقال الروح فيها
 يبعثي الرحمة على المؤمنين كما قرئ والروح بالفتح والضم معناه
 بفرستد رحمت بر مؤمنان چنانکه خوانده شده و روح بفتح و ضم و ضم معناه
 تنزل الملائكة والروح الى معهم الروح والرحمان ويقال الروح ملك
 گزارد الملائكة و روح را با خود روح ای باشد و روح همان کبریا و رحمت و رحمت و رحمت
 ينزل الرحمة على المؤمنين كما قال الله تعالى يوم يقوم الروح
 گزارد رحمت را بر مؤمنان چنانکه فرموده خدا بپای او روزی که ایستاده شود روح

وَاللَّيْلَةَ صَقَّ قَيْدَ مَعْنَاهُ رُوحَ بَنِي آدَمَ وَقِيلَ مَعْنَاهُ رُوحُ جِبْرِئِيلَ
 وَيُقَالُ رُوحُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَحْتَ الْعَرْشِ
 يَسْتَأْذِنُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى بِالزُّكُلِ لِيَسْلَمَ عَلَى جَمِيعِ
 الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِنَ الشَّقَقَةِ عَلَيْهِمْ وَيُقَالُ رُوحُ الْأَنْبِيَاءِ
 مِنْ آمَوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا ائْذِنْ لَنَا بِالزُّكُلِ إِلَى
 مَنْزِلِنَا حَتَّى نَرَى أَوْلَادَنَا وَنَعْمَلْ لَنَا قَبْرِزْلُونَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ كَمَا
 قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَأَى أَدَاكَ يَوْمَ عِيدٍ أَوْ يَوْمَ عَاشُورَاءَ أَوْ لَيْلَةَ
 عَاشُورَاءَ أَوْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ الْأُولَى مِنْ رَجَبٍ
 أَوْ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُخْرِجُ الْأَمْوَاتُ مِنْ قُبُورِهِمْ يَقُومُونَ
 عَلَى أَبْوَابِ بُيُوتِهِمْ وَيَقُولُونَ ارْحَمُوا عَلَيْنَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ
 بِصَدَقَةٍ أَوْ لَقْمَةٍ فَإِنَّا مُخْتَاجُونَ إِلَيْهَا فَإِنْ لَمْ تَقْدِرْ وَلَيْسَ فَادْكُرْنَا
 بِرُكْعَتَيْنِ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْبَرَكَةِ هَذَا مِنْ أَحَدِ بَنِي كَرْنَاءَ وَهَذَا مِنْ
 أَحَدِ بَنِي رَحْمٍ عَلَيْنَا وَهَذَا مِنْ أَحَدٍ يَدْكُرْنَا فِي غُرْبَتِنَا يَأْتِي سَكَنَ فِي
 دَارِنَا وَيَأْتِي مَنْ كُنْ نِسَاءً نَأْوِيَا مَنْ أَقَامَ فِي وَسْعٍ قُدُورِنَا وَنَحْنُ فِي أَصْبَحِ
 قُبُورِنَا وَيَأْتِي مَنْ قَسَمَ أَمْوَالَنَا وَيَأْتِي مَنْ اسْتَدَلَ أَوْلَادَنَا هَذَا مِنْ أَحَدِ
 قُبُورِنَا وَهَذَا مِنْ أَحَدٍ قَسَمَ أَمْوَالَنَا وَهَذَا مِنْ أَحَدٍ قَسَمَ أَمْوَالَنَا وَهَذَا مِنْ أَحَدٍ قَسَمَ أَمْوَالَنَا

وَمِنْكُمْ

مِنْكُمْ مَنْ يَتَفَكَّرُ فِي غُرْبَتِنَا وَفَقِيرِنَا وَكُنْتُمْ مَطْوِيَةً وَكُتِبَكُمْ
 مَلَكُوتُهُ وَلَيْسَ لَيْلَتِي فِي الْحَدِّ ثَوَابٌ فَلَا تَسْؤُنَا بِكَيْسَرَةِ خَبَرِكُمْ
 وَدَعَايَكُمْ فَإِنَّا مُخْتَاجُونَ إِلَيْكُمْ أَبَدًا فَإِنْ وَجَدْنَا الصَّدَقَةَ وَاللَّعْنَ
 مِنْهُمْ يَرْجِعُونَ فِرْحَانًا مَسْرُورًا وَإِنْ لَمْ يَجِدُوا يَرْجِعُونَ حَزِينًا
 حَزُونًا أَيْسَاءً وَقَدْ قِيلَ إِنَّ الرُّوحَ فِي الْقَوَدِ أَوْ فِي بَعْضِ أَجْزَاءِ الْبَدَنِ
 لَا فِي جَمِيعِ الْبَدَنِ لَكِنَّا فِي جُزْءٍ مِنْ أَجْزَائِهِ وَالذَّلِيلُ عَلَيْهِ أَنْ
 يُجْرَحَ أَوْ أَحَدُ جِجَرَاهَاتٍ كَثِيرَةٍ فَلَا يَمُوتُ وَيُجْرَحُ الْوَاحِدُ
 أَيْضًا بِجِرَاحَةٍ وَاحِدَةٍ فَيَمُوتُ لِأَنَّهُ أَصَابَتْ فِي الْمَلَكِ الْإِنْسَانِي
 فِيهِ الرُّوحُ وَحَلَّتْ فِيهِ وَقِيلَ الرُّوحُ يَحِلُّ فِي جَمِيعِ الْبَدَنِ
 لِأَنَّ الْمَوْتَ فِي جَمِيعِ الْبَدَنِ يَدُلُّ عَلَيْهِ قَوْلُهُ تَعَالَى فَلْيُحْيِيهَا
 الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ فَإِنْ قِيلَ مَا الْفَرْقُ بَيْنَ الرُّوحِ وَالرُّوَانِ
 قُلْتُ هُمَا وَاحِدٌ لَيْسَ بَيْنَهُمَا فَرْقٌ كَمَا أَنَّ الْبَدَنَ مَعَ الْيَدِ وَالرَّجُلِ
 يَذْهَبُ وَيَجِيئُ وَالرُّوحُ لَا يَذْهَبُ وَكَيْفَ مَوْضِعُ الرُّوحِ فِي الْجَسَدِ
 غَيْرُ مُعَيَّنٍ وَمَوْضِعُ الرُّوَانِ بَيْنَ الْحَاجِبَيْنِ فَإِذَا زَالَتِ الرُّوحُ
 مَاتَ الْعَبْدُ لَا حَالَةَ وَإِذَا زَالَتِ الرُّوَانُ نَامَ الْعَبْدُ كَمَا أَنَّ الْمَاءَ

بَابُ فِي

وَشُعْبَةٌ مِنْهَا فَوْقَ السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَفِي الصُّورِ اثْنَابٌ يَعْدُ د

و یکم شای از موسی بالای آسمان هفتم است و در صور سوراخ است بشمار
اصناف الارواح فی واحد منها ارواح الانبیاء علیهم السلام

فی واحد منها ارواح الجن فی واحد منها ارواح الانس

و در یک قسم از ان ارواح جن است و در یکی از ان ارواح انسان است
و در یک قسم از ان ارواح شیطان است و در یک قسم از ان ارواح

البناء ثم والصور فرحت النملة والبقعة اعطاه استرا قبل هو واضع

على قمه ينتظر متى يؤمر فينفع فيه ثلث نغرات نغمة الفزع

و نغمة الصعق و نغمة البعث قال حذيفة يا رسول الله كيف

يكون الخلائق عند النغ في الصور قال يا حذيفة و الذي

نفسى بيده لينفع في الصور و تقوم الساعة و الرجل قد رفع

لحمه الى قمه و لا يطعمها و النوب بين يديه ليلسه فلا

يلسه و كوز الماء على قمه ليشرب الماء و لا يشرب منه فاب

فی ذکر نغمة الصور و الفزع ثم ينفع نغمة الفزع فينفع

اهل السماء و اهل الارض الا ما شاء الله تعالى و تشير الجبال

سيراً و ممر السحاب مورا و ترجف الارض رجفاً مثل السفينة

في الماء و تضع الحوام ملحمها و قد هزل الرضعة و لدها

و تشير

و تشير الجبال و تشير السحاب و تشير الارض و تشير السماء

و تشير النجوم و تشير الشمس و تشير القمر و تشير السماء

فوقهم و ذلك قوله تعالى ان زلزلة الساعة شيء عظيم و يكون

ذلك أربعين سنة و روي عن ابن عباس انه قال قال رسول

الله صلى الله عليه و آله و سلم يا ايها الناس اتقوا ربكم

ان زلزلة الساعة شيء عظيم ثم قال اتدرون اى يوم ذلك

قالوا الله و رسوله اعلم قال ذلك اليوم يقول الله تعالى فيه

لا دمر قمه و ابعث افلاك بعثا الى النار فيقول يا رب كم بين كل

الف فيقول الله تعالى من كل الف تسعمائة و تسعة و سبعين

الى النار و احدا الى الجنة فيشن ذلك على القوم و وقع عليهم

البكاء و الحزن فقال النبي صلى الله عليه و آله و سلم ربي

لا رجوان تكونوا ربع اهل الجنة ثم قال اني لا رجوان تكونوا

شطر اهل الجنة ففرحوا فقال النبي صلى الله عليه و آله و سلم

ابشروا فاني انا انتم في الامم كشاة في جنب البعير و انتم جزء واحد من

الف جزء و قال ابو هريرة قال رسول الله صلى

و تشير الجبال و تشير السحاب و تشير الارض و تشير السماء
و تشير النجوم و تشير الشمس و تشير القمر و تشير السماء
فوقهم و ذلك قوله تعالى ان زلزلة الساعة شيء عظيم و يكون
ذلك أربعين سنة و روي عن ابن عباس انه قال قال رسول
الله صلى الله عليه و آله و سلم يا ايها الناس اتقوا ربكم
ان زلزلة الساعة شيء عظيم ثم قال اتدرون اى يوم ذلك
قالوا الله و رسوله اعلم قال ذلك اليوم يقول الله تعالى فيه
لا دمر قمه و ابعث افلاك بعثا الى النار فيقول يا رب كم بين كل
الف فيقول الله تعالى من كل الف تسعمائة و تسعة و سبعين
الى النار و احدا الى الجنة فيشن ذلك على القوم و وقع عليهم
البكاء و الحزن فقال النبي صلى الله عليه و آله و سلم ربي
لا رجوان تكونوا ربع اهل الجنة ثم قال اني لا رجوان تكونوا
شطر اهل الجنة ففرحوا فقال النبي صلى الله عليه و آله و سلم
ابشروا فاني انا انتم في الامم كشاة في جنب البعير و انتم جزء واحد من
الف جزء و قال ابو هريرة قال رسول الله صلى

غیر الله تعالی فیبقى الذی آخر ایا ما شاء الله **باب ۲۲** فی ذکر حشر

الخلائق بعد موتهم وفي الخبر اذا اراد الله تعالى ان يحشر الخلائق

يحيي الله جنراييل وميكائيل واسرافيل وعن راييل عليهم السلام

اوتهم اسرافيل فياخذه الصور من العرش فيبثهم الله تعالى

الى رضوان الجنة فيقولون يا رضوان بن النيران الجنان لمحمد

صلى الله عليه وآله وسلم وامته ثم ياتون مع البراق

ولواء الحمد وحلتين من حلال الجنة قائل ما يعينني من الدواب

البراق فيقول الله تعالى هم اكسوه فيكسونه سرجا مرصعا

من ياقوت حمراء ولجماها من زبرجد خضراء وحلتين احد هما

خضراء والاخر خضراء فيقول الله تعالى انطلقوا الى قبر محمد

فيذهبون وصارت الارض قاعا صافيا فلا يدرون القبر

فيظهر نور محمد صلى الله عليه وآله وسلم مثل النور من

مكان قبره الى عنان السماء فيقول جنراييل نأد انت يا

اسرافيل انت ممن يحشر الله الخلائق بيديك فيقول يا جنراييل

نأد انت فانك خليفة في الدنيا فيقول انا اسخبي منه فيقول

اودان من الناس فيقولون فيقولون فيقولون فيقولون فيقولون

معنا في ميدان قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لا يخرج من الدنيا الا من سجد لله سجدة فاسجدوا لله سجدة فاسجدوا لله سجدة فاسجدوا لله سجدة

اسرافيل نأد انت يا ميكائيل فيقول ميكائيل السلام عليك يا

محمد فلا يجيبه احد فيقولون لملك الموت نأد انت فيقول

يا ايها الروح الطيبة ان جئني الى البدن الطيب فلا يجيبه احد

ثم ينادي اسرافيل ايها الروح الطيبة قومي لفصل القضاء

والحساب والعرض على الرحمن فينشئ القبر فاذا هو جالس

في قبره وينفض التراب عن راسه وكفيه فيعطيه جنراييل حلتين

والبراق فيقول يا جنراييل اي يوم هذا فيقول هذا يوم التمام

والحسرة والملامة هذا يوم المساق والبراق هذا يوم الفراق

هذا يوم التلاق فيقول يا جنراييل بشرني فيقول يا محمد معي

البراق ولواء الحمد والتاج فيقول لست اسالك عن هذا فيقول

الجنة قد فتح وانظرت واستعدت وقد رخصت

لقد وميك والتا وقد اخلقت فيقول لست اسالك عن هذا

ولكن اسالك عن امري الذينين لعلك تركتهم على الصراط

فيقول اسرافيل وعزة ربي يا محمد ما نخت الصور بعد

فيقول الان طابت نفسي وقرت عيني فياخذ التاج والحلة

فيقول الان طابت نفسي وقرت عيني فياخذ التاج والحلة

اسرافيل

فذكر البعث

الْخَرَّةُ وَالْأَجْسَادُ الْهَالِيَّةُ وَالْعُرُوقُ الْمَنْقُطَةُ وَالْجُلُودُ الْمَتَفَرِّقَةُ
 وَالشُّعُورُ السَّاقِطَةُ قَوْمًا لِفَضْلِ وَالْقَضَاءُ فَيَقُومُونَ بِأَمْرِ اللَّهِ
 تَعَالَى فَإِذَا أَقَامُوا يُنْظَرُونَ إِلَى السَّمَاءِ قَدْ زَالَتْ وَدَلَّى الْأَرْضِ قَدْ
 بَدَلَتْ وَإِلَى الْجِبَالِ قَدْ سِيرَتْ وَإِلَى الْعُشَارِ قَدْ عَظِلَتْ وَ
 إِلَى الْوُحُوشِ قَدْ حَشِرَتْ وَإِلَى الْبَحَارِ قَدْ سُجِرَتْ وَإِلَى النَّفُوسِ
 قَدْ رُفِعَتْ وَإِلَى الزَّيْبَانِيَةِ قَدْ أَحْضَرَتْ وَإِلَى الشَّمْسِ قَدْ كُوِّرَتْ
 وَإِلَى الْمَوَازِينِ قَدْ نُصِبَتْ وَإِلَى الْجَنَّةِ قَدْ أُنْفِثَتْ عِلْمَتْ نَفْسُ
 مَا أَحْضَرَتْ بِدَلِيلِ قَوْلِهِ تَعَالَى قَالُوا يُونَيْسًا مَنْ بَعَثْنَا مِنْ
 مَرْقَدٍ نَأْتِيهِمْ هَؤُلَاءِ الْمُؤْمِنُونَ هَذَا أَمَّا وَعْدُ الرَّحْمَنِ وَصَدَقَ
 الْمُرْسَلُونَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْقُبُورِ عَابِدًا وَعَذَابًا وَسُئِلَ عَنِ النَّبِيِّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَنْ مَعْنَى قَوْلِهِ تَعَالَى يَوْمَ يُنْفَخُ فِي
 الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا فَبَكَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 وَسَلَّمَ حَتَّى بَلَ الْثِيَابِ عَنْ دُمُوعِ عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا السَّائِلُ
 سَأَلْتَنِي عَنْ أَمْرِ عَظِيمٍ إِنَّهُ يُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَفْوَاجًا مِنْ أُمَّتِي عَلَى
 أَسْنَى عَشْرٍ صِنْفًا أَوَّلُ يُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَى صُورَةِ الْقِرَدَةِ
 دُونَ دُونَ قَوْمٍ

فذكر البعث

وَهُمْ أَفْتَانُونَ فِي النَّاسِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ
 وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الزَّنَا
 وَالثَّانِي يُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَى صُورَةِ الْخَنَازِيرِ وَهُمْ أَكْثَرُونَ
 فِي السُّحْتِ وَالثَّلَاثُ يُحْشَرُونَ عَمِيانًا يَتَرَدَّدُونَ وَيَعْلَقُونَ بِالنَّاسِ
 وَهُمْ الَّذِينَ يَجَاوِزُونَ فِي الْحَكْمِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى وَإِذَا أَحْكَمْتُمْ بَيْنَ
 النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
 سَمِيعًا بَصِيرًا وَالرَّابِعُ يُحْشَرُونَ صَمًا وَبُكْمًا وَهُمْ الْمُجُونُ بِأَعْمَالِهِمْ
 كَقَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ مَنْ كَانَ خِثَالًا فَخُورًا وَالثَّامِسُ يُحْشَرُونَ
 بِسَبِيلِ وَيَجْرِي مِنْ أَفْوَاهِهِمُ الْقَيْحُ وَيَضْعَوْنَ أَلْسِنَتَهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ
 وَهُمْ الْعُلَمَاءُ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ أَعْمَالَهُمْ كَقَوْلِهِ تَعَالَى تَأْمُرُونَ
 النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
 وَالثَّاسِسُ يُحْشَرُونَ عَلَى أَجْسَادِهِمْ قُرُوحٌ مِنَ النَّارِ وَهُمْ الشَّاهِدُونَ
 بِالْذُّوْرِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى لَذَّ تَلْقَوْنَهُ بِالْإِسْنَةِ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ
 مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسِبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ وَ
 لَوْلَا ذِكْرُ اللَّهِ لَفَعَلْتَ لَأَنَّا بِكُمْ لَمَّا كُنَّا لَكُمْ لَبِذًا فَكُنَّا لَكُمْ هَذَا

فذكر البعث

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

وَمَا لَهُمْ بِهِمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ طیلا و نقره را و خرج کنند آنرا در راه خدا

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ پس بشارت ایشان را ب عذاب دردناک پس گردانند خدا بقیلای

مَنْ النَّارِ فَيَكُونُوا فِيهَا جِثًّا پس بشارت ایشان را ب عذاب دردناک پس گردانند خدا بقیلای

كَذَنَّبُوا أَنْفُسَهُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُونَ پس بدو خود گناه کردند و اما نگاه میکنند

فَيَكْشُرُونَ مِنْ قَبُورِهِمْ وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

وَيُخْرِجُونَ مِنْهَا أَهْلَهُمْ پس بر کفین خود را می خراشند و از قبرهای خود را می خراشند

فمن النار فیکونوا فیها جثا

هؤلاء

هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَشْعُرُونَ الزُّورَ وَلَكِنْ لَمْ يَتُوبُوا فَهُمْ لَهَا

جَزَاءٌ وَهُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى اینان آن کسانی اند که گویا می بینند و دروغ را دروغ می شناسند و توبه نکردند پس اینان

وَأَجْتَنِبُوا قَوْلَ جزا و ایشان کیست و بازگشت ایشان است بسوی نشت برای فرموده خدا بقیلای و اجتناب کنند از گفتن

الزُّورِ حَقًّا لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَلِقَوْلِهِ تَعَالَى دروغ را و بجزا و راست ایشان بطرف حقیقت را و غیر مشرکان با او و بقیلای و ایشان را از انحراف از حق

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

وَأَمَّا الْفُوجُ السَّابِعُ فَيُخْشَرُونَ و اما فوج هفتم پس بر کفین خود را می خراشند

مَنْ قَبِلَ الرَّحْمَنُ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَكَلُوا مَوَالِ الْيَتَامَى ظَلَمًا ثُمَّ مَاتُوا
 از طرف خدا که این است پس هر که بخورد مال یتیمان را ظلم است پس از آن مردند
 وَلَمْ يَتُوبُوا هَذَا أَجْرُهُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ
 و توبه نکردند پس این جزا ایشان است و از کشتن ایشان بسوی آتش برای خوردن مال یتیمان
 الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظَلَمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
 آنکه بخورند مال یتیمان را ظلم است جز این نیست که میخورند در شکمهای خود آتش
 وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا وَأَمَّا الْفُجُورُ الْعَاشِرُ فَيَحْشَرُونَ مِنْ قَبُورِهِمْ
 و نود باشند که در آتش بدوخت و هر چه فوج دهم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود
 مُحَمَّدٌ وَمَا تَرَوْهُ مُصَافِيًا مَنَادِي مَنَادِي قَبِلَ الرَّحْمَنُ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 محمد و بر من پس آواز کند آواز کند از طرف خدا که این است پس از آن مردند
 عَاقُوا الْوَالِدِينَ ثُمَّ مَاتُوا وَلَمْ يَتُوبُوا هَذَا أَجْرُهُمْ وَمَصِيرُهُمْ
 عاق کردند و پدر و مادر را کشتند و توبه نکردند پس این جزا ایشان است و از کشتن ایشان
 إِلَى النَّارِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَ
 بسوی آتش است چنانکه فرموده خداست و عبادت کنید بوی خدا را و شرک نکنید بوی چیزی را
 بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَأَمَّا الْفُجُورُ الْحَادِي فَيَحْشَرُونَ مِنْ
 بپسند با پدر و مادر نیکی و هر چه فوج یازدهم است پس برانگیخته شوند از
 قَبُورِهِمْ عَمِيَانُ الْقُلُوبِ وَالْأَعْيُنِ وَأَسْمَانُهُمْ كَقُرُونِ الثَّوْرِ
 قبرهای خود را و چنانکه گویند باشند و چشمان ایشان و دلهای ایشان مانند گاوهای کور
 وَاشْفَاهُمْ مَطْرُوحَةً عَلَى صُدُورِهِمْ وَالسِّنْمُ وَالْقَعَّةُ
 و بوی ایشان افشانده باشند بر سینههای ایشان و دلهای ایشان و سینه باشند
 عَلَى بُطُونِهِمْ وَأَخَذَهُمْ وَخَرَجَ مِنْ بُطُونِهِمُ الْقَذَرُ فَيُنَادِي
 بر شکمهای ایشان و بر دلهای ایشان و بوی برآید از شکمهای ایشان پس آواز کنند
 مَنَادِي مَنَادِي قَبِلَ الرَّحْمَنُ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ شَرِبُوا الْخَمْرَ ثُمَّ مَاتُوا وَ
 آواز کنند از طرف خدا که این است پس از آن مردند پس از آن مردند و
 لَمْ يَتُوبُوا هَذَا أَجْرُهُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى
 توبه نکردند پس این جزا ایشان است و از کشتن ایشان بسوی آتش برای خوردن مال یتیمان
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْدَامُ
 ای کسانی که ایمان آورده اید تحقیق مشرب و قمار و بتها و تیرهای نال
 رَجَسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ
 نجس است از کار شیطان پس بپرهیزید از آن شاید شما را برسد
 واما

وَأَمَّا الْفُجُورُ الثَّانِي عَشَرَ فَيَحْشَرُونَ عَنْ قَبُورِهِمْ وَجُوهُهُمْ
 و هر چه فوج دوازدهم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود و رویهای ایشان
 مِثْلَ الْقَسْرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ فَيَمْرُونَ عَلَى الصِّرَاطِ كَالْبَرْقِ الْخَاطِفِ
 مانند ماه شب چهاردهم پس بگذرند بر صراط مانند برق که چشم
 فَيُنَادِي مَنَادِي مَنَادِي قَبِلَ الرَّحْمَنُ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
 پس آواز کند آواز کند از طرف خدا که این است پس از آن مردند پس از آن مردند و
 حَافِظُوا عَلَى الصَّلَاةِ الْخَمْسِ فِي أَوَّلِ الْوَقْتِ مَعَ الْجَمَاعَةِ وَتَمَرُّوا
 محافظت کردند بر نمازهای پنجگانه در اول وقت با جماعت و میگذشتند
 عَنِ الْمَعَاصِي ثُمَّ مَاتُوا عَلَى التَّوْبَةِ هَذَا أَجْرُهُمْ وَمَصِيرُهُمْ
 از گناهان پس از آن مردند بر توبه پس این جزا ایشان است و از کشتن ایشان
 إِلَى الْجَنَّةِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالرِّضْوَانِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى رَاضٍ
 بسوی جنت است با مغفرت و رحمت و رضای خدا چنانکه پس برانگیخته شوند از قبرهای خود
 عَنْهُمْ وَكَرَّمَهُمُ رَاضُونَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى كَقَوْلِهِ تَعَالَى أَنْ لَا تَخْأَوْا
 از ایشان و بزرگوار داشت از ایشان را چنانکه فرموده خداست و از آن بترسید و از آن بترسید
 وَلَا تَحْزَنُوا وَابْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ وَكَقَوْلِهِ تَعَالَى
 و اندوه مکنید و بشارت است توبه آن جنت که بودید و بشارت و بشارت و بشارت و بشارت
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ فَإِنَّ ۲۵
 که راضی شد خدا از ایشان را و راضی شد از وی قائل این جزا ایشان است پس از آن مردند پس از آن مردند
 ذَكَرَ نَشْرَ الْخَلَائِقِ مِنْ قَبُورِهِمْ يُقَالُ إِنَّ الْخَلَائِقَ إِذَا نَشَرُوا
 ذکر برانگیخته شدن مخلوق از قبرهای ایشان گفته میشود و که تحقیق مخلوق چون برانگیخته شوند
 مِنْ قَبُورِهِمْ يَقِفُونَ وَقُوفًا فِي الْمَوْجِعِ الَّذِي نَشَرُوا مِنْهَا
 از قبرهای ایشان ایستاده ایستاده در آن موضع که برانگیخته شدند و از آن
 أَرْبَعِينَ سَنَةً لَا يَأْكُلُونَ وَلَا يَشْرَبُونَ وَلَا يَحْلِسُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ
 چهل سال نخورند و نه نشینند و نه بنشینند و نه میکنند
 قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ بِمَعْرِفِ أَهْلِ الدِّينِ مِنْ أُمَّتِكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 گفته شد ای رسول خدا بپسند با کدام چیز شناخته شود این دین از امت تو روز قیامت
 قَالَ إِنَّ أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذْرَاءٌ تَحْلِلُونَ مِنْ أَنْتَارِ الْوُضْوءِ وَفِي الْخَبَرِ
 فرموده است تحقیق امت من روز قیامت عذراست و دستهای ایشان را بشوید و در خبر است
 إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تَبِعَتْ اللَّهَ الْخَلَائِقُ مِنْ قَبُورِهِمْ فَيَأْتِي الْمَلَائِكَةُ
 که چون باشد روز قیامت برانگیخته شوند مخلوق را از قبرهای ایشان پس میآیند فرشتگان

عَطَشْتُمْ حِينَ رَوَى النَّاسُ وَاسْتَرْجَوْا نِيَّا كَلُونِ وَيَشْرَبُونَ
تشنه می بودی و تشنگی میرا می بودند مردم و استراحت کنند پس نهند و نوشند
 وَيَسْتَرْجُونَ وَالنَّاسُ فِي الْحِسَابِ وَقَدْ جَاءَ فِي الْخَبَرِ إِنَّهُ
و استراحت کنند و مردم باشند در حساب و در تحقیق آمده در خبر که
 لَا يَبْلَى عَشْرَةَ نَفَرٍ الْأَنْبِيَاءُ وَالشُّهَدَاءُ وَالْعُلَمَاءُ وَالْغُرَاةُ وَ
پرسیده شود بر نهاده نفر پیغمبران و شهادتوران و علما و غزایان و
 حَامِلُوا الْقُرْآنِ وَالْمُؤَذِّنُونَ وَالْإِمَامُ الْعَادِلُ وَالْمَرَأَةُ إِذَا مَاتَتْ فِي
حافظان قرآن و مؤذنان و امامان عادل گزینگان و زنان که مرده باشند در میان خود
 نَفْسًا وَمِنْ قَتِيلٍ يُظْلَمُ وَمِنْ مَاتَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَتِهَا وَفِي الْخَبَرِ
نفس و کشته شده باشد یا جمعه و شبیکه مرده باشد روز جمعه یا شب جمعه و در خبر است
 عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِنَّهُ يُخْتَرُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
از پیغمبر علیه السلام گفته اند که در آن روز و آن وقت که بر ملائکه شوند مردم روز قیامت
 كَمَا وَلَدَتْهُمْ أُمَّهُمُ عَرَاءَ حَقًّا فَقَالَتْ عَائِشَةُ الزَّجَالُ مُخْتَلِطُونَ
چنانکه زاییده اند مادران را تن برهنه یا برهنه پس گفت عایشه زنی که مردم آشفته باشند
 بِالنِّسَاءِ قَالَ نَعَمْ قَالَتْ وَأَسْوَاقُهُ وَأَفْضَحَتُهُ يُنْظَرُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
از زنان گفت آری گفت عایشه وای بر بندگان روز قیامت که بعضی از ایشان را بعضی را
 فَضَرَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ عَلَى
پس زد رسول خدا علیه السلام شانه را بر سر و دست خود را بر
 مَنْكِبَيْهَا وَقَالَ يَا بَنِي الصِّدِّيقِ لَا تَخَافِي إِشْتَغَلَ النَّاسُ يَوْمَئِذٍ
دوش عایشه و زمره ای دختر صدیق مشغول باشند مردمان در آن روز
 عَنِ النَّظَرِ وَهُمْ وَأَتَخَصَّصُوا أَبْصَارَهُمْ إِلَى السَّمَاءِ مَوْقُوفُونَ
از دیدن یکدیگر و مردم باشند و آن ده باشند چندان خاد را بسوی آسمان استاده باشند
 أَرْبَعِينَ سَنَةً لَا يَأْكُلُونَ وَلَا يَشْرَبُونَ وَلَا يَجْلِسُونَ وَلَا يَتَكَلَّمُونَ
چهل سال بختورند و نه نوشند و نه نشینند و نه تکلم گویند
 فَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ الْعَرَقُ إِلَى قَدَمَيْهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ إِلَى سَاقَيْهِ
پس بعضی از ایشان کسی باشد که برسد عرق تا دو قدم او و بعضی از ایشان کسی باشد که برسد تا ساق او
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ إِلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ إِلَى صَدْرِهِ وَمِنْهُمْ
و بعضی از ایشان کسی باشد که برسد تا شکم او و بعضی از ایشان کسی باشد که برسد تا سینه او و بعضی از ایشان
 مَنْ يَبْلُغُ إِلَى خَلْقِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَفْرُقُ فِي بَحْرِ الْعَرَقِ فَلَا يَبْقَى
کسی باشد که برسد عرق تا خلق او و بعضی از ایشان کسی باشد که عرق بود در بحر عرق پس باقی نماند

و بعضی از ایشان کسی باشد که برسد عرق تا خلق او

يَوْمَئِذٍ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ وَلَا يَنْبِي مُرْسَلٌ وَلَا شَهِيدٌ إِلَّا أَخْرَجُوا
آن روز فرشته مقرب و نه پیغمبر مرسل و نه شهادتور و نه شاهد
 حَيَارَى مِنْ شِدَّةِ الْحِسَابِ وَطُولِ الْقُوفِ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ
چرا آن شده از سختی حساب و درازی ایستادن در آنجا گفت عایشه که ای رسول
 اللَّهُ هَلْ يُخْشَرُونَ رُكْبَانًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ قَالَ نَعَمْ لَا أَنْبِيَاءَ وَلَا أَهْلَهُمْ
خدا را آیا بر ملائکه شوند و هیچ گروه نشود سوار شده گان روز قیامت و نه پیغمبران و نه اهل ایشان
 وَصُومَرُ رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَرَمَضَانَ وَقَالَتْ قُلْتُ هَلْ يُخْشَرُ
و روزه داران ماه رجب و شعبان و رمضان و گفت عایشه که ای رسول بر ملائکه میشوند
 شَعْبَانُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ قَالَ نَعَمْ لَا أَنْبِيَاءَ وَلَا أَهْلَهُمْ وَصُومَرُ رَجَبٍ وَ
شعبان بر ملائکه روز قیامت فرموده آری پیغمبران و اهل بیت ایشان و روزه داران ماه رجب و
 شَعْبَانَ وَرَمَضَانَ فَأَتَاهُمْ شَعْبَانُ لَأَجْمَعُ لَهُمْ وَلَا عَطَشَ وَبَاسِئِرُ
شعبان و رمضان پس بر ملائکه ایشان میسر باشند باشد که سنگی را در آن روز شکلی و همه
 النَّاسِ جَائِعُونَ وَيُقَالُ يُسَوِّفُهُمْ بِأَجْمَعِهِمْ إِلَى أَرْضِ الْمُخْشَرِ عِنْدَ
مردم گرسنه باشند و گفته میشود که همه را بهشت آن همه را بسوی زمین مختار نزد
 بَيْتِ الْمَقْدِسِ فِي أَرْضٍ يُقَالُ لَهَا سَاهِرَةٌ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَأَمَّا
بیت المقدس در زمین که گفته میشود آنرا ساهره فرموده خدا تعالی پس جزو این
 هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ وَيُقَالُ إِنَّ الْخَلَائِقَ فِي
بیت که آنرا گفته اند آواز دهند پس آواز ایشان بر زمین ساهره باشد و گفته میشود که بر ملائکه مخلوق در
 الْعَرَصَاتِ يَكُونُ مِائَةً وَعِشْرِينَ صَقَاطُ كُلِّ صَفٍّ مَسِيرَةٌ
عرصات قیامت باشند یکصد و بیست صف در آن روز هر صف بمقدار مسافت
 أَرْبَعِينَ أَلْفَ سَنَةٍ وَعَرَضُ كُلِّ صَفٍّ مَسِيرَةٌ أَلْفَ سَنَةٍ وَ
چهل هزار سال بود و پهنای هر صف مسافت هزار سال بود و
 يُقَالُ إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُمْ ثَلَاثُ صَفُوفٍ وَالْبَاقِي كَفَرَةٌ وَرَوَى
گفته میشود که بر ملائکه مؤمنان از ایشان سه صف باشند و باقی همه کافران باشند و روایت شد
 عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
از عبد الله بن عباس از پیغمبر علیه السلام
 أَنَّهُ قَالَ إِنَّ أُمَّتِي مِائَةً وَعِشْرُونَ صَفًّا وَهَذَا أَصْحَحُ وَصِفَةُ
که تحقیق این است که از مردم و ائمه من یکصد و بیست صف باشند و این روایت صحیح است و وصف است
 الْمُؤْمِنِينَ أَنَّهُمْ يَبْضُ الْوُجُوهُ غَرَّ مُجَلَّوْنَ وَصِفَةُ الْكَافِرِينَ أَنَّهُمْ
مؤمنان چنان باشند که بر ملائکه ایشان را بر سر میانی و سینه میانی و پهلوی میانی و پشت میانی و کمر میانی و پا میانی و پاهای میانی و انگشت میانی و ناخن میانی و ...

و بعضی از ایشان کسی باشد که برسد عرق تا خلق او

أَسْوَدُ الْوُجُوهِ مُقَرَّبِينَ وَمُعَدَّيْنِ مَعَ الشَّيَاطِينِ **بَاب ۲۵**

سياه روی را بر کمر بسته و معذب باشند با شیطانان
فی ذکر سوق الخلائق إلى الحشر يقال يساق الكفرة باقدا بهم
در ذکر راندن مخلوق بسوی حشر گفته میشود که رانده شوند که از آن بپایند تا به حشر

ويساق المؤمنون بجانهم ومراكم قال الله تعالى يوم نحشر
و رانده شوند مؤمنان با سپاه کوفران ایشان و سوار سوار ایشان فرموده است خداوند عز و جل

المتقين إلى الرحمن وفداً وسوق الجرمين إلى جهنم وزدا
بر بزرگان را بسوی رحمن میماند و زنده گان را به جهنم که کافران را بسوی دوزخ

قال عليه السلام يحشر المؤمنون ركبا فاعلى تجاربهم وإذا كان
فرموده است علیه السلام میماند مؤمنان سوار شده گان بر اسبان کوفران خود و چون شود

يوم القيمة يقول الله تعالى للملئكة لا تمشون على عبادي
روز قیامت از این خدا بفرماید که مرا مشایخ را در میان بنده من نه

راجلين بداركوههم على التجارب فانهم اعتادوا الركوب في
پایه پیاده بدار سوار گشته اند از اسبان کوفران خود پس بفرماید ایشان عادت گرفته اند سوار بر

الدنيا لانه كان في الدنيا صلب آيهم مراكهم ثم بعد
و چنانچه در دنیا بود در ابتدا برایشان سوار گشتن بر کمر ایشان پس از آن

ذلك رحمهم الله ستة أشهر مراكهم تحين ولدتهم أمهم
پس از آن رحمت خدا بر ایشان شد شش ماه برایشان پس و تحین را بدید ایشان را مادر ایشان

تجربتهم ستين لارضاع وبعد ذلك عنق آيهم ثم
پس از آن ستاد ایشان را برای شیر دادن و بعد از آن گردن برایشان پس از آن

الحيل واليغال والحمير مراكهم في البر والسفن في البحار
اسبان و پیژان و گوزان و کابل ایشان بود و در بیابان با کتبها بودند و در دریا

وحين ما توافق اخوانهم وحين قاموا عن قبورهم لا يمشون
و وقتی که مردند پس گردن برادران ایشان بر کمر ایشان بود و وقتی که برخاستند از قبرهای خود

راجلا فانهم اعتادوا الركوب ولا يقدرون الشئ فقد موا
پایه پیاده پس بفرماید ایشان عادت گرفته اند سوار بر اسبان و گوزان و کابل ایشان پس

تجاربهم وهي الضما يا فيركونها ويقدمون إلى الموتى فذلك
اسبان کوفران ایشان را بر کمر ایشان سوار شوند و از آن بپایند تا به حشر

قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم سموا ضما يا كم
فرموده است پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است که

فألقاها

فَأَلْقَاهَا عَلَى الصِّرَاطِ مَطَايَاكُمْ **بَاب ۲۶** فِي ذِكْرِ حَشْرِ الْخَلَائِقِ فِي الْحَبَرِ

پس و حشر ایشان را بر صراط ساری نماید **باب ۲۶** در ذکر حشر مخلوق در حشر و حشر
إذا كان يوم القيمة يجتمع الله تعالى خلق الأولين والآخرين
که چون شود روز قیامت جمع کند خدا تعالی مخلوق اول و آخر را

في صعيد واحد وتذنوا الشمس من رؤسهم ويشهد
در زمین واحد و تزد و یک شود آفتاب از سرهای ایشان و شهادت

عليهم يوم القيمة حشرها فيخرج عنق من النار كالظلل ثم
برایشان روز قیامت گری آفتاب پس برآید بر سرهای ایشان و از آن سایه پس

يتأدي منادي يا معشر الخلائق انطلقوا إلى الظل فينطلقون
آواز کند از آن گشته ای گروه مخلوق بروید بسوی آن سایه پس روان شوند مخلوق

وهم ثلث فرق فرقة المؤمنين وفرقة الكافرين وفرقة
و ایشان سه فرقه باشند فرقه مؤمنان و یک فرقه کافران و یک فرقه

المنفيين فإذا صارت الخلائق إلى الظل صار الظل ثلثة
مناقصان پس چون رسید مخلوق آن سایه گردد آن سایه سه

أقسام قسم للحرارة وقسم للدخان وقسم للنور فلذلك
قسم سه قسم برای گرمی و یک قسم برای دود و یک قسم برای نور پس ازین جهت

قال الله تعالى انطلقوا إلى ظل ذي ثلث شعب الآية فالحرارة
فرموده است خدا تعالی بروید بسوی سایه صاحب سه شاخه آن آخر پس

تقوم على رؤس المنفيين والدخان يقوم على رؤس الكافرين
پایستد بر سرهای منافقان و دود پایستد بر سرهای کافران

والنور يقوم على رؤس المؤمنين ثم الحرارة ترفع تقوم على
و نور پایستد بر سرهای مؤمنان پس گرمی پایستد بر

رؤس المنفيين لأنهم كانوا يجترؤون من الحرارة في الدنيا
سرهای منافقان ازین جهت که بودند که به جرئت میکردند از گرمی در دنیا

كما قال الله تعالى وقالوا لا تنفروا في الحر قل نار جهنم أشد
چنانکه فرموده است خداوند عز و جل و گفتند منافقان بیرون نروید در گرمی بجا و گرمی بجا دوزخ سخت تر است

حرالو كانوا ينفقون والدخان على رؤس الكافرين لأنهم
از دود که از ایشان برآید که کافران و دود باشد بر سرهای کافران ازین جهت

كانوا في الظلمة فقل لاخرة كن ذلك كقولهم تعالى
که ایشان بودند در دنیا در تاریکی ای کافران و ازین جهت که بودند در تاریکی خدا تعالی

فألقاها

دقایق الاخبار
در ذکر حشر الخلائق
در ذکر حشر مخلوق
در ذکر حشر مخلوق

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ يَخْرِجُونَا مِنَ الدُّنْيَا نَحْنُ الْمُسْلِمُونَ
 الظلمت اولئك اصعب النارهم فيها خلدون والنور على رؤس
 المؤمنين لا انهم كانوا في الدنيا على النور في الاخرة كذلك قال
 الله تعالى وفي الذين امنوا يخرجهم من الظلمت الى النور و
 قال في صفاتهم يوم القيمة يوم ترى المؤمنين والمؤمنات يسعى
 نورهم بين ايديهم وبأيمانهم يشركم اليوم حشر تجري من
 تحتها الانهار وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم سبعة
 نفر اظلمهم الله في ظلم عرشه يوم لا ظل الا ظله ا مام عاد ل
 وشاب تشافى عبادة الله تعالى ورجلان تحابا في الله ورجل
 طابته امرأة ذات حسن وجمال فقال اني اخاف الله ورجل
 العلمين ورجل ذكر الله خاليا عينا من
 خشية الله تعالى ورجل صدق بيمينه فاخفاها حتى لا يعلم
 بشأله ما يفتق بيمينه ورجل قلبه معلق بالسجد اذ اخرج منه
 حتى يعود اليه وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 انا جمع الله الخلائق ينادي من اهل الفضل قال فيقوم
 من اهل الجنة واولئك هم المفلحون

بسم الله الرحمن الرحيم
 في صفاتهم

اناس وهم يسيرون سرا الى الجنة فتلقهم الملكة ويقولون
 انا نركم سرا الى الجنة فمن انتم يقولون نحن اهل الفضل
 فيقولون ما كان فضلكم يقولون اذ اظلم علينا صبنا واذا
 يسيرون الى الجنة فيقولون لهم الجنة هي جزاء العالمين
 ثم ينادي مناد اين اهل الصبر فيقوم اناس وهم يسيرون سرا
 الى الجنة فتلقهم الملكة ويقولون انا نركم الى الجنة سرا
 فمن انتم فيقولون نحن اهل الصبر فيقولون ما كان صبركم
 فيقولون كنا نصبر على طاعة الله ونصبر عن معاصي الله فيقولون
 لهم ادخلوا الجنة ثم ينادي مناد اين المتحابون في الله فيقوم
 اناس وهم يسيرون سرا الى الجنة فتلقهم الملكة ويقولون
 انا نركم سرا الى الجنة فمن انتم فيقولون نحن متحابون
 في الله فيقولون ما كان تحابكم في الله يقولون كنا نتحارب
 في الله ونباتد في الله فيقولون لهم ادخلوا الجنة ثم قال
 النبي صلى الله عليه وآله وسلم ويوضع الميزان للحساب
 بعد دخول هؤلاء الجنة واما لواء الحمد فوق السموات فمسل
 على رؤسهم واولئك هم المفلحون

اناس

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَنْ صِفَةِ لَوَاءِ الْحَمْدِ

وَطُولِهِ فَقَالَ طُولُهُ مِثْلُ أَلْفِ سَنَةٍ وَمَكْتُوبٌ عَلَيْهِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَعَرْضُهُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ

وَالْأَرْضِ سِنَانُهُ مِنْ بَاقُوْتِ حُمْرَاءَ وَقَبْضَتُهُ مِنْ فِقْهِ بَيْضَاءَ

وَزَبْجِدِ خَضْرَاءَ وَلَهُ ثَلَاثَةُ ذَوَائِبَ مِنَ التَّوْرِ ذَائِبَةٌ فِي الْغَرْبِ

وَذَائِبَةٌ فِي الْمَشْرِقِ وَذَائِبَةٌ فِي وَسْطِ الدُّنْيَا وَمَكْتُوبٌ عَلَيْهَا

ثَلَاثُ أَسْطُرٍ الْأَوَّلُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالسَّطْرُ

الثَّانِي الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالسَّطْرُ الثَّالِثُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَكُلُّ سَطْرٍ مِثْلُ أَلْفِ سَنَةٍ وَعِنْدَهُ

سَبْعُونَ أَلْفَ لَوَاءٍ تَحْتَ كُلِّ لَوَاءٍ سَبْعُونَ أَلْفَ صَفٍّ مِّنَ

الْمَلَائِكَةِ وَفِي كُلِّ صَفٍّ خَمْسِمِائَةِ أَلْفٍ يَسْكُبُونَ لِلَّهِ وَيَقْدُسُونَ

وَقَالَ مُحَمَّدٌ الْجَرَجَانِيُّ فِي مَعْنَى لَوَاءِ الْحَمْدِ بِيَدِي إِذَا كَانَ يَوْمُ

الْقِيَمَةِ كَانَ اللُّوَاءُ مَضْرُوبًا وَالْمُؤْمِنُونَ حَوْلَ لَوَائِهِ مِنْ لَدُنْ

أَدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ وَيَكُونُ الْكَافَرُ فِي نَاحِيَةٍ مِنَ النَّارِ مَا دَامَ

لَوَاءُ الْحَمْدِ مَضْرُوبًا وَإِذَا حُولَ اللُّوَاءُ فَحَسْبُ الْكَافَرِ إِلَى النَّارِ

لَوَاءُ حَمْدِ شَعْبٍ بَاشَد وچون برگردد و لواء حمد پس از آنکه باز شود کافران بسوی آتش

وَفِي الْخَبَرِ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ يُنْصَبُ لَوَاءُ الصِّدْقِ لِأَيِّ بُكْرٍ

الصِّدْقِ وَكُلُّ صِدِّيقٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الْعَدْلِ لِعِمْرَةٍ

وَكُلُّ عَادِلٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ التَّوَّابِ لِعُثْمَانَ وَكُلُّ نَجِيٍّ تَحْتَ

لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الشَّهَادَةِ لِعَلِيٍّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ وَكُلُّ شَهِيدٍ تَحْتَ

لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الْفَقْهِ لِعَازِ بْنِ جَبَلٍ وَكُلُّ فَقِيهِ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ

الزُّهْدِ لِأَيِّ ذِي زَهْدٍ وَكُلُّ زَاهِدٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الْفَقْرِ لِأَيِّ

فَقِيرٍ وَكُلُّ فَقِيرٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الْفِرَاءِ لِأَيِّ ابْنِ كَعْبٍ

وَكُلُّ قَارِيٍّ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الْأَذَانِ لِبِلَالٍ وَكُلُّ مُؤَدِّنٍ

تَحْتَ لَوَائِهِ وَلَوَاءُ الْمَقْتُولِ ظَلَمَ الْحُسَيْنِ ابْنَ عَلِيٍّ وَكُلُّ مُسْئِلٍ

ظَلَمَ أَفْتَى لَوَائِهِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ

بِإِسْمِهِمْ فِي الْخَبَرِ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ يَقُومُ الْخَلَائِقُ وَيُسْتَدْرَكُ

بِهِمُ الْعَطَشُ وَيُجْمَعُ الْعَرَقُ وَيَكُونُونَ فِي حَيْرَةٍ قَبِيعَتِ اللَّهِ

تَعَالَى جَبْرَائِيلُ إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ اللَّهُ

تَعَالَى لِحَبْرَائِيلَ يَا جَبْرَائِيلُ قُلْ لِحَمْدٍ يَقُولُ لَا مَتَّهِ حَتَّى

يَدْعُونِي بِالْأَسْمِ الَّذِي كَانُوا يَدْعُونَنِي بِهِ فِي الدُّنْيَا عِنْدَ

مُحَمَّدٍ وَبِأَسْمِ الْأَنْبِيَاءِ الْمُرَادِ بِاسْمِ دُرْدِ نَا

الشَّدَاقِدُ فَيَنَادِي الْأُمَّةَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ وَيَقُولُونَ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَحْدَهُ يَقْضِي اللَّهُ الْقَضَاءَ بَيْنَ الْخَلَائِقِ
 ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَسَاءَ الْأُمَمِ لَوْلَمْ يَكُنْ ذِكْرُ الْحَمْدِ يَتَرُكِي
 لِحَدِّ الْأُمَمِ لَأَقْبَتِ الْقَضَاءُ عَلَيْكُمْ أَلْفَ عَامٍ ثُمَّ يَقْضِي اللَّهُ تَعَالَى
 بَيْنَ الْوُحُوشِ وَالطُّيُورِ وَبِالْبَهَائِمِ حَتَّى أَنَّهُ يَقْضِي لِلْجَمَاءِ مِنْ ذَاتِ
 الْقَرْنِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِلْوُحُوشِ وَالطُّيُورِ وَبِالْبَهَائِمِ كُونُوا
 ثَرَا بَأَفْئِدِكُمْ ثَرَا بَأَفْئِدِ ذَلِكَ يَقُولُ الْكَافِرُ لَيْسَتْنِي كُنْتُ ثَرَا بَا
 قَالَ مَقَاتِلُ عَشْرَةٍ مِنَ الْحَيَوَانِ فِي الْجَنَّةِ نَاقَةٌ صَارِحٌ وَعَجَلٌ
 إِبْرَاهِيمُ وَكَشِبُ إِسْمَاعِيلَ وَبَقَرَةٌ مُوسَى وَحُوتُ يُونُسَ وَجَارُ
 عِزْرَةَ وَغُلَّةُ سُلَيْمَانَ وَهَذِهِ الْفَقِيرُ وَنَاقَةُ نَحْلٍ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَكَلْبٌ أَحَبَّ الْكَافِرُ يَصُورُهُ اللَّهُ تَعَالَى
 عَلَى صُورَةِ كَلْبٍ وَيَدْخُلُهُ فِي الْجَنَّةِ أَلَا تَرَى أَنَّ الْكَلْبَ إِذَا
 دَخَلَ فِي وَسْطِ الْأَجْبَاءِ فَلَمْ يَطْرُدْهُ وَهُوَ الْعَاصِي إِذَا دَخَلَ فِي
 كَهْفِ التَّوْحِيدِ مَدَّةَ خَمْسِينَ سَنَةً فَلَيْفَ أَطْرُدُهُ عَنِ الرَّحْمَةِ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاسْمُ الْكَلْبِ زَائِلٌ عَنْهُ وَيُسَمُّونَهُ قِرْوَانٌ وَقِيلَ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ

عشر من الحيوان
والجنة

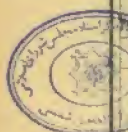
عمر حمران

حِرْمَانٌ وَقِيلَ فَطَيِّبٌ وَيَكُونُ لَوْنُهُ أَصْفَرٌ وَقِيلَ يُونُسُ بَعَا لِمِ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عِلْمَاءِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 فَيَقِفُ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا جِبْرَائِيلُ خُذْ بِيَدِهِ
 وَادْهَبْ بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَأْخُذُ جِبْرَائِيلُ
 بِيَدِهِ وَيَأْتِي بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ
 عَلَى شَاطِئِ الْخَوْضِ يَسْتَقْبِلُ النَّاسَ بِالْأَنِيَّةِ فَيَقُومُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَيَسْقِي الْعَالَمَ بِكَفِّهِ فَيَقُولُ النَّاسُ يَا رَسُولَ
 اللَّهِ تَسْقِينَا بِالْأَنِيَّةِ وَتَسْقِي الْعَالَمَ بِكَفِّكَ فَيَقُولُ نَعَمْ لَأَنَّ النَّاسَ
 كَانُوا مُسْتَعِيلِينَ فِي الدُّنْيَا بِالْجَارِيَةِ وَالْعَالَمُونَ مُسْتَعِيلُونَ
 بِالْعِلْمِ قَالَ الْفَقِيهَ أَبُو الْكَاسِ السَّمَرَقَنْدِيُّ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ
 مَوَالَاتُ الْأَوْلِيَاءِ وَمُعَادَاتُ الْأَعْدَاءِ وَعَلَى هَذَا جَاءَ
 فِي الْخَيْرَاتِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ نَاجِي رَبِّهِ فَقَالَ لَهُ الرَّبُّ
 هَلْ عَمِلْتَ لِي قَطُّ قَالَ إِيْهِ صَلَّيْتُ وَصُمْتُ وَحَدَّثْتُ لَكَ وَ
 نَصَدَقْتُ لِحُجْلِكَ وَسَبَّحْتُ لَكَ وَبَحَّثْتُ لَكَ وَفَرَعْتُ لَكَ كِتَابَكَ
 وَذَكَرْتُكَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى مُوسَى أَمَّا الصَّلَاةُ فَلَاكُ بَرَهَانٌ
 وَذَكَرْتُكَ تَرَا

عمر حمران

وَأَمَّا الصَّوْمُ فَلَكَ جَنَّةٌ وَأَمَّا الصَّدَقَةُ فَلَكَ ظِلٌّ وَأَمَّا السَّبِيحُ
 وهرم روز هفت پس ترا بهشت از آتش و هر چه صدقه است پس ترا بهشت از تاریکی و هر چه تسبیح است
 فَلَكَ أَشْيَاءُ فِي الْجَنَّةِ وَأَمَّا قِرَاءَتُكَ كِتَابِي فَلَكَ حُورٌ وَصُورٌ
 پس ترا درختان میوه و درخت درخت و هر چه خواندن کتب من است پس ترا حور و تصویر
 وَأَمَّا ذِكْرُكَ فَتُورِكَ هَذَا كُلُّهُ لَكَ يَمُوسَى فَأَيُّ عَمَلٍ عَمِلْتَ
 و هر چه ذکر کنست پس تو راست ترا پس این همه تراست ای موسی پس کدام عمل کردی خاص
 لِي فَقَالَ دُلَّنِي يَا رَبِّ عَلَى عَمَلِكَ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَمُوسَى هَلْ
 ترا پس گفت موسی راه بنما ای رب من بر عمل برای تو پس فرمود خدا تعالی ای موسی
 وَأَلَيْتَ أَوْلِيَاءَ فِي قُطُوفِ هَلْ عَادَيْتَ أَعْدَائِي قَطُّ فَعَلِمَ مُوسَى
 دوستی کردی با دوستان من که است و آیا دشمنی کردی با دشمنان من که ای پس دانست موسی
 أَنْ أَفْضَلَ الْأَكْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبَغْضُ فِي اللَّهِ ثُمَّ لَقِضَى بَيْنَ
 که به تحقیق بهترین عملها را دوست داشتن خدا و دشمنی کردن خدا و در او و با او پس از آن که در میان
 الْخَلَائِقِ إِذَا وَقَفُوا بَيْنَ يَدَيِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَيَقَالُ أَيْنَ أَصْحَابُ
 مخلوق چون است در مشورت و پیش برادر و کار عالمان پس گفته شود که این صاحبان
 الظُّلَمِ فَيَنَادُونَ رَجُلًا فَيُؤْخَذُ مِنْ حَسَنَاتِهِ وَيُدْفَعُ إِلَى مَنْ
 مظلم و پس از آنکه در میان ایشان تقاضا را پس گرفته شود از حسنات وی و داده شود بمسکین
 ظَلَمَهُ يَوْمَ لَا دِينَارَ وَلَا دِرْهَمًا فَلَا يَزَالُ يَسْتَفْهِنُونَ حَسَنَاتِهِ
 ظلم کرده بروی روز که دینار و درهم و زر نهیم پس از آنکه تمام میگردند
 حَتَّى لَا يَبْقَى حَسَنَةٌ فَيُؤْخَذُ مِنْ سَيِّئَاتِهِ فَرُدَّ عَلَيْهِ قَآذِرُ ع
 تا آنکه باقی نماند بخیرست ای پس از آن گرفته شود از گناهان و بدیها و بر او پس از آنکه تمام میگردند
 مِنْ حَسَنَاتِهِ يُقَالُ لَهُ أَرْجِعْ إِلَى أَمَلِكِ الْهَارِوِيَّةِ فَإِنَّهُ لَا ظِلَّ الْيَوْمَ
 از حسنات خود گفته شود و بر او بازگرد بسوی هاروی و او پس از آنکه تمام میگردند
 إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ يَعْنِي سَرِيعُ الْجَزَائِثِ وَعَلَى هَذَا فِي الْخَيْرِ
 به تحقیق خدا شتاب حساب کننده است یعنی شتاب جزا و پند است و بنا بر این و دیگر است
 أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى قُلْ لِقَوْمِكَ أَفْعَلُوا اخْصَلَةً وَاحِدَةً
 که وحی فرستاده خدا تعالی بسوی موسی ای مردم که از من بخواهید که بگویم که کار یک
 ادْخُلُوهُمُ الْجَنَّةَ قَالَ وَمَا هِيَ قَالَ أَنْ يُصُومُوا خَصْمَاءَهُمْ قَالَ لَهَا
 تا داخل گردانید در بهشت گفت موسی چه است آنکارا فرمود و دیگر را می گفته خصم است کنندگان خود را که از خود میگویند
 لَنْ كَأَنَّا قَدْ مَا تَوَقَّاهُ اللَّهُ تَعَالَى يَمُوسَى قَاتِلِي نَحْيٍ لَا أَمُوتُ
 اگر باشند از خصومت کنندگان من چه باید کرد و فرمود خدا تعالی ای موسی قاتل من نهی را که نمی میرم

فَلْيَرْضُونِي قَالَ كَيْفَ يَرْضُونَكَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى بِأَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ
 پس ای پروردگار من بفرموده من را می کنند ترا فرمود خدا تعالی که با چهار چیز
 يَرْضُونَكَ أَمَلُ الْقَلْبِ وَالِاسْتِغْفَارُ بِاللِّسَانِ وَدُمُوعُ الْعَيْنِ وَخَلْقُ
 بهشتی شدن دل از ان علم و طلب مغفرت بزدان و اشکهای چشم و بخت
 الْجَوَارِحِ **بَابُ** فِي ذِكْرِ قُرْبِ الْجَنَّةِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَأَرْكَفَتْ
 اعطای **باب ۲۸** در ذکر نزدیکی بهشت فرمود خدا تعالی و نزدیک گردانید
 الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ وَبَرَزَتْ الْحَجِيمَةُ لِلْغَوِينَ وَفِي الْخَبَرِ إِذَا كَانَ
 بهشت برای متقین و ظاهر گردید حشر و دوزخ برای گناهان و در خبر است چون شود
 يَوْمُ الْقِيَمَةِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا جِبْرِئِيلُ قَرِّبِ الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ
 روز قیامت ترا به خدا تعالی نزدیکی کن بهشت را برای متقین
 وَبَرِّزِ الْحَجِيمَةَ لِلْغَوِينَ فَيَقْرَبُ الْجَنَّةَ إِلَى يَمِينِ الْعَرْشِ وَالحَجِيمُ
 و ظاهر گردانید دوزخ را برای گناهان پس نزدیک گردانید بهشت به جانب راست عرش و دوزخ
 إِلَى يَسَارِ الْعَرْشِ ثُمَّ مَدَّ الصِّرَاطَ عَلَى النَّارِ وَيُنْصَبُ الْمِيزَانُ
 بجانب چپ عرش پس از آن کشید و شد صراط بر آتش دوزخ و استاده شود میزان
 ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ أَيْنَ صَافِي أَدَمُ وَأَيْنَ خَلِيلُ إِبْرَاهِيمَ
 پس از آن فرماید خدا تعالی که است برادر آدم و کیست خلیل ابراهیم
 وَأَيْنَ كَلْبِي مُوسَى وَأَيْنَ رُوحِي عِيسَى وَأَيْنَ حَبِيبِي مُحَمَّدٌ
 و کیست کل من موسی و کیست روح من عیسی و کیست حبیب من محمد
 وَالمُصْطَفَى فَيَقُومُ عَنْ يَمِينِ الْمِيزَانِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا رَضْوَانُ
 و مصطفی من الله علیه و از دست راست میزان پس فرماید خدا تعالی ای رضوان
 افْتَحْ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ وَيَا مَالِكُ افْتَحْ أَبْوَابَ النَّارِ ثُمَّ يَحْمِلُ
 بکن ای دروازه ای بهشت را و ای مالک بکن ای دروازه ای دوزخ را پس از آن آید
 مَلَكُ الرَّحْمَةِ مَعَ الْحُلْدِ وَمَلَكُ الْعَذَابِ مَعَ السَّلَاسِلِ وَالْأَفْلاخِ
 فرشته رحمت با حشرات و فرشته عذاب با زنجیرها و پرندگان
 وَالْأَفْلاخِ مِنَ الْقَطَرِ وَنَادِي مَنْادٍ يَا مَعْشَرَ الْخَلَائِقِ
 و جانوران از قطره و نادی ندا دهنده ای گروه مخلوقات
 انْظُرُوا إِلَى الْمِيزَانِ فَإِنَّهُ يُوزَنُ عَمَلُ فُلَانِ ابْنِ فُلَانٍ ثُمَّ
 نظر کنید بسوی میزان پس به تحقیق وزن کرده میشود و عمل فلان پسر فلان
 يَنَادِي مَنْادٍ يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ خَلُودٌ لَكُمْ لَا مَوْتَ فِيهَا يَا أَهْلَ النَّارِ
 آواز کند آواز کننده ای اهل بهشت بختی بودن است شما در بهشت که نیست مرگ در آن و ای اهل دوزخ

خُلِدَ لَكُمْ لَمْ تَمُوتَ فِيهَا فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَانذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ
 بیهوش شود و در روز قیامت که در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 اذ قُضِيَ الْأَمْرُ **باب ۲۰** فی ذکر اعظم الساعة علی العبد فی الدُّنْيَا وَ
 بیهوش شود و در روز قیامت که در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 الْآخِرَةِ فی الخبر ان اعظم الساعة ترد علی العبد فی الدُّنْيَا عِنْدَ خُرُوجِ رُوحِهِ
 و از آن وقت که روح از بدن خارج شود و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 اِذَا تَخَصَّصَتْ عَيْنَاهُ وَانْتَشَرَتْ مِنْفَرَاهُ وَتَسَاقَطَتْ شَفَتَاهُ وَاصْفَرَّتْ
 چهره او و از آن وقت که روح از بدن خارج شود و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 خَدَاهُ وَاخْضَرَّتْ أَظْفَارُهُ وَعَرِفَ جَبْهَتَهُ وَاسْتَدَّتْ حَالَهُ وَاعْضَاوُهُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 وَانْقَعَدَ لِسَانُهُ وَلاَ يَجِيبُ جَوَابًا وَلاَ يَرُدُّ كَلِمَةً وَاقْدَعَا عَيْنَ مَاقَدِمٍ عَلَى
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 مَا خَلَفَ مِنْ أَمْوَالِهِ وَبَطَلَ مَا سَلَفَ مِنْ أَحْوَالِهِ وَاسْتَرَحَّتْ مَفَاصِلُهُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 وَانْقَطَعَتْ أَمَالُهُ وَبَعْدَتْ مِنْهُ أَجْزَاؤُهُ وَتَفَرَّقَ عَنْهُ أَقْرَبَاؤُهُ وَ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 وَدَعَا الْمَلَكَانِ فَيَبْقَى مُخَيَّرًا أَقْدَغَتِ عَقْلَهُ وَتَيَكَّنَ الشَّيْطَانُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 مِنْ اخْتِلَاسِهِ فَيَلِكُ السَّاعَةُ عَظِيمَةً عَلَيْهِ وَقَدْ أُغْلِقَ **بَابُ**
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 التَّوْبَةِ فَأَفْضَلُ مَا يَقُولُ الْعَبْدُ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ كَلِمَةُ الشَّهَادَةِ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 وَأَمَّا اعْظَمُ السَّاعَةِ تَرُدُّ عَلَيْهِ فِي الْآخِرَةِ إِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ وَ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 بُعِثَ مَا فِي الصُّورِ وَتَغْلِقُ الْمَظْلُومُ بِالظَّالِمِ وَيَكُونُ الشَّهَادَةُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 الْمَلَكُةُ وَالتَّائِيلُ هُوَ اللَّهُ تَعَالَى وَالْعَذَابُ فِي حَقِّهِمُ وَالنَّعِيمُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 فِي الْجَنَّةِ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتٍ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت

وَمَعَهُمْ بُكْرَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ وَتَرَى لَوْلَدَانِ يَشِيبَا
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنْ كَانَتْ إِلَّا صِحَّةً وَأَحَدَةً
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 الْآيَةُ وَسَيُقِى الدِّينَ كُفْرًا وَإِلَى جَهَنَّمَ زَمْرًا وَسَيُقِى الدِّينَ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زَمْرًا وَيُقَالُ بِشَهَادَةِ سَبْعَةِ شُهَدَاءِ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 أَلَمْ يَكُنْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَئِذٍ أَخْبَارُهَا وَالزَّيْمَانُ كَمَا جَاءَ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 فِي الْخَبَرِ وَيُنَادِي الزَّيْمَانُ كُلُّ يَوْمٍ أَنَا يَوْمٌ جَدِيدٌ وَأَنَا عَلَى مَا
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 تَعُدُّ شَهِيدٌ وَاللِّسَانُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَئِذٍ عَلَيْهِمُ السِّتْرُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 وَلاَ يُدْرِكُهُمْ وَأَرْجُلُهُمُ وَالْمَلَكَانِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلاَ تَعْلَمُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 لِيُفْظِلِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ وَالَّذِي يُؤْنُ قَالَ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 اللَّهُ تَعَالَى هَذَا كِتَابُنَا يُنْفِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ وَالرَّحْمَنُ قَالَ اللَّهُ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 تَعَالَى إِنْ كَانَتْ إِلَّا صِحَّةً وَأَحَدَةً وَتَرَى لَوْلَدَانِ يَشِيبَا
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 شَهِيدٌ فَأَعْلَيْكَ هَؤُلَاءِ الشُّهُودُ **باب ۲۲** فِي ذِكْرِ نَظَائِرِ الْكُتُبِ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ حُكِيَ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ أَحَدٍ الْوَلَاةُ فِي كُلِّ يَوْمٍ صَحِيفَةٌ جَدِيدَةٌ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت
 فَإِذَا طُوِيَتْ وَلَيْسَ فِيهَا اسْتِغْفَارٌ فَهِيَ مُظْلَةٌ وَإِذَا طُوِيَتْ
 و در آن روز جزای اعمال است و نذر است و در روز قیامت

وَفِيهَا السُّتُغْفَارُ فِيهَا نُورٌ يَنَالُ لَوْ قَالَ الْفَقِيهُ أَبُو اللَّهِ السَّمْعَانِيُّ
 وور آن استغفار بود پس در آن نور باشد که رسید بخشد گفت فقیر ابوالبخت سمرقندی
 مَا مِنْ أَحَدٍ فِي الدُّنْيَا إِلَّا وَعَلَيْهِ مَلَكَانُ مَوْكَلَانِ مِنْ اللَّهِ
 نیست هیچ کس در دنیا که بر وی دو فرشته نگارن نگاشته شده اند از جانب خدا
 تَعَالَى يَحْفَظَانِهِ لَيْلًا وَنَهَارًا وَيَكْتُبَانِ عَلَيْهِ أَنْفَاسَهُ وَأَعْمَالَهُ
 نگاه دارند که میگردانند او را شب و روز و میخوانند بروی نفسهای او و اعمال او را
 خَيْرًا وَشَرًّا وَجَدَ أَهْلُ هَذَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلَنْ عَلَيْكُمْ
 از خیر و شر و فهمیدند اهل این حدیث خدا تعالی و این را بر شما
 تَحْفَظَتَيْنِ فَيَرَقَعَانِ لَهُ كُلَّ يَوْمٍ كِتَابًا وَكُلَّ لَيْلَةٍ كِتَابًا يَجْمَعُ كُلُّ
 نگاشته شده بخوبان پس او را هر روز بخوانند و هر شب مصلحت و معصیت را
 سَنَةٍ كَتَبَهُ فِي لَيْلَةٍ الْيَصِفُ مِنْ شَعْبَانٍ وَقِيلَ فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ
 سال بخواند ای او در شب شعبان و گفته میشود در شب قدر جمع میشود
 وَيُطْرَحُ لَعْنُ كُلِّ امْرِئٍ وَبِحَجَلَةٍ لِكُلِّ كِتَابٍ سَجَلَةٌ وَلَمَّا جَاءَ أَجَلَ أَحَدٍ
 و آنوقت میشود بنموده کلام او و گردانیده میشود برای هر کتابی سجد و بر او و بر آن
 وَوَقَعَ فِي النَّزْعِ يَجْمَعُ تِلْكَ السَّجَلَاتُ بَعْضُهَا بِبَعْضٍ فَلَمَّا خَرَجَتْ
 و واقع شود در خال نزاع جمع شود آن خطها بعضی با بعضی پس چون بر آید
 رُوحُهُ يُطَوَّى وَيُحْتَمِلُ عَلَيْهِ وَتَعْلَقُ فِي عُنُقِهِ وَيَجْعَلُ مَعَهُ
 روح او پیچیده میشود آن کتابها و بر او و بر آن و او پیچیده شود و گردانیده شود با و
 فِي قَبْرِهِ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ
 در قبر وی و معنی این قول خدا تعالی است و بر انسان پیوسته کرده ایم
 أَيْ قَلْدَنَاهُ دِيُونَانَهُ عَمَلَهُ وَبِمَا خَصَّ الْعُنُقَ لِأَنَّهُ مَوْضِعُ الْقَلَادَةِ
 ای قلاده انداخته ایم در گردن وی عمل او و بر آن خاص گردانیده کردیم چون که
 وَالطُّوقُ تَمَازِينُ وَبَيِّنُ وَخَرَجَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ
 و طوقها میزنند و باین و خارج شد برای وی روز قیامت کتاب که میبیند
 مَنْشُورًا وَنَقُولُ لَهُ اقْرَأْ كِتَابَكَ الَّذِي أَمَلَيْتَهُ فِي مِظَالِ الدُّنْيَا
 بازگشوده و میخواند او را بخوان کتابی که املا کردی در مظلای دنیا
 كُنْ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا فَادْجَمِ اللَّهُ الْخَلَائِقَ فِي
 پس هست نفس تو امروز بر تو حساب کننده پس جمع کند خدا بیاینها را
 عَرَصَاتِ الْقِيَمَةِ وَارَادَ أَنْ يُحَاسِبَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَتَبَ لَهَا مِنَ الْقَالِجِ
 عرصات قیامت و اراده کند که هر نفس را بر آن حساب کند که برای او نگاشته شده است از کمال و کمالات

وَيُنَادِي مَنَادٌ يَا فُلَانُ خُذْ كِتَابَكَ بِمِيزَانِكَ وَيَا فُلَانُ خُذْ كِتَابَكَ
 و آنرا خواند آواز کننده ای فلان بگیر کتاب خود را به سنج خود ای فلان بگیر کتاب خود را
 بِمِيزَانِكَ وَيَا فُلَانُ خُذْ كِتَابَكَ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِكَ فَلَا يَقْدِرُ أَحَدٌ
 به سنج خود و ای فلان بگیر کتاب خود را از پس پشت خود کسی نمیتواند
 أَنْ يَأْخُذَ كِتَابَهُ بِمِيزَانِهِ إِلَّا السُّعْدَاءُ وَالْأَنْفِيَاءُ فَأَتَمُّهُمْ يَأْخُذُونَ
 آنچه گیرد کتاب خود را به سنج خود مگر نیک بختان و بد بختان پس ایشان را
 كِتَابَهُمْ بِأَتَمِّهِمْ وَالْأَشْقِيَاءُ بِشَمَائِلِهِمْ وَالْكَفَّارُ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِهِمْ
 کتاب خود را به سنج خود و نیکو داره شده او را بخواند بروی بد بختان و بد بختان را به سنج خود
 كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِمِيزَانٍ أَلَا يَهْدِيهِ
 چنانکه فرموده است خدا تعالی پس کسی که داده شده او را بخواند بروی بد بختان و بد بختان را به سنج خود
 النَّاسُ فِي الْحَاسِبَةِ عَلَى تِلْكَ طَبَقَاتُ طَبَقَةٍ يَحَاسِبُونَ مِمَّنْ يَكُونُ
 مردم در جای حساب کردن بر سه طبقه باشند طبقه حساب کرده شوند پس آن را که
 وَهُمْ الْكَفَّارُ وَطَبَقَةُ يَحَاسِبُونَ حَسَابًا يَسِيرًا وَهُمْ الْأَثَقِيَاءُ
 و ایشان کفار باشند و یک طبقه حساب کرده شوند حساب آسان و ایشان ثقیان باشند
 وَطَبَقَةُ يَحَاسِبُونَ وَيُنَاقِشُونَ شَمَائِلَهُمْ وَهُمْ الْعَصَاةُ وَفِي الْحَدِيثِ
 و یک طبقه حساب کرده شوند و مناقش کرده شوند ایشان را و حساب پس از آن کتابها را که اندر دست
 عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَا يَزُولُ
 از پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که فرمود که هیچ کس از کتابها
 قَدَّمَ مَا كَتَبَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عَمَلِهِ فِيهَا أَفَنَيْتُهُ
 دو پیش از تو روز قیامت از پیش روی خدا تعالی تمام آنچه کرده شوی از هر کار که کرده باشی
 وَعَنْ مَالِكٍ مِنْ أَيْنَ كَسَبَتْهُ وَأَيْنَ صَرَفَتْهُ وَنَسَّالَ عَمَّا فِي كِتَابِكَ
 و از مالک که از کجا کسب کرده آنرا و کجا خرج کرده آنرا و سوال کرده شوی و آنچه در کتابت
 فَإِذَا بَلَغَ إِخْرَ الْكِتَابِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا عَبْدِي كُلُّ هَذِهِ عَمَلْتُ
 پس چون برسد آخر کتاب خدا تعالی ای بنده من هر این عمل کرده ام
 أَنْتَ أَوْ أَنْ مَلَكَتْكِ زَادُوا عَلَيْكَ فِي كِتَابِكَ قَالَ لَا يَارَبِّ وَلَكِنِّي
 یا پروردگار من یا پروردگار من زبانه خود را بر تو افزودم و این را به من دادی و این را به من
 قَعَلْتُ ذَلِكَ كُلَّهُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَمَّا الَّذِي سَرَّهَا عَلَيْكَ فِي
 کرده ام آن همه را پس زبانه خدا تعالی من آن را که پنهان کرده ام آن را پنهان کرده ام
 الدُّنْيَا وَأَنَا أَغْفِرُهَا لَكَ الْيَوْمَ فَادْهَبْ فَإِنَّ قَدْ غُفِرَ لَهَا وَهَذَا مِنْ
 دنیا و من بخوانم آن را بر تو برای تو امروز پس برو و بخوان آنچه پنهان کرده ام آن را پنهان کرده ام

يُنَاقِشُ فِي الْحِسَابِ ثُمَّ يُجَوِّدُ فَيُضِلُّ اللَّهُ تَعَالَى وَأَمَّا الَّذِي يُجَاسِبُ
 و ستمی کرده شود حساب پس از آن که حساب شود و فضل خدا ایشان را داد
 حساب با کسی که او را می بیند جمله الذين قال الله تعالى فاما من اوتي
 حساب آسان پس آنکه از راه آسان است که و سوده است خدا ایشان را در حساب آسان پس آنکه از راه
 كتابه يمينه فسوف يجاسب حسابا يسيرا فسئل عن النبي
 آنکه اعمال او درست راست او پس از آنکه حساب کرده شود حساب آسان
 صلى الله عليه واله وسلم ما الحساب اليسير قال ينظر الرجل
 ستمی الله علیه و آله و سلم که چیست حساب آسان فرمود و ينظر الرجل
 في كتابه يتجاوز عنه ويقال مثل محاسبة الله تعالى مع
 در محاسبه خود پس آنکه از راه آسان است که و سوده است خدا ایشان را در حساب آسان پس آنکه از راه
 المؤمنين يوم القيمة كما ملة يوسف عليه السلام مع
 مؤمنان روز قیامت مانند ملة يوسف علیه السلام
 اخوته حيث قال لهم لا تنرب عليكم اليوم فكلوا يقول الله
 برادران او باشد و بوقت که گفت یوسف را که نیست سرزنش بر شما امروز پس بپوشید و فرماید خدا است
 تعالى يا عبادي هل علمتم ما فعلتم حين جئتموهم فلا يقولون في
 قائل ای بندگان من آیا دانستید که چه کردید و گفتند آری پس بگویند ایشان در
 جواب هذا الخطاب علمنا ما فعلنا فانه لاطاقة لهم في جواب
 جواب این خطاب که دانستیم آنچه کردیم زیرا که در حق ایشان است طاقت این را در جواب
 هذا الخطاب وفي الخبر انه لما اراد الله محاسبة الخلائق ينادي
 این خطاب و در خبر است که چون اراده کند خدا حساب کردن را با مخلوق او را بگوید
 منا ومن قبل الله تعالى اين النبي العاصي القبيح فيعرض
 او را بگوید از جانب خدا ایشان را که عاصی است و قبیح است پس عرض
 رسول الله صلى الله عليه واله وسلم ويحمد الله ويشفي عليه
 رسول خدا ستمی الله علیه و آله و سلم و حمد کند خدا را و شفا بخشد بر وی
 فيتجرب مجوع الخلائق منه فيسال ربه ان لا يقضه امتة
 پس تجرب کند مجوعه الخلائق از او پس سوال کند از حق تعالی که از او بگذرد امتة
 فيقول الله تعالى اعرض امك يا محمد فيعرض فيقوم كل واحد
 پس فرماید خدا ستمی الله علیه و آله و سلم اعرض امك يا محمد پس عرض کند هر یک
 فوق قبره حتى يحاسبه الله تعالى فمن يجاسب حسابا يسيرا
 بالای سر خود تا آنکه حساب کند او را خدا ستمی الله علیه و آله و سلم پس آنکه حساب کرده شود حساب آسان

لا يقضه

لا يقضه الله عليه ويجعل سبانه داخل حقيقته وحسناته في
 غضب کند خدا بر وی و گرداند بر سر او تاج از طلاش نه شده بر او و بجای او را در
 ظاهر حقيقته ويوضع على راسه تاج مكلل بالذر والجواهر
 ظاهر علمنامه و نهاده شود بر سر او تاج از طلاش نه شده بر او و بجای او را در
 ويليسه سبعين حلة ويعطي له ثلثة أسورة وسوار من
 و بپوشد او را هفتاد حلقه و عطا کند او را سه دست بر بخت بخت بر بخت از
 الذهب وسوار من الفضة وسوار من اللؤلؤ فيرجع الى
 طلا بود و بپوشد بر بخت از نقره و بپوشد از مروارید بود پس باز گردد بسوی
 اخوته المؤمنين فلا يرونه من جماله و كماله ويكون يمينه
 برادران خود که مؤمنان اند پس نشناختند او را از غایت حسن او و کمال او و باشد دست راست او
 كتابه وفيه جميع حسناته والبراءة من النار مع الخلد في
 کتابه و در آن همه نیکیهای وی و در آن وی از دوزخ نجات دهد و او را بهشت دهد
 الجنة فيقول لهم افرقوني انا فلان ابن فلان قد اكرم
 جنت پس گوید برادران خود را ای کسانی که شناسید مرا من فلان پسر فلانم هر یک را می گرد
 الله لي و زعموني من النار و خلدني في دار الجنان فكل ذلك
 خدا تعالی و زعم مرا از آتش و بپوشد مرا در جنت پس بپوشد مرا
 قوله تعالى فاما من اوتي كتابه يمينه فسوف يجاسب حسابا
 فرموده خدا ستمی الله علیه و آله و سلم و بپوشد او را کتابی است و وی پس از آنکه حساب کرده شود حساب
 يسيرا فينقلب الى اهله مسرورا و منهم من يؤتى كتابه
 آسان و باز گردد بسوی اهل خود مسرور و از ایشان کسی است که او را در حساب آسان پس آنکه حساب کرده شود حساب
 يسيرا ويجعل كل حسنة عملها في باطن كتابه وكل سيئة
 بدست چپ وی و گرداند بر سر او تاج از طلاش نه شده بر او و بجای او را در
 عملها في ظاهر كتابه ويكون له عذاب شديد وذلك للكفار
 کرد خدا گرداند بر سر او تاج از طلاش نه شده بر او و بجای او را در حساب آسان پس آنکه حساب کرده شود حساب
 لان الحسنات مع الكفر لا حساب لها ولا منفعة وذلك من
 زیرا که نیکیها با کفر نیست حساب و قدر آنها و منفعت آنها از شمار و این از
 صفات الكافرين ويحمد آسنانه مثل جبل احد و قبليس
 صفات کافران است و بپوشد او را تاج از طلاش نه شده بر او و بجای او را در حساب آسان پس آنکه حساب کرده شود حساب
 و هما جبلان يملئانه و ملة ويكون على راسه تاج من النار ويليسه حلة
 و این دو کوه از کافران پر است و در میان کافران باشد بر سر آن کافران تاج از طلاش نه شده بر او و بجای او را در حساب آسان پس آنکه حساب کرده شود حساب

وَكَانَ عَلَيْهَا شُعْبٌ كَالرَّمَاكِ الطَّوَالِ مُحَمَّدٌ دُ السَّنَانِ وَتُحْبَسُ الْعَبْدُ
 و باشد بر آن بل شبها مانند نيزه ای کلان نیزه و بند کرده شود بنده
 فِي كُلِّ قِنطَرَةٍ وَيَسْأَلُ عَمَّا أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى قَالَ أَوَّلُ يُحَاسِبُ فِيهِ
 در هر چه از آن بها و سوال کرده شود او آنچه امر کرده خدا باشد پس اول حساب کرده شود و روی
 عَنِ الْإِيمَانِ فَإِذَا اسْلَمَ مِنَ الْكُفْرِ وَالرِّيَاءِ فَجَاءَهُ اللَّهُ تَعَالَى فَلَا
 از ایمان پس چون سلامت باشد آن بنده از کفر و ریا سلمات دهد او خدا باشد و الا
 يَتَرَدَّى فِي النَّارِ فَالْثَّانِي عَنِ الصَّلَاةِ وَالثَّالِثُ عَنِ الزَّكَاةِ
 بگردد افتد در دوزخ و دوم حساب کرده شود از نماز و سوم از زکوة
 وَالرَّابِعُ عَنِ الصَّوْمِ وَالثَّامِسُ عَنِ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ وَالثَّانِي عَنِ
 و چهارم از روزه و پنجم از حج و عمره و ششم از
 الْوُضُوءِ وَغَسْلِ الْجَنَابَةِ وَالسَّابِعُ عَنِ بَرِّ الْوَالِدَيْنِ وَصِلَةِ الرَّحِمِ
 وضو و غسل جنابت و هفتم از باری پدر و مادر و رسیدن رحم
 وَالطَّالِعِ فَإِنْ تَحَامَنَ الْمَدَنُ كُورَاتٍ جَاوَزَ فَلَمْ يَلَمْ يَتَرَدَّى
 و طلبها پس اگر کلمات داشت ازین چیزها که ذکر کرده شد بگذرد و رستگار شود و اگر نه سراسر بگردد
 فِي النَّارِ قَالَ وَهَبُ بْنُ مُنَبِّهٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 در دوزخ گفت و هب بن منبه که بر آن بنده رسول خدا صلی الله علیه
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَنَادِي فِي جَمْعِ الْجُسُورِ يَا رَبِّ أُمِّي أُمِّي فَيَرْكَبُ
 و آله و سلم آواز کند در جمیع پلها ای پدر ای پدر و بر هر پل که بر سر او باشد
 الْخَلَائِقُ الْجَسْرُ حَتَّى يَرْكَبَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَالْجَسْرُ تَضْطَرُّ بِ
 مخلوق پس بر هر پل که بر سر او باشد بعضی از ایشان بعضی را و بر هر پل که بر سر او نیست
 كَالسَّفِينَةِ فِي الْبَحْرِ يَوْمَ الْيَوْمِ الْعَاصِفِ يَجْجُونَ وَيَعْبُرُونَ مَنْ
 مانند کشتی در دریا روزی که باد سخت تیز باشد پس روان شود و عبور کند کسیکه
 نَحَا الزُّمْرَةِ الْأُولَى كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ الْخَاطِفِ وَالزُّمْرَةُ الثَّانِيَّةُ
 سلمات یافت گروه اول بگذرد مانند برق درخشند چشم نبرد کنند و گروه دوم بگذردند
 كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ الْخَاطِفِ وَالزُّمْرَةُ الثَّالِثَةُ كَالطَّبِيرِ السَّرِيعِ
 مانند برق درخشند و سلمات یافت گروه سوم بگذردند مانند طبعان تیز
 وَالزُّمْرَةُ الرَّابِعَةُ كَالْفَرَسِ الْجَوَادِ وَالزُّمْرَةُ الْخَامِسَةُ كَالرَّحْلِ
 و گروه چهارم بگذردند مانند اسب تیز روان و گروه پنجم بگذردند مانند پیاده
 الْمَالِشِيِّ السَّرِيعِ وَالزُّمْرَةُ السَّادِسَةُ كَالرَّحْلِ الْمَالِشِيِّ الْخَفِيفِ وَالزُّمْرَةُ
 روزه و جلد و گروه ششم بگذردند مانند شتر قوی و گروه هفتم بگذردند مانند شتر قوی و گروه هفتم بگذردند

السَّابِعَةُ كَالْبَغْيَةِ السَّرِيعَةِ وَالزُّمْرَةُ الثَّامِنَةُ كَالْمَرَّةِ الْحَامِلَةِ
 و گروه هفتم بگذردند مانند شتر قوی و گروه هشتم بگذردند مانند شتر قوی و گروه هشتم بگذردند
 وَالزُّمْرَةُ الثَّاسِعَةُ كَالْأَسَدِ اللَّاحِقِ وَالزُّمْرَةُ الْعَاشِرَةُ
 و گروه نهم بگذردند مانند شیر که بر آرد آن جزو کنند و گروه دهم بگذردند
 يَقْفُونَ عَلَى الصِّرَاطِ وَلَا يَقْدِرُونَ أَنْ يَجُوزُوا وَيَعْبُرُوا
 و سلمات یافت بر صراط و نتوانند بگذردند و عبور کنند
 فَبَعْضُهُمْ يَمُرُّونَ قَدَرُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وَبَعْضُهُمْ قَدَرُ شَهْرٍ
 پس بعضی از ایشان بگذردند در مقدار یک روز و شب و بعضی از ایشان در مقدار یک ماه و
 بَعْضُهُمْ قَدَرُ سَنَةٍ أَوْ سَنَتَيْنِ وَبَعْضُهُمْ قَدَرُ ثَلَاثِ سِنِينَ
 بعضی از ایشان در مقدار یک سال و دو سال و بعضی از ایشان در مقدار سه سال بگذردند
 وَلَا يَزَالُ كَذَلِكَ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ مَنْ يَمُرُّ عَلَى الصِّرَاطِ يَقْدِرُ
 و بهر ستم بچنین باشد تا آنکه آخر کسی که بگذرد بر صراط در مقدار
 خَمْسِ وَعَشْرِينَ أَلْفَ سَنَةٍ وَرَوِي أَنَّ النَّاسَ يَجُوزُونَ وَ
 بیست و پنج هزار سال و روایت شده که بر حق مردم میروند و
 يَمُرُّونَ عَلَى الصِّرَاطِ وَكَانَ الْيَتِيمَانِ مِنْ تَحْتِ أَقْدَامِهِمْ وَفَوْقَ
 و بگذردند بر صراط و باشند آتش دوزخ از زیر قدمهای ایشان و آواز
 رُؤْسِهِمْ وَعَنِ إِيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَعَنْ خَلْفِهِمْ وَمِنْ قُدَامِهِمْ
 سر ایشان و از جانب راست ایشان و از جانب چپ ایشان و از پیش ایشان و از پشت ایشان
 فَنَ لَكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ
 پس مصداق این قول خدا باشد و نیست از شما کسی که بگذرد بر دوزخ است این وعدۀ پروردگار که
 حَتَّى أَقْضِيَا شَمْعَ نَارِ الْزَيْنِ اتَّقُوا وَتَذَرُوا الظَّالِمِينَ فِيمَا جَنَبُوا وَالنَّارُ
 تا دم منقرض شود پس بر آید مقتضای آن و بگردد و ظالمان را در آنجا بماند و آتش
 تَأْكُلُ أَمْعَاءَهُمْ وَجُلُودَهُمْ وَتَعْمَلُ فِي أَجْسَادِهِمْ وَجُلُودَهُمْ
 بخورد و روی ایشان را از پوست ایشان را و عمل کند در بدن ایشان و پوستهای ایشان را
 وَكُلُّهُمْ حَتَّى آتَاهُمْ يُعْيِزُونَ كَالْفَحِيمِ الْأَسْوَدِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَجُوزُهَا
 و هر یک از ایشان تا آنکه ایشان را گروهی مانند فحیم سیاه و بعضی از ایشان تا آنکه ایشان را گروهی
 وَلَا يَخْشَى شَيْئًا مِنْ أَهْوَالِهَا وَلَا يَنَالُ بِشَيْءٍ مِنْ نِيرَانِهَا حَتَّى إِذَا
 و میترسد چیزی را از ترسایدن آن و میترسد چیزی را از ترسایدن آن و میترسد چیزی را از ترسایدن آن
 جَاوَزَهَا يَقُولُ الَّذِي لَمْ يَخْشَ وَلَا يَخْشَى أَنْ الصِّرَاطُ يُقَالُ لَهُ
 بگذرد و آن گوید آنکه میترسد چیزی را از ترسایدن آن و میترسد چیزی را از ترسایدن آن و میترسد چیزی را از ترسایدن آن

قَدْ جَاءَ وَتَهُ مِنْ غَيْرِ مَشَقَّةٍ بِرَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَقَدْ جَاءَ فِي الْخَبَرِ
 أَنَّهُ يَأْتِي قَوْمٌ وَيَقْفُونَ عَلَى الصِّرَاطِ وَيَقُولُونَ قَدْ كُنَّا خَائِفِينَ
 مِنَ النَّارِ وَلَا يَتَجَسَّسُونَ بِالْمَرْفُوعِ عَلَيْهِ فَيَكُونُ قِيَامِي جَبْرِيْلَ
 وَكَوْنِي دُوْلِي كَمَنْدُ أَنْ قَوْمٌ كَمَنْدُ شَقِيْقٌ بِرَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى
 وَيَقُولُ مَا مَنَعَكُمْ أَنْ تَعْبُرُوا الصِّرَاطَ فَيَقُولُونَ إِنَّا خَائِفُونَ مِنَ النَّارِ
 فَيَقُولُ جَبْرِيْلُ لِمَ لَا تَدْعُو السَّابِقِينَ فِي الدُّنْيَا هَلْ كُنْتُمْ تَعْبُرُونَ
 فَيَقُولُونَ بَالَسَّغْنِ قِيَامِي الْمَلَكَةِ بِالْمَسَاجِدِ الَّتِي صَلَّوْا فِيهَا الْمَسْجِدَ
 السَّغِيْنَةَ فَيَجْلِسُونَ عَلَيْهَا وَيَعْبُرُونَ الصِّرَاطَ فَيَقُولُونَ لِمَ هَذَا
 مَسَاجِدُكُمْ الَّتِي صَلَّيْتُمْ فِيهَا بِجَمَاعَةٍ وَفِي الْخَبَرِ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى
 يُحَاسِبُ عَبْدًا فَيَتَرَجَّحُ سَيِّئَاتُهُ عَلَى حَسَنَاتِهِ فَيَأْمُرُهُ اللَّهُ تَعَالَى
 إِلَى النَّارِ فَإِذَا ذَهَبَ بِهِ يَقُولُ اللَّهُ لِحَبْرِيْلَ أَذْرَكَ عَبْدِي
 وَأَسْأَلُهُ هَلْ جَلَسْتَ فِي الدُّنْيَا مَعَ الْعُلَمَاءِ فَأَغْفِرَ لَهُ يَشْفَاعِيْهِمْ
 فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ لَا فَيَقُولُ يَارَبِّ أَنْتَ تَعْلَمُ بِحَالِ عَبْدِكَ فَيَقُولُ
 اللَّهُ تَعَالَى فَمَا سَأَلَهُ هَذَا أَحْبَبْتَ عَلَيَّ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ الْعَبْدُ
 لَا فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى فَمَا سَأَلَهُ هَلْ جَلَسْتَ عَلَى مَا يُدْعَى مَعَ الْعَالَمِ
 فِي الدُّنْيَا قَطُّ فَيَقُولُ لَا فَيَقُولُ فَمَا سَأَلَهُ هَلْ سَكَنْتَ فِي

مَنْكِرٌ

مَنْكِرٍ يَكُنْ فِيهِ عَالِمٌ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ لَا فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى
 فَمَا سَأَلَهُ هَلْ سَكَنْتَ وَلَدَكَ اسْمًا يَشْبَهُ بِاسْمِ عَالِمٍ فَإِنْ وَافَقَ اسْمُ
 وَلَدِهِ بِاسْمِ عَالِمٍ فَلَا غُفْرَ لَهُ فَيَسْأَلُهُ فَإِنْ كَمُتُ وَافَقَ فِيهِ فَيَقُولُ اللَّهُ
 تَعَالَى لِحَبْرِيْلَ فَمَا سَأَلَهُ هَلْ أَحْبَبْتَ رَجُلًا يُحِبُّ الْعُلَمَاءَ فَيَسْأَلُهُ
 فَيَقُولُ نَعَمْ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِحَبْرِيْلَ خُذْ بِيَدِهِ وَأَدْخِلْهُ
 الْجَنَّةَ فَإِنَّ هَذَا الرَّجُلَ كَانَ فِي الدُّنْيَا يُحِبُّ رَجُلًا وَهُوَ يُحِبُّ
 الْعُلَمَاءَ وَعَلَى هَذَا جَاءَ فِي الْخَبَرِ أَنَّهُ يُحَسِّرُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَسَاجِدَ
 الدُّنْيَا كَأَنَّهُ بَخْتُ أَبْيَضُ قَوَائِمُهَا مِنَ النَّبَرِ وَأَعْنَاقُهَا مِنَ الزُّعْفَرَانِ
 وَدُوسُهَا مِنَ الْمِسْكِ وَظُهُورُهَا مِنَ الزَّبْرِجَدِ الْأَخْضَرِ يَنْ كِبَهَا
 فَيَنْبُرُونَ فِي عَرَصَاتِ الْقِيَمَةِ فَيَقَالُ هُوَ لَا مِنْ الْمَلَكَةِ
 الْمُقَرَّبِينَ أَوْ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الْمُرْسَلِينَ فَيُنَادِي مُنَادٍ يَا هَلِ الْقِيَمَةُ
 مَا هُوَ لَا مِنَ الْمَلَكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَلَا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الْمُرْسَلِينَ
 بَلْ هُوَ لَا أُمَّةٌ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الَّذِينَ حَفِظُوا
 تَحْسَنَ صَلَوَاتِ بِالْجَمَاعَةِ وَيُقَالُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ مَلَكَ يُقَالُ

بِحُكْمِهِ مَنْ تَزَارَعَتْ وَكَفَتْ مَيْتُو وَبِرَّيْزُ خُذْ بِيَدِهِ آخِرُهُ دَرَجَتُهُ كَقَدَمِهِ

مِنْهَا فَاخَذَ قَدْرَ ذَرَّةٍ وَغَسَلَ بِهَا فِي سَبْعِينَ بَحْرًا سَبْعِينَ مَرَّةً

اول و برادر گویند و آخر و برادر شهبان خوانند و گفتند ما که دوزخ شمر آن ذات که فرستاده ترا بنیجر

ثُمَّ جَاءَ إِلَى آدَمَ وَوَضَعَ عَلَى جَبَلٍ شَاهِقٍ مِنَ الْجِبَالِ فَنَادَى

پس او آن آدم بسوی آدم و نهاد آن دوزخ را بر سر کوه بلند از کوهها پس که داشت

فَإِذَا الْجِبَلُ وَرَجَعَتِ النَّارُ إِلَى مَكَانِهَا وَبَقِيَ دُخَانُهَا فِي الْأَخْجَارِ

آن کوه و باز گشت آن دوزخ آتش به مکان خود و باقی ماند دود و دوسه در سنگها

وَالْحَدِيدِ إِلَى يَوْمِ نَافِثِ هَٰذَا هَٰذَا النَّارُ مِنْ دُخَانِ تِلْكَ الذِّكْرَةِ

و آتش روز نافتان که این است پس این آتش در میان دود آن دوزخ است

فَاغْتَبِرُوا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

پس غریب گردید ای مؤمنان و فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله

وَسَلَّمَ إِنَّ أَهْلَ النَّارِ لَنَارٌ عَدَا أَبَا نُجَيْلٍ لَهُ ثَلَاثُونَ أَهْلًا

و سلم بر این سبکتزین اهل دوزخ از روی خطاب شخصی باشد و برادر باوش بود آن آتش

يَعْلَى مِنْهَا دِمَاعُهُ كَأَنَّهُ مِرْجَلٌ سَاقِطٌ عَلَى خَمْرٍ تَشْتَعِلُ مِنْهُ لَهَبٌ

که بر سر دوزخ و در آن منز سرور مانند و یک که نهاده باشد بر آنکه در دوزخ اندازی شد

النَّارُ وَخُجْرٌ حَشَوْبُطْنِهِ مِنْ قَدَمَيْهِ فَإِنَّهُ لَيُرَى أَشَدُّ أَهْلِ

آتش و برادر آن که درون شکر و است از دوزخ و او ای که بر این شخص بر آید و دوزخ و است از این اهل

النَّارِ عَدَا أَبَا وَائِلَةَ أَهْلُ النَّارِ يَدْعُونَ مَلَكًا فَلَا يَدْعُو عَلَيْهِمْ

نام از روی خطاب و بر آید و سبکتزین اهل نار است و بر آید و سبکتزین اهل نار است

جَوَابًا رُبْعِينَ عَامًا ثُمَّ يَدْعُو عَلَيْهِمْ وَيَقُولُ إِنَّكُمْ مَا كُنْتُمْ

جواب ما چهل سال پس از آن که دوزخ بر ایشان آید و جواب ما که بودید شما در این باره که گفتید

يَعْنِي دَائِمُونَ أَبَدًا ثُمَّ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ وَيَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا

یعنی دوام کنند گانید پس از آن که دوزخ بر ایشان آید و گویند ای پروردگار بر آور ما را

مِنْهَا فَإِنَّ عَذَابَنَا ظَالِمُونَ فَلَا يُجِيبُهُمْ مَقْدَارُ مَا كَانَتْ

از این آتش پس اگر بدارتیم پس بر آید همان ظالمان و قییم پس جواب اند بر ایشان را مقدر هر

الدُّنْيَا عَمَرْتُمْ ثُمَّ يَدْعُو عَلَيْهِمْ جَوَابًا لَأَخْسَوْا فِيهَا وَلَا تَكُونُوا قَالِ

دنیای دو باره پس از آن که دوزخ بر ایشان آید و بگویند مونس خود در آن و سخن گویند خود را بخیر است

لَيْسَ لَكُمْ تَقْوَةٌ بَعْدَ ذَلِكَ بِكَلِمَةٍ وَاحِدَةٍ وَمَا كَانَ ذَلِكَ

نباشد ایستادگی از روی حق گفتن بعد از آن به یک کلمه و نباشد بعد از آن آواز ای مشایخ

إِلَّا زَفِيرٌ شَيْقٌ فِي النَّارِ وَيُشَبِّهُ أَصْوَاتُهُمْ بِأَصْوَاتِ الْحَمِيرِ

مگر آواز اول و آواز آخر در آتش و است به باشد آواز ای مشایخ آن آواز ای حیران که آواز

اوله

اول و برادر گویند و آخر و برادر شهبان خوانند و گفتند ما که دوزخ شمر آن ذات که فرستاده ترا بنیجر

اول و برادر گویند و آخر و برادر شهبان خوانند و گفتند ما که دوزخ شمر آن ذات که فرستاده ترا بنیجر

أَوَّلُهُ زَفِيرٌ وَآخِرُهُ شَيْقٌ وَقَالَ مَلَكٌ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ

اول و برادر گویند و آخر و برادر شهبان خوانند و گفتند ما که دوزخ شمر آن ذات که فرستاده ترا بنیجر

نَبِيًّا لَوْ أَنَّ تَوْبًا مِنْ أَتَوَابِ أَهْلِ النَّارِ عُلِقَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

بر حق اگر بر آید تا هر چه از جامه ای اهل نار آویخته شود در میان آسمان و زمین

لَمَا تَوَّابٌ مِنْ حَرِّهَا مَا يَجِدُ وَنَ مِنْ نَشْرِهَا وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا

بر آید تا هر چه از جامه ای اهل نار آویخته شود در میان آسمان و زمین

كَوْطَرٍ مِثْلِ الْإِبْرَةِ مِنْهَا لَأَحْتَرِقَ أَهْلُ النَّارِ إِنْ مِنْ حَرِّهَا وَالَّذِي

اگر یک گرمه و مثل سوزنی از آن بر آید بسوزند اهل نار از گرمی آن و است از این

بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ أَنَّ ذُرًّا عَامِنَ السَّلْسَلَةِ الَّتِي ذَكَرَهَا اللَّهُ

که فرستاده ترا بنیجر بر حق اگر بر آید یک ذره از زنجیر که در دوزخ آویخته بسوزد

فِي كِتَابِهِ لَوْ وَضِعَ عَلَى جَبَلٍ كَذَابُ الْجَبَلِ حَتَّى يَبْلُغَ الْأَرْضَ السَّابِقَةَ

در کتاب خود اگر نهاده شود بر کوهی بر آید تا بر آید به زمین و کوه

وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ أَنَّ رَجُلًا عَذِبَ بِالْغَرِبِ لَأَحْتَرِقَ

و فرستاده ترا بنیجر بر حق اگر بر آید یک شخص عذاب دوزخ و دوزخ و دوزخ بر آید بسوزد

الَّذِي بِالْمَشْرِقِ مِنْ شِدَّةِ عَذَابِهَا حَتَّى يَهْتَادَ وَقَعْرُهَا بَعِيدٌ

آنکه بر مشرقی باشد از شدت عذاب دوزخ پس اگر دوزخ است با این دوزخ دور است

وَحُطْبَتُهَا حَادِدٌ وَشَرُّهَا حَمِيمٌ وَصَدِيدٌ وَثِيَابُهَا قَطِرَانُ النَّارِ إِنْ

و حوب دوزخ این است و شر آن گرم و صدید و ثیاب آن قطران آتش است

بَابُ فِي ذِكْرِ أَبْوَابِ النَّارِ لَهَا سَبْعَةٌ أَبْوَابٌ لِكُلِّ بَابٍ

باب ۳۳ در ذکر دروازه های دوزخ هر دروازه را هفت دروازه است برای هر دروازه

مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَلَكِنَّمَا مَفْتُوحَةٌ

از کافران حصه ای است قسمت کرده شد از مردان و زنان و لیکن این دروازه ها است

بَعْضُهَا أَسْفَلُ مِنْ بَعْضٍ وَمِنْ بَابٍ إِلَى بَابٍ قَسِيرَةٌ سَبْعِينَ

بعضی پایین تر از بعضی و از یک دروازه تا دروازه دیگر مسافت هفتاد

سَنَةً وَكُلُّ بَابٍ مِنْهَا أَشَدُّ حَرًّا مِنَ الَّذِي يَدْلِيهِ سَبْعِينَ ضِعْفًا

سال است و هر دروازه از آن سخت تر است در گرمی از دروازه که بر سر آن است هفتاد و چند

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبِرْ يَا جَبْرَائِيلُ

و فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله خبر کن ای جبرائیل

عَنْ سَكَّانٍ قَالِ جَبْرَائِيلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمَا الْبَابُ الْأَوَّلُ فِيهِ

از ساکنان آن دروازه ها گفت جبرائیل ای رسول خدا خبرم دروازه اول است پس و آن

باب فی ذکر ابواب النیران

مَعَاصِيَ اللَّهِ تَعَالَى فَإِذَا وَقَفُوا عَلَى شَفِيرَةِ جَهَنَّمَ وَنَظَرُوا إِلَى النَّارِ
 كُنْزُ اللَّهِ خَدَائِقُهَا كَيْسُ جَنِّهَا سَوَادُهَا شَوْخُهَا بَرَكَةُهَا دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 وَآلِ الزَّبَانِيَةِ يَقُولُونَ يَا مَالِكَ أَلَمْ تَكُنْ لَنَا سَاعَةً حَتَّى تَنْبِكِيَ عَلَيَّ
 وَبَسْوَى فَرَسْتُكَ لَكَ عَذَابُ كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 أَنْفُسَنَا قِيَادَنَ لَكُمْ قِيَادَنَ حَتَّى لَمْ يَبْقَ الدُّمُوعُ قِيَادَنَ دَمَا فَيَقُولُ
 أَنْفُسَايَ خُودِي أَذْنُ دَهْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 الْمَالِكُ لَكُمْ مَا أَحْسَنَ هَذَا الْبُكَاءُ فَلَوْ كَانَ هَذَا الْبُكَاءُ فِي الدُّنْيَا مِنْ
 مَالِكِ مَرَاتِيقُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 خَشْيَةَ اللَّهِ تَعَالَى لَنَنَعِمَ الْيَوْمَ مِنَ النَّارِ **بَابُ فِي ذِكْرِ الزَّبَانِيَةِ**
 حُرُوفُ خَدَائِقُهَا كَيْسُ جَنِّهَا سَوَادُهَا شَوْخُهَا بَرَكَةُهَا دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 قَالَ مَنْصُورُ بْنُ عَمَّارٍ بَلَّغَنِي عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 أَنَّ الْمَالِكَ النَّارِيَّ أَيْدِيَا وَارْجُلَا بَعْدَ أَهْلِ النَّارِ وَمَعَ كُلِّ جُلَيْدٍ
 كَرِيمٍ يَمُوتُ بِرَأْسِهِ دَوْنُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 ثَقِيَّةً وَتَقِيدُهُ وَتَغْلَهُ وَتَسْلِسُهُ فَإِذَا نَظَرَ الْمَالِكُ إِلَى النَّارِ
 كَرِيمٍ يَمُوتُ بِرَأْسِهِ دَوْنُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 يَا كُلُّ بَعْضٍ بَعْضًا مِنْ خَوْفِ الْمَالِكِ وَحُرُوفُ السَّبْطَةِ سَبْطَةُ عَشْرِ
 تَيْمُورُ وَبَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَارْجُلَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 حُرُوفًا وَعَدُّ الزَّبَانِيَةِ كَذَلِكَ مَنْ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حُرُوفُهَا وَعَدُّهَا فَرَسْتُكَ لَكَ عَذَابُ كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ الْخَالِصِ خَلَصَهُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الزَّبَانِيَةِ
 أَرْجُلَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 بِبَرَكَتِهِ وَلَا تَمُوتُوا مِنَ الزَّبَانِيَةِ زَبَانِيَةُ لَا تَمُوتُ يَعْمَلُونَ بِأَرْجُلِهِمْ كَمَا
 بِبَرَكَتِهِ وَبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَرَامَتُهُ شَوْخُهَا بَرَكَةُهَا دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 يَعْمَلُونَ بِأَيْدِيهِمْ قِيَادَنَ وَاحِدٍ مِنْهُمْ عَشْرَةُ آلَافٍ مِنَ الْكُفَّارِ بَيْدٍ
 كَرِيمٍ يَمُوتُ بِرَأْسِهِ دَوْنُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 وَاحِدٍ وَعَشْرَةُ آلَافٍ بِأَحَدِي رِجْلِيهِ وَعَشْرَةُ آلَافٍ بِالسَّيِّدِ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 الْآخَرَى وَعَشْرَةُ آلَافٍ بِالرَّجُلِ الْآخَرَى فَيُعَذِّبُ أَرْبَعِينَ آلَافَ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ

هَكَذَا

كَافِرَةً وَاحِدَةً لِمَا فِيهِ مِنْ قُوَّةٍ وَشِدَّةٍ أَحَدُهُمْ مَا لَكَ
 كَرِيمٍ يَمُوتُ بِرَأْسِهِ دَوْنُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 خَازِنُ النَّارِ وَثَمَانِيَةَ عَشْرٍ مِثْلَهُ وَهُمْ رُؤَسَاءُ الْمَلَائِكَةِ تَحْتَ
 خَازِنُ النَّارِ وَثَمَانِيَةَ عَشْرٍ مِثْلَهُ مِثْلُ مَالِكِ وَارْشَادُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 كُلِّ مِنْهُمْ مِنَ الْخَزْنَةِ مَا لَا يَحْصِي عَدْدُهُ وَاعْيَانُهُمْ كَالْبَقَرِ الْخَاطِفِ
 كَرِيمٍ يَمُوتُ بِرَأْسِهِ دَوْنُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 وَأَسْنَانُهُمْ كَصِيَاحِي أَقْرَانِ الْبَقَرَةِ وَأَسْفَاهُمْ كَمِثْلِ قَدَمِهِمْ وَيُخْرِجُ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 لَهُمُ النَّارُ مِنْ أَقْوَاهُمْ مَا بَيْنَ كَيْفِي كُلِّ وَاحِدٍ سِيرَةٍ سِتْرٍ وَاحِدَةٍ
 مِثْلُهَا وَارْشَادُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 وَلَمْ يَخْلُقِ اللَّهُ فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الرَّحْمَةِ وَالرَّأْفَةِ مِقْدَارَ ذَرَّةٍ وَلَوْ
 وَارْشَادُهَا رِجَالُهَا كَوْنِيهِ أَيْ مَالِكَ أَذْنُ دَهْ بَابُهَا رِجَالُهَا سَاعَتِي سَاعَتِي
 مَكَثَ أَحَدُهُمْ فِي بَحَارِ النَّارِ مِقْدَارَ أَرْبَعِينَ سَنَةً لَا يَضُرُّهُ النَّارُ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 لِأَنَّ الْمَلَائِكَةَ خَلَقَتْ مِنَ التُّورِ وَالنُّورِ أَشَدَّ مِنَ النَّارِ نَعُودُ يَا اللَّهُ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 مِنْهَا ثُمَّ يَقُولُ الْمَالِكُ لِلزَّبَانِيَةِ الْقُوَاهُمْ فِي النَّارِ فَإِذَا الْقُوَاهُ جَمِيعُهُمْ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 فِي النَّارِ نَادُوا بِأَحْبِبِهِمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ فَيَرْجِعُ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 عَنْهُمْ النَّارُ فَيَقُولُ الْمَالِكُ يَا نَارُ اخْذِي مِنْهُمْ فَتَقُولُ النَّارُ كَيْفَ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 اخْذِي مِنْهُمْ وَهُمْ يَقُولُونَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ فَيَقُولُ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 الْمَالِكُ تَعْمُ كَذَلِكَ أَمْرِي رَبِّي فَلَمَّا سَكَتُوا مِنْ قَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 تَأْخُذُ هُمُ النَّارُ فَيَمْتَنُّهُمْ مِنْ تَأْخُذِهِ إِلَى قَدَمِيهِ وَمِنْهُمْ مَنْ تَأْخُذُ إِلَى
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ
 رِجْلِيهِ وَمِنْهُمْ مَنْ تَأْخُذُ إِلَى سَرْتِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ تَأْخُذُ إِلَى حَلْقِهِ فَإِذَا
 دَوْنُهَا وَلَقَدْ كُنْتُ بَسْوَى آتَشِ

در این باب
در بیان
در بیان
در بیان

أَلْفَ سَنَةٍ فَلَا يَرُدُّ الْمَالِكُ عَلَى الْأَشْقِيَاءِ جَوَابًا فَيَقُولُونَ رَبَّنَا
 مَا أَجَبْنَاكَ الْمَالِكُ فَيَقُولُونَ يَا مَالِكُ اسْقِنَا شَيْبَةً مِنْ مَاءِ الشَّيْءِ
 فَقَدْ أَكَلْتَ النَّارَ عَظْمًا مَنَا وَقَطَعْتَ النَّارَ قُلُوبَنَا فَيَسْقِيهِمْ شَرْبَةً مِنْ
 مَاءِ الْحَيَاةِ فَإِذَا تَنَاوَلُوا بِالْيَدَيْنِ يَسْقِطُ الْأَصْلَ بَعْدَ إِذَا بَلَّغَتْ لَوَجْهَهُ تَنَاوَلُوا
 أَلْوَجْهَهُ وَالْعِيُونَ وَالْجُلُودَ وَلَا دَاخِلَتْ فِي الْبُطُونِ قَطَعْتَ الْأَمْعَاءَ وَ
 أَكْبَدَ قَالَ إِنَّ سَاكِنِي أَهْلَ النَّارِ إِذَا اسْتَقْفَرُوا أَطْعَامًا يَمْنَحِيهِمْ بِالزُّقُومِ
 فَإِذَا أَكَلُوا الزُّقُومَ يَغِيْلُ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَيَغِيْلُ دِمَاجَهُمْ وَأَضْرَأَ سَهْمُ
 وَيَخْرُجُ لَهَبُ النَّارِ مِنْ فَمِهِمْ وَيَسْقُطُ أَحْشَاؤُهُمْ مِنْ دُبُرِهِمْ قَتَلْتُمْ أَقْدَامَهُمْ قَالَ
 إِنَّ سَاكِنِي أَهْلَ النَّارِ يَلْبَسُونَ مِنْ قِطْرَانٍ فَإِذَا أَوْضَعُوا عَلَى الْأَبْدَانِ
 اسْتَلْحَتِ الْجُلُودُ وَأَنَّ الْأَشْقِيَاءَ فِي النَّارِ عَنِي لَا يَصُورُونَ بِكُمْ
 لَا يَنْطَقُونَ حَتَّى لَا يَسْمَعُونَ وَكُلَّ جَائِعٍ يَشْتَهِي أَطْعَامَ لَا أَهْلَ
 النَّارِ وَكُلَّ مَيِّتٍ يَشْتَهِي حَيَوَةَ لَا أَهْلَ النَّارِ فَإِذَا هُمْ يَمْنَحُونَ الزُّقُومَ
 وَلَا يَمُوتُونَ **بَابٌ فِي ذِكْرِ الْوَانِ الْعَذَابِ عَلَى قَدَرِ أَعْمَامِهِمْ قَالَ الشَّيْءُ**
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَفْعَلُ أَمَّةً مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
مِنَ النَّارِ مِنْ بَعْدِ سِتِّينَ أَلْفَ سَنَةٍ وَهُوَ لَا يَقُومُ مِنْ أَمَّتِي

سَامُون

سَامُونٌ مِنَ الْخُومِ الْحَرَامِ مَهْزُولُونَ مِنَ الدِّينِ كَاسُونَ مِنَ الشَّيْبِ
 عَارُونَ عَنِ الطَّاعَاتِ عَالِمُونَ لَا يَعْلَمُونَ بِالْعِلْمِ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا
 مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفَاوُونَ جَاهِلُونَ مِنْ أَهْلِ
 السُّوقِ يَكْسِبُونَ مِنْ أَيِّ مَالٍ شَاءُوا وَلَا يَأْمَنُ أَيُّ بَابٍ يَدْخُلُونَ
 فِي النَّارِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَئِذٍ لَأُفَضِّلَ الْغَمْدَ وَلَا مَانَةَ
 يُسْعَمَانِ عَلَى وُجُوهِِهِمَا إِلَى النَّارِ وَنَاطِرًا فِي جَهَنَّمَ صَارَ كُلُّ عَضْوٍ
 مِنْهُمَا فِي مَكَانٍ وَكُلُّ عِزٍّ فِي مَكَانٍ وَقَلْبُهُمَا فِي مَكَانٍ وَوَيْلٌ لِكُلِّ
 نَافِضٍ لَعْمَدٍ وَلَا مَانَةَ وَتَرَاهُمَا مَصْلُوبَيْنِ عَلَى شَجَرَةٍ الزُّقُومِ
 فَلَتَأْتِ تَدْخُلُ فِي دُبُرِهِمَا وَتَخْرُجُ مِنْ فَمِهِمَا وَأَذْنُهُمَا وَآغْمِيَهُمَا
 وَيُقَارَنُ مَعَهُمَا الشَّيْطَانُ فِي السَّلْسِلِ وَالْأَغْلَالِ مُعَلَّقَيْنِ بِأَسْنَانِهِمَا
 وَلِيَا يَمَا وَيَسِيلُ دِمَاجُهُمَا مِنْ مِخْرَجَيْهِمَا وَلَا يَجِدَانِ رَاحَةَ طَرْفَةٍ
 عَيْنٍ وَأَنَّ الْكَافِرِينَ يَطْلُبُونَ الْأَمَانَ مِنْ عَذَابِ نَافِضٍ لَعْمَدٍ
 وَالْأَمَانَةَ وَنَافِضٍ لَعْمَدٍ وَالْأَمَانَةَ يَطْلُبُ الْأَمَانَ مِنْ عَذَابِ
 تَارِكِ الصَّلَاةِ وَتَارِكِ الصَّلَاةِ يَطْلُبُ الْأَمَانَ مِنْ عَذَابِ تَارِكِ
 وَالزَّانِي يَطْلُبُ الْأَمَانَ مِنْ عَذَابِ الْزَّانِي نَافِضٍ لَعْمَدٍ وَالْأَمَانَةَ
 وَنَافِضٍ لَعْمَدٍ وَالْأَمَانَ مِنْ عَذَابِ الْزَّانِي نَافِضٍ لَعْمَدٍ وَالْأَمَانَةَ

سَامُون

وَالَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا وَمَا بَلَغُوا فِي النَّارِ حَتَّى إِلَى

وزانگنده و خوردن سود و تارک نماز عذاب کرده شود در آتش مدت دراز تا

أَرْبَعِينَ أَلْفَ سَنَةٍ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَوْ كَانَ

چهل هزار سال فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اگر باشد

مَاءُ الْبَحَارِ مِدَادًا وَالْأَشْجَارُ أَقْلَامًا مَا أَكَلَتْهُ لَوْ كُنْتُ قَدْ نَسِيتُ الْعِبَادَ

آب دریا مداد و درختان قلم و اگر بنویسند تمام شود و یاد

كُلُّهَا ثُمَّ حَتَّى أَثْمَلَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ ضِعْفٍ فَيَنْقُذُ ذَلِكَ كُلَّهُ وَفَنِي

همه پس ازان آید و ثمرها و نویسد که آن هفتاد و یک هزار و یکصد پس تمام شود این همه و فانی شود

الْأَشْجَارُ وَالْحِجْرُ قَبْلَ أَنْ يَكْتُبَ أَعْدَادُ جَهَنَّمَ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى

درختان و حجران پیش از آنکه بنویسد عذاب جهنم و آنست که گوید

لَا يَبْنِينَ فِيهَا أَحْقَابًا قَالَ اتَّعْلَمُونَ مَا الْحَقُّ قَالُوا أَلَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى

نمی بنهند در آنجا ابد و آنست که می دانند حق را گفتند ای پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْحَقُّ أَرْبَعَةُ أَلْفَ سَنَةٍ قَالُوا أَلَا السَّنَةُ كَمْ

حق علیه و آله و سلم حق چهار هزار سال است گفتند آن سال چند

شهرٍ قَالَ أَرْبَعَةُ أَلْفِ شَهْرٍ قَالُوا الشَّهْرُ كَمْ يَوْمًا قَالَ أَرْبَعَةُ أَلْفِ يَوْمٍ

ماه است گفت چهار هزار ماه گفتند آن ماه چند روز است فرمود چهار هزار روز

قَالُوا الْيَوْمُ كَمْ سَاعَةً قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سَبْعُونَ

گفتند روز چند ساعت است فرمود هفتاد ساعت علیه و آله و سلم هفتاد

أَلْفَ سَاعَةٍ كُلُّ سَاعَةٍ سَنَةٌ مِنْ سِنِينَ الدُّنْيَا وَرَوَى عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

هزار ساعت هر ساعت سال است از سالهای دنیا و روایت شده از ابی هریره

أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ

پس ایمنه و گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم اگر روز قیامت

يُخْرَجُ مِنْ جَهَنَّمَ حَيَّةٌ أَسْفَلَ حَرِيشٍ وَيَتَوَلَّى مِنْ جَنْبِ الْعَقَبِ وَرَأْسُهُ

بر آید از جهنم یک مار نامی در حریش باشد و بپوشد از جنب عقب و سر او

فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَذَنِبُهُ إِلَى تَحْتِ الثَّرَى فَيُبَادِي كُلَّ سَنَةِ أَلْفَ

در آسمان هفتاد و یک و دموی تا زبانش به زمین برسد پس آید و بپوشد هر سال

مَرَّةً فَإِنَّ قَاطِعَ الرَّحْمِ وَأَيْنَ شَارِبُ الْخَمْرِ يَقُولُ جَبْرَائِيلُ مَا تَرِيدُ

بار که کاس است قطع کننده رحم او کاس است نوشنده شراب پس گوید جبرائیل چه می خواهی

يَا حَرِيشُ فَيَقُولُ الْحَرِيشُ أُرِيدُ خَمْسَ نَقِيرَاتٍ مِنْ تَرَكِ الصَّلَاةِ وَأَيْنَ

ای حریش پس گوید حریش می خواهم پنج نقره از ترک نماز و ای

مَنْ

تلفاتی منها
انتظار ای مقبول
نوعی از احکام حق
بدرجه و درجه
والله اعلم
والسنة ثمانية
ويعتبرون يوما
والجود الواحد
الفسنة ثمانية
احد الدنيا يقال
لا يباعدون ذلك
الوقت والافلا
يخبرون

مَنْ مَنَعَ الزَّكَاةَ وَأَيُّنَ مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَأَيُّنَ مَنْ أَكَلَ الرِّبَا وَأَيُّنَ

سکست کسی که زکوة را و کس است کسی که نوشیده شراب را و کس است کسی که خورده سود را و کس است

مَنْ يَحْدِثُ بَعْدَ يَتِ الدُّنْيَا فِي الْمَسْجِدِ وَأَنَا أَكَلُهُمْ وَأَطْعَمُهُمْ

سکست کسی که بعد از نماز در مسجد و من خورم ایشان را و من اطعمم ایشان را

فِي فَمِهِ وَيَرْجِعُ إِلَى جَهَنَّمَ نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّقَاوَةِ **بَابٌ فِي ذِكْرِ شَارِبِ**

در دهان خود و باز گردد به جهنم بپناه می آورم از شقاوت و در ذکر شارب الخمر

الْخَمْرِ رَوَى عَنْ أَبِي بَنْدَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

شراب روایت شده از بند بنده که گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم

وَآلِهِ وَسَلَّمَ يُؤْتَى شَارِبُ الْخَمْرِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَكَأَنَّهُ مَوْجٌ فِي

و آنست که علیه و سلم آورده شود و شارب الخمر روز قیامت و گویند که شراب او موج باشد در

عَنْقِيقِهِ وَالْقَنْبُورُ فِي كَفِّهِ حَتَّى يُصْلَبَ عَلَى خَشَبَةٍ مِنَ النَّارِ

گردن وی و قنبور بر کف او و در دست وی تا آنکه مصلوب شود بر چوبی از آتش

فَيُنَادِي مَنْ أَرَادَ هَذَا أَفَلَانَ ابْنُ فُلَانٍ مِنْ مَوْضِعٍ كَذَا أَوْ يَجْرُ بِرَأْسِهِ

پس او را کند که آید از این فلان پسر فلان است از موضع چنین و می بر آید بر سر

الْخَمْرِ مِنْ فَمِهِ قَدْ تَيَأَذَى أَهْلُ النَّارِ وَأَهْلُ الْمَوْضِعِ حَتَّى يَسْتَعِيثُوا

شراب از دهان وی هر چند استادی شود ای فلان و اهل موضع چنین و می آید و گویند

إِلَى اللَّهِ مِنْ نَارٍ رَأَيْتُ فِيهِ وَكَأَنَّهُ مَوْجٌ فِي النَّارِ فَإِذَا طُرِحَ

بجانب آید ای فلان که بود ای فلان و باشد که موجی است در آتش پس چون از آتش شود

فِي النَّارِ يَبْدُو أَلْفَ سَنَةٍ وَأَعْطَاهُ شَمْرًا يَدِي مَا لَكَ أَفَلَا يَحْيِيهِ

در آتش او را کند هزار سال و ای فلان که داد او را شمشیر و او را زنده کند او را

مِقْدَارُ ثَمَانِينَ سَنَةً وَكَأَنَّهُ عَرَقٌ مِنْ ثَمَرِ الْيَوْمِ فَيُبَادِي

مقدار هشتاد و یک سال و گویند که عرقی است از ثمره روز قیامت و او را

يَأْرِبُ أَوْ رَفَعَ عَنِ الْعَرَقِ فَلَا يَرْفَعُهُ شَمْرُ يَدِي النَّارُ وَكَأَنَّهُ حَتَّى يَكُونَ

ای دست من بر آید از عرق او یا بر آید از عرق او و او را زنده کند او را

رَمَادًا ثُمَّ يَأْخُذُ خَلْقًا جَدِيدًا ثُمَّ يَفْجِي وَتَحْرِقُهُ مَقْلُودَةً فَيَبْكُ وَتَأْخُذُ

خاکستر پس ازان را زنده کند و خلق نو پس ازان را زنده کند و او را طوق کرده شود پس گریه و بجز او را

مِنْ رَحْلِهِ فَيُثَبِّتُ فِيهَا بِالسَّلَاسِلِ عَلَى وَجْهِهِ فَإِذَا اسْتَفْغَانَ بِالْمَاءِ

از دو پای او پس نشاندند و او را بپوشد و او را با زنجیرها بر سر او و او را با آب

حَتَّى يَأْتِيَهُمُ الْيَوْمَ أَشْرَبُ تَقَطَّعَتْ أَمْعَاؤُهُ فَإِذَا اسْتَفْغَانَ بِالطَّعَامِ

تا آید به آن روز شارب الخمر روز قیامت و او را زنده کند او را و او را با غذا

مَنْ

حَتَّىٰ بِالزَّكْوَمِ فَيَافِكُلُهُ وَيَغْلِي مَا فِي بَطْنِهِ وَمَا فِي دِمَاغِهِ وَيَخْرُجُ
 آورده شود بر خمر پس خود را و آنچه در شکم است و آنچه در مغز است و می بر آید
 لَهَبُ النَّارِ مِنْ فِيهِ وَتَسَاقَطَتِ الْأَحْشَاءُ مِنْ دُبُرِهِ تَحْتَ قَدَمَيْهِ ثُمَّ يُجْعَلُ
 شعله آتش از دهن وی و بیفتد روده وی از مقعد او و برود قدم او بر آید از کف پا و خود
 فِي تَابُوتٍ مِنْ نَارٍ أَلْفَ عَامٍ حَتَّى طُولُ عَذَابِهِ فَضِيْقُ مَدْخَلُهُ وَ
 و تابوت از آتش هزار سال تا آنکه دراز شود عذاب وی و تنگ شود جای وی و
 تَغْيِرُ أَلْوَانُهُ ثُمَّ يُخْرَجُ مِنَ التَّابُوتِ بَعْدَ أَلْفِ عَامٍ وَيُجْعَلُ فِي
 متغیر شود رنگ وی پس از آن تابوت بعد هزار سال و گردانیده شود و در
 سَبْعِينَ مِنَ النَّارِ وَيَغْلِي فِيهَا ثُمَّ يَأْخُذُ بِأَلْفِ عَامٍ فَلَا يُرْخَمُ وَفِي
 هفتاد سال از آتش و جوش داده شود و در آن پس آید و در آن هزار سال پس رخم کردن شود و در
 السَّبْعِينَ حَيَاتٍ وَعَقَارِبُ مِثْلُ الْبَحْتِ يَأْخُذُونَ بِقَدَمَيْهِ فَيَقْطَعُونَهُ
 هفتاد سال و گزدها مانند شتران بچرخند او را بر قدم وی و قطع کنند او را
 ثُمَّ يُوَضَّعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجٌ مِنَ النَّارِ وَيُجْعَلُ فِي مَفَاصِلِهِ الْحَدِيدُ
 پس از آن نهاده شود بر سر وی تاج از آتش و گردانیده شود و در مفاصل وی آهن
 وَفِي عُنُقِهِ السَّلْسِلُ وَالْأَغْلُلُ ثُمَّ يُخْرَجُ بَعْدَ أَلْفِ عَامٍ ثُمَّ يُجْعَلُ
 و در گردن وی زنجیر و قلاب و پس از آن بر آورده شود و بعد از آن پس از آن گردانیده شود و
 فِي وَبِيلٍ وَهُوَ أَدْمِنٌ أَوْ دِيَّةٌ جَمْعُهُ خَوْهَا شَدِيدٌ وَقَعْرُهَا
 در و بیل و آن وادی است از وادی های جهنم گرمی و سستی است و پایین وی
 بَعِيدٌ وَالسَّلْسِلُ وَالْأَغْلُلُ وَالْعَقَارِبُ وَالْحَيَاتُ فِيهَا كَثِيرَةٌ وَيَبْقَى
 دور است و زنجیر و قلاب و گزدها و ماران در آن بسیار شده و باقی ماند وی
 فِي الْوَيْلِ قَدْرَ أَلْفِ عَامٍ ثُمَّ يَأْخُذُ بِأَلْفِ عَامٍ فَيَسْمَعُ مُحَمَّدٌ صَوْتَهُ
 در و بیل مقدار هزار سال پس از آن آید و گوید یا محمد صدای من را می شنود و می آید او را
 وَيَقُولُ يَا رَبِّ أَسْمِعْ صَوْتَ رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى
 و گوید ای رب شنودم آواز من از امت من پس فرما که شنودم و شنودم
 هَذَا صَوْتُ الرَّجُلِ الَّذِي شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا وَمَاتَ سَكْرَانًا
 این آواز آن شخص است که در دنیا شراب را در دنیا و در حالت سبکی
 فَبَعَثْنَاهُ فِي الْخَمْرِ وَهُوَ سَكْرَانٌ فَيَقُولُ مُحَمَّدٌ يَا رَبِّ أَرْجُوهُ مِنَ النَّارِ
 پس بر او فرستادیم در خمر و او سکران است پس گوید محمد ای رب من را از آتش
 فَيُخْرِجُ بِشَفَاعَتِهِ وَلَمْ يَبْقَ بَعْدَ ذَلِكَ إِلَّا النَّارُ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى وَهَبْنَاهُ
 پس بر او شفاعت فرستادیم و بعد از آن بقیه آتش را می ماند و گوید یا محمد ای رب من را از آتش
 بِشَفَاعَتِهِ

بسم الله

لَكَ يَا مُحَمَّدُ بَابٌ فِي ذِكْرِ الْخُرُوجِ مِنَ النَّارِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ
 بر تو ای محمد در باب آنچه در ذکر خروج از آتش روایت از عبد الله بن عباس است
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّهُ قَالَ أَخْرَجَ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ مَنْ يَبْقَى شِقَّةُ الْف
 راوی با خود ایشان را از هر دو هزار و سیصد و شصت و شش نفر است که از این امت کسی است که باقی نماند از هزار
 سَنَةٍ فَيَصْبِحُ بَعْدَ أَرْبَعَةِ أَلْفِ سَنَةٍ يَا اللَّهُ أَلْفَ سَنَةٍ ثُمَّ يَأْخُذُ فِي
 سال پس او را گذشت بعد چهار هزار سال به کلید یا الله هزار سال پس از آن او را بکشند
 فِيهَا بِأَحْشَنَ أَلْفَ عَامٍ وَيَأْمَنُ أَلْفَ عَامٍ وَيَأْتِيَوْمَ أَلْفَ عَامٍ وَيَأْمَنُ
 در آن کلید یا احسن هزار سال و یا مئمن هزار سال و یا یوم هزار سال و یا مئمن
 يَا رَحِيمُ أَلْفَ عَامٍ فَإِذَا انْقَضَتْ حُكْمُهُ فَيَقُولُ يَا جِبْرَائِيلُ مَا
 یا رحیم هزار سال پس چون جاری و روان کند ضابطه را که در پیش او است و گوید ای جبرئیل چه
 فَعَلَ النَّارُ بِالْعَاصِينَ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اللَّهُ
 عمل کرد آتش با عصیان از امت محمد صلی الله علیه و آله و سلم گوید جبرئیل ای جبرئیل
 أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِمْ مَتَى يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى انْطَلِقْ وَانْظُرْ مَا حَالُهُمْ فَيَنْصَلِقُ
 تو دانای تری ای جبرئیل از من فرماید خدا را بگو چه حال ایشان است و به بین چیست حال ایشان پس برود
 جِبْرَائِيلُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ وَهُوَ عَلَى مَنْبَرٍ مِنَ النَّارِ فِي وَسْطِ جَهَنَّمَ فَإِذَا
 جبرئیل بسوی ملائکه بر می آید و او نشسته باشد بر منبر از آتش در میان جهنم پس چون
 نَظَرَ الْمَلَائِكَةُ إِلَى جِبْرَائِيلَ قَامَ تَعْظِيمًا لَهُ وَيَقُولُ مَا أَدْخَلَكَ هَذَا الْمَوْضِعَ
 نظر کنند ملائکه بسوی جبرئیل برخیزد برای تعظیم وی و گوید چه چیز آوردت درین جای
 يَقُولُ مَا فَعَلْتُ بِالْعَصَاةِ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 گوید جبرئیل چه کردی با عصیان از امت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و سلم
 فَيَقُولُ الْمَلَائِكَةُ مَا أَسْوَأَ حَالِهِمْ وَأَضْيَقَ مَكَانَهُمْ قَدْ خَرَقَتْ النَّارُ
 پس گوید ملائکه چه بدست حال ایشان و چه تنگتر است مکان ایشان بر آید سوخت آتش
 أَجْسَادَهُمْ وَكَثُرَ حَوْثُهُمْ وَبَقِيَتْ وَجُوهُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ يَتَلَاوُ فِيهَا
 بدنهای ایشان را و خرد و کثرت چاه ایشان و باقی ماند رویهای ایشان و دلها و دردی در دل ایشان
 الْإِيمَانُ فَيَقُولُ ارْجِعِ الطَّبَقَ عَنْهُمْ حَتَّى أَنْظُرَ إِلَيْهِمْ فَيَأْمُرُ الْمَلَائِكَةُ الْخَزَنَةَ
 ایمان را پس گوید جبرئیل بر او طلوع را از ایشان تا من نظر کنم بسوی ایشان پس امر کند ملائکه خزانه را
 فَتَرْفَعُ الطَّبَقَ عَنْهُمْ فَيَنْظُرُونَ إِلَى جِبْرَائِيلَ وَيَرَوْنَهُ أَحْسَنَ خَلْقًا
 پس بر او طلوع را از ایشان پس نظر کنند ایشان بسوی جبرئیل و بر بینند و بر او خوار و عظیم و صورت
 فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَيْسَ مِنْ مَلَائِكَةِ الْعَذَابِ فَيَقُولُونَ يَا مَلِكَ مِنْ هَذَا
 پس بداند ایشان که بر کسی که آن نیست از فرشتگان عذاب پس گویند ایشان ای ملک کیست این

الْعَبْدُ الَّذِي لَمْ تَرْشِيَهُ أَحْسَنَ مِنْهُ قَطُّ يَقُولُ الْمَلِكُ هَذَا جِبْرِائِيلُ

الْكَرِيمُ آمِينَ اللَّهُ الَّذِي كَانَ يَأْتِي عَلَى مُحَمَّدٍ بِالْوَحْيِ فَإِذَا سَمِعُوا

ذکر محمد صاها باجمعه و بیگوین بقلون یا جبریل اقرء

محمد امین السلام واخبره یسوع حالاً وقل له قد تمینا ورتینا

وَاللّٰهُ يَنْطِقُ جِبْرَائِيلُ حَتَّى يَقُومَ بَيْنَ يَدَيْهِ اللّٰهُ فَيَقُولُ اللّٰهُ تَعَالٰی

سپیدایت امه محمد یقول یارب انت اعلم باسوء عاظم واضیق
 کافیه

سوال کرد که این است از چه چیزی که در جبر علی را می بینم سوال کردی و مرا

طَلَّقَ إِلَيْهِ وَيَلْقَاهُ فَيَنْطَلِقُ حَتَّى أَشْرَفَ إِلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَلَامٌ يَا كَيَا الْخَبْرَةِ عَنْ سُوءِ مَا لَمْ يَكُنْ وَهُوَ حَتَّ شَجَرَةٍ طَوْنِي وَخَدَمَةٍ

رَبِّهِمْ وَنُفُوهُنَّ يَوْمَئِذٍ كَالْأَفْنَانِ
رَبَّةٌ نَبِيضًا وَلَهَا أَرْبَعَةٌ الْآفِ بَابٌ وَلَهَا مَصْرَعَانِ مِنَ الذَّهَبِ

اَحْمَرُ يَقُولُ مَا يَبْكِيكَ اَيُّ جَبْرَائِيلَ يَقُولُ يَا مُحَمَّدُ لَوْ رَأَيْتَ مَا رَأَيْتُ

كَلَيْتَ أَشَدَّ الْبُكَاءِ مِنِّي قَدْ جِئْتُ مِنْ عِنْدِ عَصَاةٍ أَمَّتِكَ الدِّينَ

لَا يَبْنُونَ فِي النَّارِ وَهُمْ يُقْرَءُونَ عَلَيْكَ السَّلَامَ وَيَقُولُونَ اَعْلَمُ

اسوء حالنا واصيق مكا نناو يصيكون يا محمد الله و يسبحه الله

3

فِي تِلْكَ السَّاعَةِ صَبَّاحَهُمْ وَهُمْ يَقُولُونَ يَا حَمْدُ ۖ يَقُولُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ

در این ساعت فریاد ایشان می شنید با محسوسه پس فریاد پیغمبر علی اشهد الله

عند العرش والانبیاء علیهم السلام یخبر ساجداً لله وینبیه بما له

يُنِزُّ أَحَدُ مَثَلِهِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى اِرْقِعْ رَأْسَكَ وَنَسْلُ نَعُطُوا وَتَشْفَعُ

تَشْفَعُ يَقُولُ يَا رَبِّ اسْقِيَاءُ امَّتِي قَدْ انْقَذَتْ حُكْمَكَ فِيمَانِمْ وَ

سَمِعْتُ فَاسْتَفْعَنِي فِيهِمْ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى قَبِلْتُ شَفَاعَتَكَ يَا

والطريق واقرا عليم السلام واخرج منها كل من كان قال لا اله الا الله
وغيره وكتبه بر الشان سلام وبراير ازوزخ بر سركه لغته تابد حكمه لار الا

الله محمد رسول الله فيقول النبي صلى الله عليه وآله وسلم
الله محمد رسول الله فيقول النبي صلى الله عليه وآله وسلم

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا أَتَى مِنْ عِزٍّ وَكَرَامَةٍ إِلَّا بِمَنْزِلٍ مِنْ رَبِّهِ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبُو دَوْدَ بْنَ طَلْحَةَ بْنِ عَدِيٍّ الْبَصْرِيُّ

أَمْعَى لَا شَيْءًا يَقُولُ الْمَالِكُ أَسْوَأُ مَا لَهُمْ وَأَضْيَقُ مَا لَهُمْ

فَيَقُولُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ افْتَحِ الْبَابَ وَارْفَعْ الطَّبَقَ

فَإِذَا نَظَرُ أَهْلُ النَّارِ إِلَى مُحَمَّدٍ صَاحِبِهَا جَمِعُوا يَمْحُوهُنَّ قَدْ أَهْوَتْ النَّارُ

جلودنا وحوما وقد تركتنا في النار ويسئنا فيعند ربنا ويقول

مَا عَلِمْتُ حَالَكُمْ فَيُنْزِلُهُمْ مِنْهَا جَمِيعًا وَقَدْ صَارَ وَأَنْفَعًا أَكْثَرَهُمُ النَّارُ

وَيَعْمَلُونَ الْخَيْرَاتِ مِنْ بَرِّ الْوَالِدَيْنِ وَصَلَةِ الرَّحْمِ وَعَبْرَةِ لَكَ وَأَسْمَاءُ الْجَنَّةِ

ثمانية أو هاد أو الجنان وهو من اللؤلؤ البيضاء و ثمانية

ذَا السَّلَامِ وَهِيَ مِنْ يَاقُوتٍ حُمْرَاءُ وَتَالِ السَّاجَةِ الْمَاوِي وَهِيَ مِنْ

وَجَاءَ حُضْرَاءُ وَرَافِقَاتُهَا خَلْدٌ وَهِيَ مِنْ مَرْجَانَةَ صَفْرَاءُ
وَفَاحِشَةُ النَّعْمِ وَهِيَ مِنْ نَفَقَةِ تَمِيمٍ وَآدِسَةُ وَآدِسَةُ

[illegible]

وَمِنْ جَنَّاتٍ وَرِثَ جَنَّتَانِ فِيهِ نَاقَتٌ وَحَمَلٌ وَفِيهَا كُرْسِيٌّ مَخْشِيُّ الرَّسُولِ وَفِيهَا أَسْرَىٰ وَفِيهَا رُفُودٌ يُرْجَوْنَ
وَمِنْ جَنَّاتٍ وَرِثَ جَنَّتَانِ فِيهِ نَاقَتٌ وَحَمَلٌ وَفِيهَا كُرْسِيٌّ مَخْشِيُّ الرَّسُولِ وَفِيهَا أَسْرَىٰ وَفِيهَا رُفُودٌ يُرْجَوْنَ

فِي أَعْلَى الْجَنَانِ كُلُّهَا وَلَهُ بَابَانِ وَمَصْرَعَانِ مِنَ الذَّهَبِ كُلُّ

وَبَيْنَ الْأُخْرَىٰ وَالْأُخْرَىٰ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَمَلِكُنَا مَا
نَشَاءُ

لَعَبْرٌ وَالزَّعْفَرَانُ وَقُصُورُ هَامِنِ اللُّؤْلُؤِ وَعُغْرُفَانِ هَامِنِ الْيَوَاقِيتِ

ابوایمان الجواهر و فیما انما ر من ماء الرحمة و هی خبری
در ای از حجاب است و در آن حجاب است از آب رحمت و آن جاری است

بجميع الجنان وحبساؤها وثمارها الأولى وماءها أشد بياضا

من الحج وأحل من العسل وفيها خضر الوتر وهو لم يحد صلى الله

وَأَمَّا دَوْلَتَانِ دَوِي اَزْمَرْدَانِ بِدَوَا قَرْتِ سِت وَدَر آن جَرِی کَا قَرْتِ سِت

فِيهَا نُظُرُ النَّاسِ وَمِنْهَا نُظُرُ السُّلَيْبِ وَفِيهَا نُظُرُ الْحَقِيقِ الْمُخْتَوِّمِ

وَمِنْ وَرَاءَ ذَلِكَ أَنَّهُمْ كَثِيرٌ لَا يَخْصِي عَدَدُهُمْ فِي الْخَبَرِ عَنِ النَّبِيِّ
وَسَوَاءٌ أَنْ يَكُونَ رَجُلٌ يَجِدُ بَابَهُ سَلَامًا أَوْ يَكُونَ كَثَرًا يَجِدُونَهُ

صَلَّى اِنَّهُ عَلَيْهِ وَالِهٌ وَسَلَّم اِنَّهٗ قَالَ لَيْلَةَ الْمِعْرَاجِ اسْرَى بِي اِلَى

وَقَدْ رَمَيْنَا لَكِنَّهُ يَخْذُ مِنْ حِمِّهِمْ وَيَخْتَلِفُ عَلَيْهِ أَهْلُ السَّمَاءِ وَيُخَوِّصُ عَلَىٰ بُعْدِ الْجَنَانِ تَرَأَتْ فِيهَا أَرْبَعَةُ الْفَرَاقِ خُزْنُهَا

[illegible]

لَا تَكُن مِّنَ الْكَافِرِينَ وَآيَاتُ اللَّهِ لَآتِيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

الانتمو الى اين تذهب قال جبرئيل يذهب الى الخوف من الكوفة

وَهُوَ آدِرِي مِّنْ أَيْنِ بِحَيٍّ فَاسْأَلْ مِنْ اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يُعَلِّكَ أَوْرِيكَ
فَدَعَا رَجُلًا مِّنْ مَّالِكِ وَسَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ غَمَضَ عَيْنَيْكَ فَمَضَيْتُ عَيْنِي ثُمَّ قَالَ اِفْعَ عَيْنَيْكَ

فَإِذَا آتَا عِنْدَ شَجَرَةٍ وَرَأَيْتُ فِيهِ قَبَّةً مِّنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ وَلَهَا بَابٌ

يَا قُوتُ أَخْفِ رُوقَ ظَهْرِي مِنَ الذَّهَبِ لَا خَيْرَ لَهُ وَلَا جَمِيعَ مَا فِي

لَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنَ الْبَيْتِ وَالْأَنْسِ وَالْجَبَلِ وَكَوْنَنَّ عَلَى الْقَبَةِ قَرَأَتْ هَذِهِ الْأَنْبِيَاءُ الْأَرْبَعَةَ

دیدی که کوزه بر آن گنبد پس دیم این چه پناهی چارگانا

مِنْ فِئْتَةٍ وَأَعْصَانَهَا مِنْ زَبْرَجِدٍ وَأَوْرَاقُهَا مِنْ سُنْدُسٍ وَعَلَيْهَا
 سَبْعُونَ أَلْفَ عَصْفٍ وَأَعْصَانُهَا مَلَكَةٌ يَسَاقُ الْعَرْشُ وَأَذَى
 أَعْصَانُهَا فِي السَّمَاءِ وَلَيْسَ فِي الْجَنَّةِ عُرْقَةٌ وَلَا قَتَبَةٌ وَلَا حَجَرَةٌ إِلَّا
 وَفِيهَا عَصْفٌ مِنْ أَعْصَانِهَا فَيُظِلُّ عَلَيْهَا وَفِيهَا مِنْ الثَّمَارِ مَا تَشْتَهِيهِ
 الْأَنْفُسُ تَظِيرُهَا فِي الدُّنْيَا تَمُتُّ صَلَافًا فِي السَّمَاءِ وَقَدْ يُضَيُّ ضَوْؤُهَا
 فِي كُلِّ دَرَجَةٍ وَكُلِّ مَكَانٍ وَقَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ إِنَّ أَشْجَارَ الْجَنَّةِ تَكُونُ
 مِنَ الْفِضَّةِ وَأَوْرَاقُهَا مِنْ بَعْضِهَا مِنْ فِئْتَةٍ وَبَعْضُهَا مِنْ ذَهَبٍ إِنْ
 كَانَ أَصْلُ الشَّجَرِ مِنْ ذَهَبٍ تَكُونُ أَعْصَانُهَا مِنْ فِئْتَةٍ وَإِنْ كَانَ
 أَصْلُهَا مِنْ فِئْتَةٍ تَكُونُ أَعْصَانُهَا مِنْ ذَهَبٍ وَأَشْجَارُ الدُّنْيَا تَكُونُ
 أَصْلُهَا فِي الْأَرْضِ وَقَرْنُهَا فِي الْهَوَاءِ لَا تَقَادُّ إِلَّا التَّكْلِيفُ وَلَيْسَ كَذَلِكَ
 أَشْجَارُ الْجَنَّةِ لِأَنَّ أَصْلَهَا فِي الْهَوَاءِ وَأَعْصَانُهَا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ قَالَ اللَّهُ
 تَعَالَى قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ أَيُّ ثَمَرِهَا قَرْنِيَّةٌ وَثَرَابُ أَرْضِهَا مُسْكٌ وَ
 عَنَبٌ وَكَافُورٌ وَالْقَانُ هَامَاءٌ وَلَبَنٌ وَعَسَلٌ وَخَسْرٌ وَادَّاهَبَتِ الرِّيحُ
 فِي الْجَنَّةِ وَتَضْرِبُ الْأَوْرَاقُ بَعْضُهَا بِبَعْضٍ تَسْمَعُ مِنْهُ صَوْتٌ مَا يَسْمَعُ
 مِثْلُهُ فِي الْحَيَاةِ وَالْمَلَائِكَةُ فِي الْجَنَّةِ يَسْتَوْنَ الْقُصُورَ وَيَقْرَأُونَ الْعُرْسَ

ملاجل

لِأَهْلِ الْجَنَّةِ إِذَا اسْتَقَلُّوا بِالْتَّيْنِ وَالْإِسْتِغْفَارِ وَذَكَرَ اللَّهُ وَفِرَآةُ
 الْقُرْآنِ اسْتَقَلُّوا بِالْبَنِيَانِ وَغَيْرِ ذَلِكَ بَرَكَتٌ ذَكَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
 فَلَمَّا كَفُّوا عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى كَفُّوا عَنْ بُيَانِهِ وَفِي الْخَبَرِ مَا مِنْ عَبْدٍ
 يَقُومُ شَهْرَ رَمَضَانَ إِلَّا يَرْوِيهِ اللَّهُ مِنْ حُورٍ الْعَيْنِ فِي خِيَمَةٍ مِنْ
 دُرٍّ مَجُوفَةٍ بَيْضَاءَ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ لِكُلِّ
 امْرَأَةٍ مِهْرٌ سَبْعُونَ سَرِيرًا مِنْ ياقوتٍ حُمْرَاءَ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ سَبْعُونَ
 فَرَسًا لِكُلِّ امْرَأَةٍ مِئْتَتَانِ أَلْفٌ وَصِيفَةٌ وَمَعَ كُلِّ وَصِيفَةٍ مِنْ ذَهَبٍ وَ
 يُعْطَى زَوْجُهَا مِنْ ذَلِكَ وَهَذَا أَكْلُهُ يَمْنُ صَامَ رَمَضَانَ سِوَى مَا
 عَمِلَ مِنَ الْحَسَنَاتِ **بَابٌ فِي ذِكْرِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فِي الْحَمَرَاتِ وَرَأَى**
 الصِّرَاطَ مَخَارِجَ فِيهَا أَشْجَارٌ طَيِّبَةٌ وَتَحْتَ كُلِّ شَجَرَةٍ عَيْنَانِ مَا وَفَّيَا
 إِفْتَحَرَتْ مِنَ الْجَنَّةِ أَحَدُهُمَا عَنِ الْيَمِينِ وَالْآخَرُ عَنِ الشِّمَالِ الْمُؤْمِنُونَ
 يَخْرُجُونَ مِنَ الصِّرَاطِ وَقَدْ قَامُوا مِنَ الْقُبُورِ وَقَامُوا فِي الْحِسَابِ
 وَوَقَفُوا فِي حَرِّ الشَّمْسِ فَيَجْعَلُونَ وَيَتَرَبَّصُونَ مِنْ أَحَدِي الْعَيْنَيْنِ فَاذَا
 بَلَغَ الْمَاءُ صُدُورَهُمْ يَزُولُ مِنْهُ كُلُّ مَا كَانَ فِيهَا مِنْ غُلٍّ وَخِيَانَةٍ وَ
 حَسَدٍ وَادَّاهَبَتِ الرِّيحُ فِي الْجَنَّةِ يَسْتَوْنَ الْقُصُورَ وَيَقْرَأُونَ الْعُرْسَ

وَيَقُولُ قَيْطَرُ طَاهِرُهُمْ وَيَا حُطْمُ شَقَّ حُجَيْبُونَ إِلَى حَوْضٍ خَرَفِيْسِلُونَ
 فيه رؤسهم ونفوسهم يصيرون جوههم كالقمر ليلة البدر وتلين
 نفوسهم كالخمر ويطيب أجسادهم كالسك فَيَنْتَهَوْنَ إِلَى بَابِ
 الْجَنَّةِ وَذَا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْجَنَّةَ حَلَقَةً مِنْ يَاقُوتٍ حُمْرَاءَ
 قَيْطَرُ تَوْنَهَا يَصْفَقُهَا فَيَسْمَعُ مِنْهُ الطَّيْنُ فَيَبْلُغُ كُلُّ حُورٍ أَنْ رَفَعَهَا
 قَدْ أَقْبَلَ يَخْرُجُ الْحُورُ وَتَعَارَفْنَ زَوْجَهَا وَقُولُ لَهْ أَنْتَ حَسْبِي وَأَنَا
 رَاضِيَةٌ عَنْكَ لَا اسْخَطَا أَبَدًا وَيَدْخُلُونَ فِي الْجَنَّةِ بَيْنَهُمَا وَكَانَ فِي الْبَيْتِ
 سَبْعُونَ سَرِيرًا وَعَلَى كُلِّ سَرِيرٍ سَبْعُونَ فَرَسًا وَعَلَى كُلِّ فَرَسٍ سَبْعُونَ
 زَوْجَةً وَعَلَى كُلِّ زَوْجَةٍ سَبْعُونَ حَلَةً يَبْرِي حُجَّ سَاقِيَهَا مِنْ وَرَاءِ
 الْحُلَّةِ فِي الْخَبَرِ وَلَوْ أَنَّ شَعْرَةً مِنْ شَعْرَاتِ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ
 سَقَطَتْ إِلَى الْأَرْضِ لَأَصْنَعَتْ أَهْلُ الْأَرْضِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْجَنَّةُ بَيْضَاءُ يَتَلَاوُ لَا يَنَامُ أَهْلُهَا وَلَا تَمُوتُ
 وَلَا مَرُءٌ وَلَا لَيْلَةٌ وَلَا يَوْمٌ وَلَا تَوَمُّ فِيهَا لِأَنَّ التَّوَمَّ آخُ الْمَوْتِ وَ
 وَرَاءَ الْجَنَّةِ سَبْعُ حَوَاطِطٍ حَيْطَةٍ بِالْحَيَانِ كُلُّهَا فَالْأَوَّلُ مِنْ فَضَّةٍ
 وَالْثَانِي مِنْ ذَهَبٍ وَالثَّالِثُ مِنْ يَاقُوتٍ وَالرَّابِعُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَالْخَامِسُ
 مِنْ لَوْلُؤٍ وَالثَّانِي مِنْ لَوْلُؤٍ وَالثَّالِثُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَالرَّابِعُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَالثَّانِي مِنْ لَوْلُؤٍ

عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الله تعالى يا أيها الذين آمنوا إذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فاستمعن منهن أول ما يخرجن من بيوتهن ولا يخرجن من بيوتهن حتى ياتوا بآيات من الله أو يأذن لكم منكم

مِنْ دُرٍّ وَالسَّادِسُ مِنْ زَبْجِدٍ وَالتَّابِعُ مِنْ ثَوْبٍ يَتَلَاوُ وَمَابَيْنَ كُلِّ
 حَائِطَيْنِ مَسِيرَةٌ خَمْسُمِائَةِ عَامٍ وَأَمَّا أَهْلُ الْجَنَّةِ فَجَزْءٌ مُرْدُ
 مَكْكُولُونَ وَلِلرِّجَالِ شَوَارِبُ حُمْرَاءُ وَهُوَ أَضْحَى مَا يَكُونُ عَلَى الْأَمْرِ
 وَذَلِكَ لِيَمَيِّزَ الرِّجَالَ مِنَ النِّسَاءِ وَفِي الْخَبَرِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَكُونُ عَلَى كُلِّ وَاحِدٍ سَبْعُونَ حَلَةً يَبْقَلِبُ
 كُلُّ حَلَةٍ فِي كُلِّ سَاعَةٍ سَبْعُونَ لَوْنًا وَيَرَى وَجْهَهَا وَصَدْرَهَا
 وَسَاقِيَهَا وَتَرَى وَجْهَهَا فِي وَجْهِهَا وَصَدْرَهَا وَسَاقِيَهَا وَلَا يَزِفُونَ وَلَا
 يَخْطُونَ وَلَا يَكُونُ لَهُمْ شَعْرٌ إِلَّا بِطَرِيقٍ أَلَا الْحَاجِبِينَ وَشَعْرُ
 الرِّجَالِ وَالْعَيْنُ تَمُوتُ زَادُونَ كُلُّ يَوْمٍ جَمَالًا وَحُسْنًا كَمَا يَزِدُّونَ
 كُلُّ يَوْمٍ حُسْنًا فِي الدُّنْيَا وَيُعْطَى لِلرَّجُلِ قُوَّةٌ مِثْلُ قُوَّةِ الرَّجُلِ فِي الْأَكْلِ
 وَالشَّرْبِ وَالْجَمَاعِ وَجَمَاعُهُمْ كَمَا يَجْمَعُ أَهْلُ الدُّنْيَا مِنَ الرِّجُلِ وَالنِّسَاءِ
 الْمَرْءُ حَقْبًا وَالْحَقْبُ ثَمَانُونَ سَنَةً وَلَا تَمَلُّ وَلَا فِتْنَةٌ عَلَى ذَلِكَ
 الْفَرَّاشِ فَإِذَا جَمَعَ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَجَدَهَا عَذْرَاءً وَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ
 مَا يَسْمَعُ مِثْلَهَا فِي الْحُسْنِ وَعَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ شَجْرَةً تَخْرُجُ مِنْ أَغْلَاهَا الْحُلَّةُ وَمِنْ

عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الله تعالى يا أيها الذين آمنوا إذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فاستمعن منهن أول ما يخرجن من بيوتهن ولا يخرجن من بيوتهن حتى ياتوا بآيات من الله أو يأذن لكم منكم

وَاللهُ وَسَّكَمَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمَّا خَلَقَ جَنَّتِ عَدْنٍ وَعَاجِزٍ أَثِيلٍ وَقَالَ
 لَهُ أَنْطَلِقْ وَأَنْظُرْ إِلَى مَاذَا خَلَقْتُ لِعِبَادِي وَأُولِيَائِي قَدْ هَبَّ جِبْرِائِيلُ
 أَوْرَاءَهُ وَكَفَّرَ عَنْهُ بِأَفْرَدِهِمْ بَرَاءً يَدْعُوهُ وَدُودُ سَكَمٍ خُذْ بِرِسْوَكَ جِبْرِائِيلُ
 وَطَافَ فِي ذَلِكَ الْجَنَّةِ فَاشْفَقَتْ إِلَيْهِ جَارِيَةٌ مِنْ حُورِ الْعَيْنِ مِنْ
 بَعْضِ تِلْكَ الْقُصُورِ وَتَبَسَّمتُ إِلَى جِبْرِائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَصَارَتْ جَنَّتُ
 عَدْنٍ مِنْ ضَوْءِ ثَنَائِهَا مَنُورَةٌ فَخَرَّ جِبْرِائِيلُ مَغْشَا عَلَيْهِ وَطَنَّ
 أَنَّهُ مِنْ نُورِ رَبِّ الْعَدْنِ فَنَادَتْ الْجَارِيَةُ يَا أَمِينَ اللَّهُ ارْقِعْ رَأْسَكَ
 فَرَقَعَ رَأْسَهُ وَنَظَرَ إِلَيْهَا وَقَالَ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَكَ فَنَادَتْ الْجَارِيَةُ
 يَا أَمِينَ اللَّهُ أَتَدْرِي لِمَنْ خَلَقْتُ قَالَ لَا فَقَالَتْ الْجَارِيَةُ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَنِي
 لِمَنْ أَشْرَفُ رِضَاءِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى هَوَاءِ نَفْسِهِ وَعَلَى هَذَا أَجَاءَ فِي الْخَبَرِ عَنِ النَّبِيِّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ رَأَيْتُ فِي الْجَنَّةِ مِثْلَكَ يَتْبُونَ قَصْرًا
 لَبَنَةً مِنْ ذَهَبٍ وَلَبَنَةً مِنْ فِضَّةٍ وَيَتْبُونَ كَذَلِكَ فَادَّاهُوا عَنْ لَبَنَاءِ
 فَقُلْتُ لَهُمْ لِمَ كَفَفْتُمْ عَنِ الْبِنَاءِ قَالُوا قَدْ مَتَّ تَفَقُّتُنَا قُلْتُ مَا تَفَقُّتُمْ
 قَالُوا إِنْ صَاحِبَ الْقَصْرِ يَذْكُرُ اللَّهَ تَعَالَى فَلَمَّا كَفَّ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ كَفَفْنَا
 عَنْ بِنَائِهِ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ فَادَّاهُوا أَكَلَ وَبَيَّ اللَّهُ مِنْ فَوَالِهِ الْجَنَّةَ مَا هَاءُ
 يَشْتَاتُ إِلَى الطَّعَامِ فَيَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُقَدِّمُوا إِلَيْهِ الطَّعَامَ فَيَأْتُونَ
 مُشْتَاتِينَ شُودُ بَسْمِ طَعَامِ أَهْلِ الْجَنَّةِ خَدَائِقًا أَيْ كُنْزًا وَنَظَرُوا إِلَى مَا فِيهَا وَرَأَوْهُ

فانظر الى ما خلق الله تعالى من جنات عدن وعاجز أثيل وقال له انطلق وانظر الى ماذا خلقت لعبادي واوليائي قد هب جبرائيل اوراءه وكفر عن نفسه بافردتهم براء يدعوه ودود سكم خذ برسوك جبرائيل وطاف في ذلك الجنان فاشفقت اليه جارية من حور العين من بعض تلك القصور وتبسمت الى جبرائيل عليه السلام فصارت جنة عدن من ضوء ثنائها منورة فخرب جبرائيل مغشيا عليه وطقن انه من نور رب عدن فنادت الجارية يا امين الله ارفع راسك فرفع راسه ونظر اليها وقال سبحان الذي خلقك فنادت الجارية يا امين الله ادرى لمن خلقت قال لا فقالت الجارية ان الله خلقني لمرضاة الله تعالى على هواه نفسه وعلى هذا جاء في الخبر عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال رايت في الجنة مثلك يتبون قصرا لبننة من ذهب ولبننة من فضة ويتبون كذلك فاداهوا عن لبناء فقالت لهم لم كفتم عن البناء قالوا قد متت تفقتنا قلت ما تفقتكم قالوا ان صاحب القصر يذكر الله تعالى فلما كف عن ذكر الله كفنا عن بنائه قال ابن عباس فاداهوا اكل ويبي الله من فواله الجنة ما هاء يشتات الى الطعام فيأمر الله تعالى ان يقدموا اليه الطعام فيأتون مشتاتين شود بسم طعام اهل الجنة خدائقا اي كنزا ونظروا الى ما فيها ورأوه

سبعين

بِسَبْعِينَ أَلْفَ وَصِيفٍ وَعَلَى كُلِّ وَصِيفٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَا شَدَّةٍ
 مِنْ دُرٍّ وَيَأْتُونَ عَلَى كُلِّ مَائِدَةٍ أَلْفَ صُحُفَةٍ مِنْ ذَهَبٍ كَمَا
 قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَطَافَ عَلَيْهِمْ بِصِيفٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكُوبٍ فِيهَا مَا
 شَدَّاهُ خَدَائِقًا وَكَرَّوْنَهُ بِرَأْسَانِ كَاللُّبِّ مِنْ طَعَامٍ وَنَظَرُوا إِلَى مَا فِيهَا وَرَأَوْهُ
 تَشْتَبِيهِ الْأَنْفُسُ وَقَدْ لُكِّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ وَفِي كُلِّ صُحُفَةٍ
 سَبْعُونَ أَلْفَ لَوْحٍ مِنَ الطَّعَامِ لَمْ تَمُتْ لَهُ النَّارُ لَمْ يَطْبُخْهُ الطَّبَاخُ
 وَلَمْ يُبْلِ فِي قَدْرِ حَاسٍ وَلَا غَيْرِهِ وَلَكِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
 بِإِلَاقَةِ فَيَأْكُلُ وَلِيَّ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ تِلْكَ الصَّمَائِفِ مَا يَشَاءُ رُوحَتُهُ
 مَعَهُ فَادَّا شَبَعًا تَنْزِيلُ طُيُورٍ مِنْ طُيُورِ الْجَنَّةِ عَظُمُ الْعَظْمِ الْبَحْتِ
 فَتَقْفُونَ بِأَجْنَحَتِهِمْ عَلَى رَأْسِ وَلِيَّ اللَّهُ تَعَالَى وَتَقُولُ كُلُّ لَحْيٍ
 طَيْرٌ يَا أَيُّهَا وَلِيَّ اللَّهُ أَنَا طَائِرٌ كَذَلِكَ أَوْ شَرِبَتْ مِنْ مَاءِ السَّلْسِيلِ
 وَالْكَافُورُ كَذَلِكَ أَوْ كَذَلِكَ أَوْ رَفَعَتْ مِنْ رِاضِ الْجَنَّةِ وَأَكَلَتْ مِنْهَا
 فَشَتَاتُ وَلِيَّ اللَّهُ إِلَى تِلْكَ الطُّيُورِ فَيَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى لَهَا أَنْ يَقَعَ عَلَى
 الْمَائِدَةِ مِنْ أَيْ لَوْحٍ شَاءَ فَيَكُونُ مَشْوِيَةً فَيَأْكُلُ وَلِيَّ اللَّهُ مَا شَاءَ
 مِنْ لَحْمٍ مَا شَاءَ يَرْجِعُ الطَّائِرُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى وَلَا يَنْفَدُ طَعَامُ الْجَنَّةِ
 وَأَنْ أَكَلَ مِنْهَا لَا يَنْقُصُ شَيْئًا وَنَظَرُوا فِي لَدُنِ الْقُرْآنِ يُعَلِّمُهُ النَّاسُ

بسبعين ألف وصيف وعلى كل وصيف سبعون ألف ما شدة من درر وياتون على كل مائدة ألف صحفة من ذهب كما قال الله تعالى وطاف عليهم بصيف من ذهب وأكوب فيها ما شداها خدائقا وكرونها برأسان كاللب من طعام ونظروا الى ما فيها ورأوه تشبيهه الأنفس وقد لكى الأعين وأنتم فيها خالدون وفي كل صحفة سبعون ألف لوح من الطعام لم تمت له النار لم يطبخه الطباخ ولم يبل في قدر حاس ولا غيره ولكن الله تعالى قال له كن فيكون بإلاقه فيأكل ولي الله تعالى من تلك الصمايف ما يشاء روحته معه فاددا شبعًا تنزيل طيور من طيور الجنة عظم العظم البحت فتقفون بأجنحتهم على رأس ولي الله تعالى وتقول كل لحي طير يا أيها ولي الله أنا طائر كذلك أو شربت من ماء السلسيل والكافور كذلك أو كذلك أو رفعت من راض الجنة وأكلت منها فشتات ولي الله الى تلك الطيور فيأمر الله تعالى لها أن يقع على المائدة من أي لوح شاء فيكون مشوية فيأكل ولي الله ما شاء من لحم ما شاء يرجع الطائر بإذن الله تعالى ولا ينفد طعام الجنة وأن أكل منها لا ينقص شيئا ونظروا في لذن القرآن يعلمه الناس

سبعين

